

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΕΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΤΟΣ: 2016-2017

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Του ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΡΛΑ
A.M.: 7340011116006

**«Η σχέση της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας με την
F.I.F.A. και την U.E.F.A. και η λειτουργία των δικαιοδοτικών
οργάνων της»**

Επιβλέποντες:

Γεώργιος Γεραπετρίτης

Ιωάννης Δρόσος

Σπυρίδων Βλαχόπουλος

Αθήνα, 9/3/2018

Copyright © [Γεώργιος Ζάβλας, 2018]

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ευχαριστήριο Σημείωμα

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη για τη βοήθεια και την καθοδήγηση που μου προσέφερε κατά την εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής, καθώς και όλους τους καθηγητές μου κατά τη διάρκεια των σπουδών μου στο Ενιαίο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών της Νομικής Αθηνών.

Ακόμα θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου και την κοπέλα μου για τη στήριξή τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Τέλος, θα ήθελα ιδιαίτερα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κ. Γιάννη Δρόσο, ο οποίος ήταν ο εμπνευστής της παρούσας διπλωματικής εργασίας και μου προσέφερε την πολύτιμη βοήθεια του για την ολοκλήρωσή της.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ-ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ.....σελ.7	
I. Εισαγωγή.....σελ. 8	
1.1 Η Οργάνωση της Αθλητικής Δραστηριότητας.....σελ. 8	
1.2 Η Φύση των Κανόνων του Αθλητισμού.....σελ. 9	
II. Η Σημασία του Ποδοσφαίρου.....σελ. 11	
2.1 Ιστορική Εξέλιξη του Ποδοσφαίρου.....σελ. 11	
2.2 Σημασία του Ποδοσφαίρου Σήμερα.....σελ. 12	
2.2.1 Κοινωνικός Αντίκτυπος.....σελ.13	
2.2.2 Πολιτικός Αντίκτυπος.....σελ. 14	
2.2.3 Οικονομικός Αντίκτυπος.....σελ. 15	
III. Η Οργάνωση του Ποδοσφαίρου.....σελ. 17	
3.1 Όργανα και Αρμοδιότητες της F.I.F.A.....σελ. 17	
3.2 Όργανα και Αρμοδιότητες της U.E.F.A.....σελ. 19	
3.3 Όργανα και Αρμοδιότητες της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας.....σελ. 21	
IV. Η Σχέση της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας με την F.I.F.A και την U.E.F.A.....σελ. 24	
4.1 Η Σχέση της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας με την F.I.F.A και την U.E.F.A., όπως προκύπτει από το Καταστατικό της.....σελ. 24	
4.2 Η Υπεροχή της F.I.F.A και της U.E.F.A.....σελ. 28	
4.2.1 Οι Υποχρεώσεις που θέτει η F.I.F.A.....σελ. 28	
4.2.2 Οι Υποχρεώσεις που θέτει η U.E.F.A.....σελ. 32	

4.3 Η Δύναμη Επιβολής της F.I.F.A και της U.E.F.A.....σελ.	34
4.4 Η Υπεροχή της F.I.F.A., το Κράτος και ο κίνδυνος ενός «GREXIT».....σελ.	38
V. Τα δικαιοδοτικά όργανα του Ποδοσφαίρου.....σελ.	42
5.1 Το Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο της Λοζάνης.....σελ.	42
5.1.1 Τα εσωτερικά δικαιοδοτικά όργανα.....σελ.	43
5.2 Τα δικαιοδοτικά όργανα της Ε.Π.Ο.....σελ.	44
5.2.1 Η συμμετοχή τακτικών δικαστών στα δικαιοδοτικά όργανα της Ε.Π.Ο.....σελ.	45
VI. Οι Βασικοί Κανονισμοί της Ε.Π.Ο.....σελ.	49
6.1 Εισαγωγή.....σελ.	49
6.2 Ιστορική Αναδρομή-Ίδρυση της Επιτροπής Δεοντολογίας.....σελ.	49
6.2.1 Κώδικας Δεοντολογίας και Κώδικας Διεξαγωγής Αγώνων.....σελ.	50
6.2.2 Κώδικας Δεοντολογίας και εφαρμογή του στην Ελλάδα.....σελ.	51
6.3 Διαφορές Κώδικα Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Κώδικα.....σελ.	52
6.3.1 Όργανα που τους εφαρμόζουν.....σελ.	52
6.3.2 Σκοπός.....σελ.	53
6.3.3 Πεδίο και έκταση εφαρμογής τους.....σελ.	54
6.3.4 Επιβαλλόμενες Ποινές.....σελ.	54
6.3.5 Επιμέτρηση της Ποινής.....σελ.	54
6.3.6 Η αντικειμενική ευθύνη των ομάδων.....σελ.	55
6.3.7 Υποτροπή, Συρροή και Παραγραφή των Ποινών.....σελ.	57
6.4 Ουσιαστικές Διατάξεις.....σελ.	59
6.4.1 Στον Κώδικα Δεοντολογίας.....σελ.	59

6.4.2 Στον Πειθαρχικό Κώδικα.....σελ.	60
6.5 Σύγκρουση Δικαιοδοσιών.....σελ.	61
6.6 Η δικονομία της Πειθαρχικής Επιτροπής.....σελ.	62
6.7 Η δικονομία της Επιτροπής Δεοντολογίας.....σελ.	64
6.7.1 Η διαδικασία στο Ερευνητικό Τμήμα.....σελ.	64
6.7.2 Η διαδικασία στο δικαστικό τμήμα.....σελ.	66
6.8 Δικονομικοί κανόνες.....σελ.	66
6.8.1 Γενικοί Κανόνες.....σελ.	66
6.8.2 Αποδεικτικά Μέσα.....σελ.	68
6.8.3 Ακροαματική Διαδικασία.....σελ.	69
6.8.4 Προσωρινά Μέτρα.....σελ.	70
6.8.5 Ένδικα Μέσα.....σελ.	71
6.9 Δύο Δικαιοδοτικά όργανα ή ένα;.....σελ.	72
VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....σελ.	74
VIII. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ.	75

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ-ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΟΡΩΝ

C.A.S.: Court of Arbitration for Sport (Το Διαιτητικό Αθλητικό Δικαστήριο της Λοζάνης)

F.I.F.A.: Fédération Internationale de Football Association (Η Παγκόσμια Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου)

U.E.F.A.: Union of European Football Associations (Η Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου)

I.F.A.B.: International Football Association Board (Το Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο)

Ε.Π.Ο.: Η Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία

Ε.Π.Σ.: Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων (Ένωση Ερασιτεχνικών σωματείων, υπαγόμενη σε μια ομοσπονδία)

Λίγκα: Ένωση Ποδοσφαιρικών Ανώνυμων Εταιρειών, υπαγόμενη σε μια ομοσπονδία

Συνομοσπονδία: Ένας όμιλος ομοσπονδιών οι οποίες ανήκουν σε μια ήπειρο (ή γεωγραφική περιοχή) και αναγνωρίζεται από την F.I.F.A.

Ομάδα: Ένα μέλος μιας περιφερειακής (τοπικής) ή μιας Πανελλήνιας Ένωσης μιας Ομοσπονδίας-Μέλους της F.I.F.A. ή μιας Λίγκας που είναι αναγνωρισμένη από μια Ομοσπονδία, το οποίο συμμετέχει σε μια συλλογική διοργάνωση

Αξιωματούχος: Κάθε μέλος Διοικητικού Συμβουλίου, μέλος επιτροπής, διαιτητής και βοηθός διαιτητή, προπονητής, γυμναστής και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο (εκτός των ποδοσφαιριστών) που είναι υπεύθυνο για τεχνικά, ιατρικά και διοικητικά θέματα στην F.I.F.A., σε μια Συνομοσπονδία, Ομοσπονδία, Λίγκα, ή ομάδα, καθώς και κάθε πρόσωπο που είναι υποχρεωμένο να συμμορφώνεται με το Καταστατικό της F.I.F.A.

Ποδοσφαιριστής: Ένας παίκτης ποδοσφαίρου που είναι εγγεγραμμένος σε μια Ομοσπονδία.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Η Οργάνωση της Αθλητικής Δραστηριότητας

Η συστηματική οργάνωση του αθλητισμού σε παγκόσμιο επίπεδο ξεκίνησε κατά τα τέλη του 19^{ου} αιώνα και σηματοδοτήθηκε από την ίδρυση της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, η οποία έθεσε ως βασικό στόχο της την αναβίωση των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων. Η πρωτοβουλία για την οργάνωση και τη λειτουργία των αθλητικών θεσμών άνηκε εξ αρχής στους ιδιώτες, καθώς οι κρατικοί θεσμοί δεν έδειξαν το απαιτούμενο ενδιαφέρον ώστε να ρυθμίσουν ή να αναλάβουν την οργάνωση του. Αυτή η αδράνεια των κρατικών θεσμών, οδήγησε τα εμπλεκόμενα με τον αθλητισμό φυσικά και νομικά πρόσωπα να διαμορφώσουν με την πάροδο των χρόνων, ένα παγκόσμιο σύστημα αθλητισμού, το οποίο διέπεται κατ' αρχήν από ιδιωτικούς κανόνες δικαίου και αποτελείται από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Η οργάνωση του παγκόσμιου αθλητισμού εξελίχθηκε σε μονοπωλιακή, συγκεντρωτική και πυραμιδική. Στην κορυφή αυτής της πυραμίδας βρίσκεται η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή, η οποία επικυρώνει την αναγνώριση των εκάστοτε εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών, αλλά και των λοιπών αθλητικών φορέων και ομοσπονδιών, προϋπόθεση αναγκαία για την εκπροσώπηση και συμμετοχή των αντίστοιχων κρατών ή αθλημάτων στους Ολυμπιακούς Αγώνες¹. Σε ένα δεύτερο επίπεδο οργάνωσης βρίσκονται οι διεθνείς ομοσπονδίες αθλημάτων, οι οποίες είναι αρμόδιες σε παγκόσμιο επίπεδο για ένα άθλημα ή μία ομάδα αθλημάτων. Σε πολλές περιπτώσεις ιδρύονται και λειτουργούν διεθνείς συνομοσπονδίες, οι οποίες λειτουργούν υπό τον έλεγχο της παγκόσμιας ομοσπονδίας, και θεωρούνται αρμόδιες για κάποιο άθλημα σε συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο, συνήθως σε ηπειρωτικό επίπεδο. Τέλος, στη βάση της πυραμίδας βρίσκονται οι εθνικές ομοσπονδίες, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την οργάνωση του αθλήματος σε εθνικό επίπεδο, τόσο στο εσωτερικό, με την οργάνωση πρωταθλημάτων, όσο και στο εξωτερικό. Οι εθνικές ομοσπονδίες είναι αυτόνομες και ανεξάρτητες από το Κράτος και τις διεθνείς ομοσπονδίες στις οποίες ανήκουν, αλλά υποχρεούνται να λειτουργούν κυρίως βάσει των κανόνων που θέτει η διεθνής ομοσπονδία στην οποία ανήκουν και, όπως όλα τα νομικά και φυσικά πρόσωπα, βάσει των κανόνων της έννομης τάξης της χώρας στην οποία εδρεύουν².

Η νομική μορφή με την οποία περιβάλλονται αυτοί οι αθλητικοί οργανισμοί είναι συνήθως αυτή των μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, σε σχέση, όπως αναφέραμε και παραπάνω, με το δίκαιο της χώρας στην οποία βρίσκεται η έδρα τους.

¹ Παναγιωτόπουλος, Δημήτριος, Αθλητικό Δίκαιο (Πρώτος Τόμος) Συστηματική θεμελίωση – Εφαρμογή

² Παναγιωτόπουλος, Δημήτριος, Αθλητικό Δίκαιο (Πρώτος Τόμος) Συστηματική θεμελίωση – Εφαρμογή

Η ίδια μονοπωλιακή και συγκεντρωτική οργάνωση υιοθετήθηκε και για κάθε επιμέρους άθλημα. Κατά αυτόν τον τρόπο, κάθε άθλημα ή ομάδα αθλημάτων, λειτουργεί και αναπτύσσεται υπό μια παγκόσμια ομοσπονδία, η οποία θέτει του γενικούς κανόνες και κανονισμούς. Ακριβώς από κάτω, βρίσκονται οι διεθνείς ομοσπονδίες του αθλήματος που διαχωρίζονται με γεωγραφικά κριτήρια (συνήθως σε ηπειρωτικό επίπεδο) και οι οποίες αναγνωρίζονται και λειτουργούν υπό την αιγίδα της παγκόσμιας ομοσπονδίας, ενώ στην βάση βρίσκονται οι εθνικές ομοσπονδίες.

Η ανεξαρτησία και η αυτονομία των διεθνών αθλητικών οργανισμών βρίσκει εφαρμογή και στο πεδίο της επίλυσης διαφορών που μπορεί να προκύψουν μεταξύ των μελών τους. Έχοντας συστήσει ένα ιδιωτικό σύστημα επίλυσης διαφορών, οι διεθνείς ομοσπονδίες είτε αποθαρρύνουν είτε ρητά απαγορεύουν στα μέλη τους το δικαίωμα προσφυγής στα τακτικά δικαιοδοτικά όργανα για τυχόν διαφορές που μπορεί να προκύψουν κατά τη λειτουργία και την οργάνωση των οργανισμών αυτών. Κάθε ομοσπονδία, εθνική ή διεθνής, είναι υποχρεωμένη να ιδρύει και να λειτουργεί ανεξάρτητα και αμερόληπτα δικαιοδοτικά όργανα, με σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες και καθήκοντα, τα οποία διακρίνονται από τα τακτικά δικαιοδοτικά όργανα. Ανώτερο δικαιοδοτικό όργανο στο χώρο του αθλητισμού είναι το Court of Arbitration for Sport (CAS), ένα διαιτητικό δικαστήριο με έδρα στη Λοζάνη της Ελβετίας³.

1.2 Η Φύση των Κανόνων του Αθλητισμού

Στην πραγματικότητα οι κανόνες που διέπουν τη λειτουργία των αθλητικών οργανισμών δεν μπορούν να θεωρηθούν νομικοί, καθώς δεν είναι νομικά δεσμευτικοί και προέρχονται από μη κρατικά όργανα και οργανισμούς. Είναι κανόνες που θέτουν οι ίδιες οι ομοσπονδίες, με σκοπό την εξέλιξη και προώθηση του εκάστοτε αθλήματος και την ικανοποιητική του λειτουργία. Οι κανόνες αυτοί μπορούν να χαρακτηριστούν πιο εύστοχα ως κανόνες «ήπιου δικαίου» (soft law) και η εφαρμογή τους στηρίζεται στην αμοιβαία συμφωνία των μερών που αποφασίζουν να υπόκεινται σε αυτούς και στη δυνατότητα των οργανισμών αυτών να επιλύουν τις τυχόν διαφορές που μπορεί να προκύψουν και να επιβάλλουν κυρώσεις με ίδια μέσα. Το σύνολο αυτό των κανόνων, το οποίο ονομάζεται και «Lex Sportiva», αποτελεί στην πραγματικότητα μία sui generis αθλητική «έννομη» τάξη, η οποία ρυθμίζει τις σχέσεις προσώπων που συμμετέχουν στην διεθνή αθλητική δράση⁴.

³ Παναγιωτόπουλος, Δημήτριος. Αθλητικό Δίκαιο (Πρώτος Τόμος) Συστηματική θεμελίωση – Εφαρμογή

⁴ Παναγιωτόπουλος, Δημήτριος, Αθλητικό Δίκαιο (Πρώτος Τόμος) Συστηματική θεμελίωση – Εφαρμογή

Καθώς, όμως, η ανάπτυξη του αθλητισμού ήταν ραγδαία και άρχισε να επηρεάζει την κοινωνική και οικονομική πολιτική των κρατών, η κρατική εξουσία θεώρησε ότι πρέπει να επέμβει για να ρυθμίσει θεσμικά τον χώρο του αθλητισμού. Η καθυστερημένη επέμβαση του κράτους ήταν περιορισμένη, διότι ήδη η ιδιωτική πρωτοβουλία είχε ρυθμίσει και οργανώσει τον αθλητισμό. Συγκεκριμένα, στην ελληνική έννομη τάξη η προστασία του δικαιώματος στον αθλητισμό καθιερώνεται και προστατεύεται συνταγματικά στο άρθρο 16 παράγραφος 9. Ταυτόχρονα θεσπίζεται ο βασικός αθλητικός νόμος 2725/1999, ο οποίος θέτει κανόνες που σκοπό έχουν να διασφαλίζουν τη σύννομη λειτουργία των αθλητικών ομοσπονδιών και σωματείων, ερασιτεχνικών και επαγγελματικών. Εκτός από το νόμο αυτό, κατά καιρούς το κράτος προβαίνει σε έκδοση διοικητικών πράξεων με σκοπό την επιβολή ρυθμίσεων της λειτουργίας της αθλητικής δραστηριότητας.

Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι εθνικές ομοσπονδίες είναι ανεξάρτητες και αυτόνομες σε σχέση με το Κράτος. Αυτές εκδίδουν τους κανονισμούς και τις οδηγίες που απαιτούνται για να επιτύχουν το σκοπό τους. Οι κρατικές ρυθμίσεις στον αθλητισμό εξασφαλίζουν την κατά την εθνική έννομη τάξη ίδρυση και λειτουργία των ομοσπονδιών, την τήρηση των νόμιμων προϋποθέσεων, τη διασφάλιση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των εμπλεκόμενων με το ποδόσφαιρο φυσικών προσώπων, κυρίως το δικαίωμα στην εργασία, χωρίς να έχουν την αρμοδιότητα να παρεμβαίνουν σε ζητήματα που αφορούν αποκλειστικά τις ίδιες τις ομοσπονδίες. Σε κάθε περίπτωση, οι ρυθμίσεις αυτές δεν πρέπει να έρχονται σε αντίθεση με τους κανόνες που θέτει η διεθνής αθλητική τάξη και στους οποίους υπόκεινται υποχρεωτικά οι ομοσπονδίες.

II. Η Σημασία του Ποδοσφαίρου

2.1 Ιστορική Εξέλιξη του Ποδοσφαίρου

Οι απαρχές του ποδοσφαίρου εντοπίζονται στις Βρετανικές Νήσους και υπάρχουν μαρτυρίες για διεξαγωγή αγώνων ποδοσφαίρου από τον όγδοο αιώνα μ.Χ. μέχρι τον 19^ο αιώνα μ.Χ. Αυτή η πρωτόγονη μορφή ποδοσφαίρου απέχει κατά πολύ από τη σημερινή μορφή του αθλήματος, καθώς ήταν πολύ βίαιο και σε κάθε αγώνα συμμετείχε απεριόριστος αριθμός παικτών, συνήθως ολόκληρα χωριά, ενώ το πεδίο διεξαγωγής του αγώνα ήταν απεριόριστο και μπορούσε να επεκταθεί στους δρόμους των χωριών, σε αγρούς και σε ποτάμια.⁵ Συγκεκριμένοι κανόνες δεν υπήρχαν, ενώ πολλές φορές το βάρος ή το σχήμα της μπάλας ήταν απαγορευτικό για λακτίσματα, τα οποία χρησίμευαν μόνο για την εξουδετέρωση του αντιπάλου.⁶ Το άθλημα του ποδοσφαίρου διαμορφώθηκε το μακρινό 1863 στη Μεγάλη Βρετανία, όταν και ιδρύθηκε ο πρώτος διοικητικός θεσμός του ποδοσφαίρου, η Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία της Αγγλίας, η οποία έθεσε και τους πρώτους κανόνες του παιχνιδιού⁷. Οι κανόνες αυτοί αφορούσαν τεχνικά ζητήματα για τη διεξαγωγή του ποδοσφαιρικού αγώνα όπως η θέσπιση ορίων εντός και εκτός του γηπέδου και αντικανονικές συμπεριφορές κατά τη διάρκεια του αγώνα⁸. Μέχρι το 1886 κάθε χώρα είχε τους δικούς της κανόνες παιχνιδιού, οπότε και οι τέσσερις ομοσπονδίες της Βρετανίας, η Αγγλική, η Σκοτική, η Ουαλική και η Ιρλανδική, συνέστησαν το Διεθνές Συμβούλιο Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών⁹, το οποίο διαμόρφωσε και καθιέρωσε την ισχύ των Κανόνων του Παιχνιδιού παγκοσμίως. Από τότε το συμβούλιο αυτό συνεδριάζει κάθε χρόνο και εξετάζει την αλλαγή των κανόνων του παιχνιδιού προς όφελος του αθλήματος. Το Συμβούλιο διατήρησε την αρμοδιότητα να ορίζει τους κανόνες του παιχνιδιού και μετά την ίδρυση της F.I.F.A., η οποία άρχισε να συμμετέχει στο Συμβούλιο το 1913, ενώ μέχρι το 1958 τα αρχικά μέλη του μπορούσαν να μεταβάλλουν τους κανόνες χωρίς τη συναίνεση της F.I.F.A.¹⁰. Σήμερα το καταστατικό της F.I.F.A. προβλέπει ρητά την συμμετοχή της στο συμβούλιο¹¹, αλλά πλέον είναι καθοριστική, καθώς με το σημερινό σύστημα ψηφοφορίας, οποιαδήποτε απόφαση για αλλαγή θα πρέπει να λαμβάνεται ύστερα από αμοιβαίες συνεννοήσεις, καθώς η F.I.F.A. έχει δικαίωμα τεσσάρων

⁵ <http://www.F.I.F.A..com/about-F.I.F.A./who-we-are/the-game/britain-home-of-football.html> (τελευταία ανάκτηση 25/11/2017)

⁶ Σε βιβλίο οδηγιών που βρέθηκε στο Workington της Αγγλίας, προβλέπεται η χρήση οποιουδήποτε μέσου για την επίτευξη του στόχου, εξαιρουμένου μόνο του φόνου.

⁷ Laws Of the Game

⁸ <https://web.archive.org/web/20060621003645/http://www.11v11.co.uk/index.php?pageID=464> (τελευταία ανάκτηση 25-11-2017)

⁹ International Football Association Board- IFAB

¹⁰ [https://en.wikipedia.org/wiki/Laws_of_the_Game_\(association_football\)#cite_note-IFAB2-3](https://en.wikipedia.org/wiki/Laws_of_the_Game_(association_football)#cite_note-IFAB2-3) (τελευταία ανάκτηση 25-11-2017)

¹¹ Άρθρο 7 του Καταστατικού-Έκδοση 2016

ψήφων έναντι μιας των υπόλοιπων μελών, ενώ για τη λήψη απόφασης απαιτείται πλειοψηφία των τριών τετάρτων των ψήφων¹².

Το ποδόσφαιρο συμπεριελήφθη στους δεύτερους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, που έλαβαν χώρα το 1900 στο Παρίσι, ενώ σημαντική ημερομηνία είναι το έτος 1904 όπου στην ίδια πόλη ιδρύθηκε η παγκόσμια ομοσπονδία ποδοσφαίρου. Ιδρυτικά μέλη της ήταν η Γαλλία, το Βέλγιο, η Δανία, η Ολλανδία, η Σουηδία, η Ισπανία και η Ελβετία, τα οποία και έθεσαν τους πρώτους κανόνες λειτουργίας του νεοσύστατου οργανισμού¹³. Με την πάροδο των χρόνων ολοένα και περισσότερες εθνικές ομοσπονδίες δέχονταν να συμμετάσχουν στη F.I.F.A. και το 1909 η Νότιος Αφρική έγινε δεκτή, ούσα το πρώτο μέλος της F.I.F.A. εκτός Ευρώπης, για να ακολουθήσουν τα επόμενα χρόνια η Αργεντινή, η Χιλή και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής¹⁴. Εμπόδιο στη συνεχή εξάπλωση της ομοσπονδίας στάθηκε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, όμως μετά τη λήξη του και κατά το έτος 1930 διοργανώθηκε το πρώτο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου. Από το σημείο αυτό και έπειτα ο αριθμός των ομοσπονδιών-μελών της F.I.F.A. αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς, για να φτάσει σήμερα να απαριθμεί 211 μέλη/ομοσπονδίες και να αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες αθλητικές ομοσπονδίες στον κόσμο. Παράλληλα ιδρύονται και οι ποδοσφαιρικές Συνομοσπονδίες¹⁵, οι οποίες υπόκεινται με τη σειρά τους στους κανόνες της F.I.F.A. και διοργανώνουν στο γεωγραφικό πεδίο αρμοδιότητας τους διακρατικά πρωταθλήματα συλλόγων και εθνικών ομάδων.

2.2 Σημασία του Ποδοσφαίρου Σήμερα

Σήμερα το άθλημα του ποδοσφαίρου επηρεάζει και καθορίζει, σε παγκόσμιο επίπεδο, πολλές πτυχές της ζωής μας, σε κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό επίπεδο. Η δύναμη αυτή του ποδοσφαίρου πηγάζει από την τεράστια δημοφιλία που απολαμβάνει το άθλημα σε κάθε γωνιά του πλανήτη. Εκτός των παραδοσιακών χωρών στις οποίες εξ αρχής η ανάπτυξη του ποδοσφαίρου ευδοκίμησε, ιδιαίτερα στις ευρωπαϊκές χώρες και τις χώρες της κεντρικής και Νότιας Αμερικής,

¹²

http://www.F.I.F.A..com/mm/Document/AFFederation/IFAB/02/26/11/50/07.08.15.IFAB_Statutes_v1.0_Neutral.pdf (τελευταία ανάκτηση 25-11-2017)

¹³ Μεταξύ άλλων, αμοιβαία αναγνώριση των συμμετεχουσών ομοσπονδιών, την απαγόρευση ταυτόχρονης συμμετοχής ομάδων και παικτών σε διαφορετικές ομοσπονδίες, την υιοθέτηση των Κανόνων του παιχνιδιού, <http://www.F.I.F.A..com/about-F.I.F.A./who-we-are/history/index.html> (τελευταία ανάκτηση 25-11-2017)

¹⁴ <http://www.F.I.F.A..com/about-F.I.F.A./who-we-are/history/F.I.F.A.-takes-shape.html> (τελευταία ανάκτηση 25-11-2017)

¹⁵ Η U.E.F.A. ιδρύεται το 1954. <https://www.U.E.F.A..com/insideU.E.F.A./about-U.E.F.A./history/index.html> (τελευταία ανάκτηση 27-11-2017)

το αυτό μπορεί να ειπωθεί πλέον και για τις χώρες της Αφρικής και εσχάτως και για τις χώρες της Ασίας, ιδιαίτερα της Κίνας, της Ινδίας και της Ιαπωνίας.

Οι λόγοι της δημοφιλίας του ποδοσφαίρου μπορούν να αναζητηθούν στο ίδιο το παιχνίδι. Το ποδόσφαιρο είναι ένα απλό άθλημα, δεν απαιτεί ιδιαίτερες δεξιότητες ή ικανότητες, ούτε συγκεκριμένα σωματικά χαρακτηριστικά και προσόντα. Διέπεται από απλούς κανόνες, οι οποίοι μπορούν να γίνουν κατανοητοί από όλες τις ηλικίες και η διεξαγωγή ενός αγώνα ποδοσφαίρου δεν καθιστά αναγκαία τη χρήση κάποιου εξοπλισμού, αντίθετα μόνο απαιτεί μια μπάλα ή κάποιο άλλο αντικείμενο που προσιδιάζει σε αυτήν και λίγο ελεύθερο χώρο¹⁶. Έχοντας αυτά τα χαρακτηριστικά, το ποδόσφαιρο έγινε προσιτό σε κάθε άνθρωπο σε κάθε γωνιά του πλανήτη, ανεξάρτητα από την οικονομική ή την κοινωνική του θέση.

Επίσης, στη γιγάντωση του ποδοσφαίρου συνέβαλε και η βάσιμη δυνατότητα όλων σχεδόν των ανθρώπων, ιδιαίτερα των αντρών, να γίνουν ποδοσφαιρικοί ήρωες, καθώς έχοντας παίζει το άθλημα από μικρή ηλικία γεννάται μέσα τους ο κρυφός πόθος και η επιθυμία να είναι αυτοί που θα πετύχουν το νικητήριο τέρμα και θα απολαύσουν τη δόξα που μπορεί να τους προσφέρει το ποδόσφαιρο.

Επιπροσθέτως, το ποδόσφαιρο, ειδικά από το σημείο που έγινε επαγγελματικό, αποτελεί για εκατομμύρια παιδιά ανά το κόσμο το μέσο διαφυγής από τη φτώχεια και την αφάνεια. Δεν είναι τυχαίο ότι οι περισσότεροι σπουδαίοι αθλητές παλαιότερα, αλλά και σήμερα, προέρχονται από τις χαμηλότερες οικονομικές τάξεις, συνεπώς η συνεχής ενασχόληση με το ποδόσφαιρο αυξάνει τις πιθανότητες τους για μια καλύτερη ζωή, η οποία συνοδεύεται από παχυλά συμβόλαια, διαφημίσεις, δόξα και φήμη.

2.2.1 Κοινωνικός Αντίκτυπος

Το ποδόσφαιρο από ένα απλό άθλημα που γεννήθηκε στην Βρετανική ύπαιθρο μετεξελίχθηκε σε κοινωνικό φαινόμενο. Κατά τα πρώτα χρόνια της ιστορίας του και την ίδρυση των πρώτων σωματείων και εθνικών ομοσπονδιών, το ποδόσφαιρο είναι ερασιτεχνικό με έντονα τοπικιστικά χαρακτηριστικά. Κάθε πόλη, γειτονιά και χωριό ιδρύει το δικό του ποδοσφαιρικό σωματείο, το οποίο αποτελείται κατά κανόνα από γηγενείς παίκτες, οι οποίοι εκπροσωπούν όλα τα μέλη της κοινότητας στην οποία ανήκουν. Κατά αυτόν τον τρόπο η ομάδα εγκοιτώνει τη συλλογική μνήμη, τις ελπίδες, τα πάθη, τις αντιλήψεις, τη νοοτροπία, τα ήθη και έθιμα της κοινότητας. Ταυτίζεται

¹⁶ Για να γίνει κατανοητό αυτό, αρκεί μια απλή αντιπαραβολή του ποδοσφαίρου με το δεύτερο σε δημοφιλία άθλημα στη χώρα μας, την καλαθοσφαίριση, η οποία απαιτεί συγκεκριμένα σωματικά χαρακτηριστικά (εύλογο ύψος), διέπεται από εξειδικευμένους κανόνες και απαιτεί συγκεκριμένο εξοπλισμό και χώρο (μπασκέτα, παρκέ).

με την κοινωνική οντότητα και έχει έντονα ιστορικά¹⁷, ταξικά, οικονομικά, κοινωνικά¹⁸, πολιτικά¹⁹ και θρησκευτικά²⁰ χαρακτηριστικά και η νίκη ή ήττα της αποτελεί αιτία χαράς ή λύπης για ολόκληρη την γειτονιά, την πόλη ή το έθνος²¹. Οι ομάδες και οι επιτυχίες τους ή οι αποτυχίες αποτελούν όχημα της κοινότητας για την επίτευξη των στόχων της και της υπεροχής απέναντι στον αντίπαλο.

Η κοινωνική διείσδυση του ποδοσφαίρου, όμως, συνεπάγεται και την εκδήλωση άλλων κοινωνικών παθολογιών στους κόλπους του. Ο χώρος του ποδοσφαίρου γίνεται το πεδίο εκτόνωσης της κοινωνικής έντασης που δημιουργείται από την ανεργία, την απομόνωση και την αδικία. Η μαζική παρακολούθηση αγώνων, η ανωνυμία και η δύναμη που προσφέρει το τεράστιο πλήθος των οπαδών, ευνοεί την εκδήλωση αντικοινωνικών συμπεριφορών (καταστροφές γηπέδων, συμπλοκές οπαδών), οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε ολέθρια αποτελέσματα²².

2.2.2 Πολιτικός Αντίκτυπος

Βέβαια, αυτή η επίδραση του ποδοσφαίρου στις μάζες έχει κατά κόρον χρησιμοποιηθεί για διάφορους σκοπούς, κυρίως πολιτικούς, θεμιτούς και αθέμιτους. Ο φανατισμός των μαζών για το ποδόσφαιρο έδωσε την ευκαιρία τους κατέχοντες την εξουσία να το χρησιμοποιήσουν για σκοπούς αλλότριους, με απώτερο σκοπό τη χειραγώγηση και τον αποπροσανατολισμό των μαζών. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα εμπλοκής της πολιτικής στο ποδόσφαιρο με χαρακτηριστικότερα την ανάληψη της ευθύνης διεξαγωγής του Μουντιάλ του 1978 από την Αργεντινή του δικτάτορα Jorge Rafael Videla, με την υποστήριξη της F.I.F.A., η οποία αποτέλεσε μια μεγάλη ευκαιρία για το καθεστώς να δείξει στον κόσμο ότι δεν ίσχυαν τίποτα από όσα του καταλόγιζαν για διεξαγωγή βασανιστηρίων και ανεξήγητες εξαφανίσεις των εχθρών του. Η αμφισβητούμενη κατάκτηση του τροπαίου από την Αργεντινή αποτέλεσε παράδειγμα για την σωστή πορεία της χώρας²³. Επίσης,

¹⁷ Στη χώρα μας οι ομάδες της ΑΕΚ και του Πανωνίου εκπροσωπούν τους πρόσφυγες της Μικράς Ασίας.

¹⁸ Στην Ελλάδα ο Παναθηναϊκός εκπροσωπούσε την εύπορη αθηναϊκή κοινωνία, σε αντίθεση με τον Ολυμπιακό που ήταν η ομάδα του φτωχού Πειραιά.

¹⁹ Η ομάδα της Barcelona εκπροσωπεί τη δημοκρατική Καταλονία και τη πρόθεση της για ανεξαρτησία, ενώ η Ρεάλ Μαδρίτης την φιλοβασιλική, παλιότερα φιλοχουντική, Ισπανία.

²⁰ Η αντιπαλότητα των ομάδων της Celtic και της Rangers στο Εδιμβούργο πηγάζει από το διαχωρισμό των κατοίκων της πόλης σε Καθολικούς και Προτεστάντες.

²¹ Στο Μουντιάλ της Βραζιλίας του 1950 και την ήττα της διοργανώτριας χώρας από την Ουρουγουάη στον τελικό, ακολούθησαν εκατοντάδες απόπειρες αυτοκτονίας, ενώ πολλοί Βραζιλιάνοι πέθαναν από ανακοπή καρδιάς, μην αντέχοντας το σοκ της ήττας.

²² Στην Αθήνα στις 29-2-2007 δολοφονείται οπαδός κατά τη διάρκεια οδομαχίας.

²³ <http://www.sport24.gr/Columns/longform/1978-to-moynial-ths-ntrophs.2864421.html> (τελευταία ανάκτηση 26-11-2017)

το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα του 1934, το οποίο έλαβε χώρα στη φασιστική Ιταλία του Μπενίτο Μουσολίνι και το οποίο με δόλια μέσα κατέκτησε η διοργανώτρια χώρα²⁴.

Τέτοια φαινόμενα οδήγησαν την παγκόσμια ομοσπονδία να διακηρύξει επίσημα στο καταστατικό της την πολιτική ουδετερότητα της και να προβλέψει την επιβολή κυρώσεων στα μέλη της σε περίπτωση που αυτά δεν υιοθετούν την πολιτική αμεροληψία και ανεξαρτησία τους²⁵.

2.2.3 Οικονομικός Αντίκτυπος

Όπως και σε κάθε άθλημα, καθοριστικό γεγονός για την εξέλιξη του αποτέλεσε η μετάβαση του από τον ερασιτεχνισμό στον επαγγελματισμό. Το γεγονός αυτό προσέλκυσε πολλούς οικονομικούς παράγοντες να ασχοληθούν με το ποδόσφαιρο, καθώς διέβλεπαν ότι με την απήχηση που είχε στις μάζες, θα αποτελούσε μια καλή πηγή εσόδων. Όντως, με τη ταυτόχρονη εξέλιξη των τεχνικών μέσων και την είσοδο της τηλεόρασης στο ποδόσφαιρο και των συνακόλουθων διαφημιστικών εταιρειών, το ποδόσφαιρο ξεκίνησε να παράγει χρήματα. Η δημοφιλία του αθλήματος οδηγούσε σε κατάμεστα γήπεδα και σε μεγάλες διαφημιστικές συμφωνίες. Η εμπλοκή οικονομικά εύρωστων φυσικών και νομικών προσώπων ευνόησε την εξέλιξη του ποδοσφαίρου, καθώς η βελτίωση του παρεχόμενου προϊόντος θα συνεπαγόταν την αύξηση του ενδιαφέροντος του κοινού και την συνακόλουθη αύξηση των εσόδων. Έτσι, το ποδόσφαιρο βελτιώνεται σε όλους τους τομείς, δηλαδή στον τομέα των υποδομών με την κατασκευή νέων γηπέδων και ακαδημιών ποδοσφαίρου, στον τομέα της ασφάλειας με την απομάκρυνση ταραχοποιών στοιχείων από τις εξέδρες και τους κύκλους των οπαδών και στον τομέα του θεάματος και της απόδοσης των παικτών. Ταυτόχρονα επεκτείνεται παγκοσμίως σε νέες αγορές, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες οικονομίες της Ανατολής²⁶. Η άνθηση του ποδοσφαίρου σηματοδοτεί και τη δημιουργία εκατομμυρίων νέων θέσεων εργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των ομάδων, των ομοσπονδιών, αλλά και του κοινού. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι παίκτες, προπονητές, ιατροί, φυσικοθεραπευτές, στελέχη και αξιωματούχοι ομάδων και ομοσπονδιών, διαφημιστές, τεχνικοί, δημοσιογράφοι.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα της οικονομικής ανάπτυξης και σημασίας του ποδοσφαίρου αποτελούν οι δύο τελευταίες μεγάλες διοργανώσεις ποδοσφαίρου. Συγκεκριμένα σύμφωνα με την

²⁴ <http://edition.cnn.com/2010/SPORT/football/06/08/world.cup.soccer.politics/index.html> (τελευταία ανάκτηση 27-11-2017)

²⁵ Άρθρο 15 του Καταστατικού της F.I.F.A.-Έκδοση 2016.

²⁶ Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια σε Κίνα, Ινδία, Σαουδική Αραβία

επίσημη έκθεση της F.I.F.A.²⁷, κατά τη διάρκεια της τετραετίας από τη λήξη του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος του 2010 μέχρι τη λήξη αυτού του 2014, αποκόμισε σαν έσοδα, κυρίως από τη διαχείριση των διαφημιστικών και τηλεοπτικών δικαιωμάτων, 4,8 δισεκατομμύρια δολάρια, παρουσίασε σύνολο εξόδων 2,2 δισεκατομμυρίων δολαρίων, αποκομίζοντας καθαρά κέρδη 2,6 δισεκατομμύρια δολάρια. Υπολογίζεται ότι παρακολούθησαν από κοντά τους αγώνες 3,5 εκατομμύρια άνθρωποι²⁸, 3,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι παρακολούθησαν ηλεκτρονικά έστω έναν αγώνα της διοργάνωσης, ενώ τον τελικό αγώνα υπολογίζεται πως παρακολούθησαν πάνω από ένα δισεκατομμύρια άνθρωποι²⁹, καθιστώντας το δημοφιλέστερο αθλητικό γεγονός του κόσμου. Το Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου του 2016 που διοργάνωσε η U.E.F.A. προσέλκυσε 2,5 εκατομμύρια οπαδών, μεταδόθηκε σε 230 χώρες παγκοσμίως, είχε έσοδα 1,9 δισεκατομμύρια ευρώ και το καθαρό κέρδος της διοργάνωσης υπολογίζεται σε 800 εκατομμύρια ευρώ³⁰. Βάσει της ίδιας ετήσιας έκθεσης της Deloitte, μόνο για το έτος 2015-2016 και μόνο στον ευρωπαϊκό χώρο, η αγορά του ποδοσφαίρου υπολογίστηκε σε 24,6 δισεκατομμύρια ευρώ.

Φυσικά, η αλματώδης οικονομική ανάπτυξη του ποδοσφαίρου περιλαμβάνει και τη σκοτεινή πλευρά. Η συνεχής επιδίωξη κέρδους εκ μέρους των παραγόντων του ποδοσφαίρου, είτε πρόκειται για αξιωματούχους είτε για αθλητές ή προπονητές, οδήγησαν στην εκδήλωση φαινομένων διαφθοράς, δωροδοκιών και χειραγώγησης αγώνων, τα οποία θίγουν την αξιοπιστία και την ακεραιότητα του ποδοσφαίρου. Σε αυτό συντέεινε σε καθοριστικό βαθμό η εισαγωγή του στοιχηματισμού σε αγώνες ποδοσφαίρου, παράνομου ή νόμιμου, ο οποίος κατέστησε δυνατή την επίτευξη μεγάλου κέρδους.

²⁷ https://resources.F.I.F.A..com/mm/document/affederation/administration/02/56/80/39/fr2014weben_neutral.pdf (σελ. 41)

²⁸ <http://www.F.I.F.A..com/worldcup/news/y=2014/m=9/news=2014-F.I.F.A.-world-cup-braziltm-in-numbers-2443025.html> (τελευταία ανάκτηση 27-11-2017)

²⁹ <http://www.F.I.F.A..com/worldcup/news/y=2015/m=12/news=2014-F.I.F.A.-world-cuptm-reached-3-2-billion-viewers-one-billion-watched--2745519.html> (27-11-2017)

³⁰ <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-business-group/deloitte-uk-annual-review-of-football-finance-2017.pdf> (τελευταία ανάκτηση 27-11-2017)

III. Η Οργάνωση του Ποδοσφαίρου

Η οργάνωση του ποδοσφαίρου δεν θα μπορούσε να ξεφύγει από πυραμιδικό, συγκεντρωτικό σύστημα που ισχύει εν γένει στον παγκόσμιο αθλητισμό. Σήμερα στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκεται η Παγκόσμια Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (Fédération Internationale de Football Association-F.I.F.A.). Σε ηπειρωτικό επίπεδο έχουν ιδρυθεί και να αναγνωρίζονται από την F.I.F.A., έξι συνομοσπονδίες και συγκεκριμένα υπεύθυνη για τον ευρωπαϊκό χώρο είναι Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου (Union des Associations Européennes de Football-U.E.F.A.). Σε ένα τρίτο επίπεδο βρίσκονται οι εθνικές ομοσπονδίες, οι οποίες είναι μέλη και συγκροτούν τους παραπάνω διεθνείς οργανισμούς. Τέλος, στη βάση της πυραμίδας βρίσκονται τα μέλη που απαρτίζουν τις εθνικές ομοσπονδίες, δηλαδή τα ποδοσφαιρικά σωματεία και οι ενώσεις των ποδοσφαιρικών σωματείων.

3.1 Όργανα και Αρμοδιότητες της F.I.F.A.

Το παγκόσμιο ποδόσφαιρο οργανώνεται και διέπεται από το καταστατικό και τους κανονισμούς που επιβάλλει η Παγκόσμια Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου. Όπως ορίζεται στο Καταστατικό της, η Παγκόσμια Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα την Ζυρίχη της Ελβετίας και η λειτουργία του διέπεται από τον Ελβετικό Αστικό Κώδικα³¹. Ιδρύθηκε το 1904 και σήμερα μετρά 211 μέλη/ ομοσπονδίες. Κάθε μέλος αποτελεί την εθνική ομοσπονδία ποδοσφαίρου κάθε ανεξάρτητου κράτους, η οποία είναι επιφορτισμένη με την οργάνωση και την επίβλεψη του ποδοσφαίρου εντός των γεωγραφικών ορίων του. Μέλος της F.I.F.A. μπορεί να γίνει μόνο μια ομοσπονδία για κάθε κράτος.

Οι στόχοι της ομοσπονδίας καθορίζονται στο άρθρο 2 του Καταστατικού της και αυτοί είναι η συνεχής βελτίωση και προαγωγή σε παγκόσμιο επίπεδο του ποδοσφαίρου, η οργάνωση διεθνών διοργανώσεων, η θέσπιση και η εφαρμογή κανόνων και διατάξεων σχετικών με την λειτουργία του ποδοσφαίρου, η διεξαγωγή ελέγχων επί οποιασδήποτε ομοσπονδίας ποδοσφαίρου για τυχόν παραβιάσεις των κανόνων της, η παροχή της δυνατότητας σε όλους να ασχοληθούν με το ποδόσφαιρο ανεξάρτητα από το φύλο ή την ηλικία, η προώθηση και η ανάπτυξη του γυναικείου ποδοσφαίρου και η συμμετοχή των γυναικών στην διακυβέρνηση του ποδοσφαίρου και τέλος η προώθηση της ακεραιότητας, της δεοντολογίας και της δίκαιης διεξαγωγής αγώνων ποδοσφαίρου (fair play), με την ταυτόχρονη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την πρόληψη και τιμωρία

³¹ Άρθρο 1 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

συμπεριφορών που θίγουν την ακεραιότητα των ποδοσφαιρικών αγώνων, των επίσημων διοργανώσεων και των εμπλεκομένων φυσικών προσώπων, κυρίως περιπτώσεις διαφθοράς, φαρμακοδιέγερσης και χειραγώγησης αγώνων.

Το ανώτερο όργανο της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου είναι η Γενική της Συνέλευση³², στην οποία συμμετέχουν όλες οι ομοσπονδίες/μέλη και στην οποία ανήκει η νομοθετική αρμοδιότητα. Το Συμβούλιο συγκροτείται από 37 μέλη, από τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας, οκτώ αντιπροέδρους και 28 μέλη. Η σύνθεση του Συμβουλίου είναι ανάλογη με τις έξι αναγνωρισμένες Συνομοσπονδίες³³. Αρμοδιότητες αυτού του οργάνου είναι *inter alia* η χάραξη πολιτικών και στρατηγικής οργάνωσης του ποδοσφαίρου σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδιαίτερα η διαμόρφωση της οικονομική πολιτικής, η επίβλεψη της Γενικής Γραμματείας της Ομοσπονδίας και η έγκριση του προϋπολογισμού και των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Ομοσπονδίας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις άμεσης ανάγκης λήψης απόφασης για ένα ζήτημα που εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου, συγκαλείται το λεγόμενο Γραφείο του Συμβουλίου (Bureau of the Council)³⁴. Αυτό αποτελείται από τον Πρόεδρο της Ομοσπονδίας και τους έξι προέδρους των αναγνωρισμένων συνομοσπονδιών. Οι αποφάσεις που τυχόν λαμβάνονται υπό αυτή τη διαδικασία καθίστανται άμεσα δεσμευτικές και γνωστοποιούνται άμεσα στα υπόλοιπα μέλη του Συμβουλίου. Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας διευθύνει τις συνεδριάσεις της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου και εκτός αυτών, είναι επιφορτισμένος με την προστασία και την προώθηση των στρατηγικών και των πολιτικών της Ομοσπονδίας, όπως αυτές καθορίζονται από το Συμβούλιο, και την για την διατήρηση και ανάπτυξη των καλών σχέσεων εντός της Ομοσπονδίας, αλλά και σε σχέση με τις Συνομοσπονδίες, τις Ομοσπονδίες, τους υπόλοιπους διεθνείς οργανισμούς και την πολιτική εξουσία³⁵. Η Γενική Γραμματεία της Ομοσπονδίας, της οποίας προΐσταται ένας Γενικός Γραμματέας, επικουρεί το Συμβούλιο στο έργο του και είναι αρμόδια για την οργάνωση των διοργανώσεων που λαμβάνουν χώρα από την F.I.F.A., τη διαπραγμάτευση και την εκτέλεση των διαφημιστικών συμβολαίων, την γραμματειακή υποστήριξη όλων των Επιτροπών της Ομοσπονδίας και γενικά τη διευθέτηση όλων των διοικητικών θεμάτων που μπορεί να προκύψουν καθημερινά και την λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία της Ομοσπονδίας³⁶. Εντός της οργανωτικής δομής της Ομοσπονδίας έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν Επιτροπές για σημαντικά πεδία του ποδοσφαίρου. Έχουν συμβουλευτικό και βοηθητικό ρόλο, η κάθε μία στο πεδίο ευθύνης της, και αναφέρονται στο Συμβούλιο³⁷. Σε αντίθεση με τις επιτροπές που

³² Άρθρο 25 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

³³ Άρθρο 33 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

³⁴ Άρθρο 38 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

³⁵ Άρθρο 35 καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

³⁶ Άρθρα 36 & 37 καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

³⁷ Άρθρο 39 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

αναφέρθηκαν παραπάνω, στο οργανωτικό πλαίσιο της Ομοσπονδίας λειτουργούν και δύο ανεξάρτητα όργανα, τα οποία ασκούν τα καθήκοντά τους εν πλήρη ανεξαρτησία από την διοίκηση της Ομοσπονδίας, πάντα όμως με απώτερο σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων της Ομοσπονδίας και σε συμφωνία με το Καταστατικό και τους κανονισμούς της³⁸. Αυτά τα ανεξάρτητα όργανα είναι η Επιτροπή Ελέγχου και Συμμόρφωσης³⁹, με κύρια αρμοδιότητα τον έλεγχο των οικονομικών της Ομοσπονδίας και τα Δικαστικά Όργανα, ήτοι η Επιτροπή Δεοντολογίας, η Πειθαρχική Επιτροπή και η Επιτροπή Εφέσεων⁴⁰.

3.2 Όργανα και Αρμοδιότητες της U.E.F.A.

Το καταστατικό της F.I.F.A. προβλέπει και αναγνωρίζει τη δυνατότητα των ομοσπονδιών/μελών της να ιδρύσουν Συνομοσπονδίες με γεωγραφικό κριτήριο σε επίπεδο ηπείρων. Έτσι, σήμερα αναγνωρίζονται παγκοσμίως έξι συνομοσπονδίες, η ευρωπαϊκή, η ασιατική, η αφρικανική, η συνομοσπονδία της Ωκεανίας, της Νοτίου Αμερικής και της Βορείου Αμερικής, της Κεντρικής Αμερικής και Καραϊβικής⁴¹. Το καταστατικό της F.I.F.A. καθορίζει επακριβώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που πρέπει να τηρεί κάθε συνομοσπονδία, ούτως ώστε να μπορεί να λειτουργεί και να αναγνωρίζεται επίσημα από αυτήν⁴².

Στον ευρωπαϊκό χώρο η αντίστοιχη συνομοσπονδία ονομάζεται «Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου» (Union of European Football Associations -U.E.F.A.). Η ένωση αυτή είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, λειτουργεί βάσει του Ελβετικού Αστικού Κώδικα, με έδρα την Ελβετία. Σήμερα την συνομοσπονδία απαρτίζουν 55 μέλη/ομοσπονδίες ανεξάρτητων χωρών που τοποθετούνται γεωγραφικά στον ευρωπαϊκό χώρο⁴³.

Οι στόχοι της ευρωπαϊκής συνομοσπονδίας προβλέπονται και καθορίζονται στο άρθρο 2 του καταστατικού της. Δεν διαφέρουν ουσιωδώς με εκείνους της παγκόσμια ομοσπονδίας και μεταξύ άλλων είναι η προώθηση του ποδοσφαίρου στην Ευρώπη, η επίβλεψη και ο έλεγχος της ανάπτυξης του ποδοσφαίρου στην ήπειρο, η οργάνωση και διεξαγωγή διεθνών αγώνων σε εθνικό ή διασυλλογικό επίπεδο, η προστασία του αθλήματος από φαινόμενα διαφθοράς με την παράλληλη προώθηση της καλής διακυβέρνησης, των αθλητικών αξιών και της δεοντολογίας, την προστασία των συμφερόντων των μελών της, καθώς και την επίλυση διαφορών που προκύπτουν

³⁸ Άρθρο 50 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

³⁹ Άρθρο 51 Καταστατικού F.I.F.A. Έκδοση 2016

⁴⁰ Άρθρο 52 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

⁴¹ Άρθρο 22 Καταστατικού F.I.F.A. Έκδοση 2016

⁴² Άρθρο 23 Καταστατικού F.I.F.A. Έκδοση 2016

⁴³ Άρθρο 1 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

μεταξύ αυτών. Η U.E.F.A. λειτουργεί και σαν εκπρόσωπος των συμφερόντων των μελών της, ιδίως με τη συμμετοχή εκπροσώπων της στην F.I.F.A., διατηρεί την καλή συνεργασία με την F.I.F.A. και τις υπόλοιπες συνομοσπονδίες και γενικά, σε κάθε περίπτωση, λειτουργεί προς το συμφέρον των μελών της.

Όπως και στην περίπτωση της F.I.F.A., το ανώτερο όργανο της U.E.F.A. είναι η Γενική της Συνέλευση⁴⁴, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των μελών της. Έχει εποπτικό ρόλο και μεταξύ άλλων είναι επιφορτισμένη με την εκλογή του Προέδρου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της U.E.F.A., την εκτίμηση της αναφοράς του Προέδρου, της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Διοίκησης, την έγκριση των ετήσιων λογαριασμών και του προϋπολογισμού, την εκλογή των αντιπροσώπων της συνομοσπονδίας στην F.I.F.A., την τροποποίηση του καταστατικού και την μόνιμη ή προσωρινή αποβολή μελών. Η Εκτελεστική Επιτροπή της U.E.F.A. αποτελείται από τον Πρόεδρο της U.E.F.A., δεκαέξι μέλη τα οποία εκλέγονται από τη γενική συνέλευση και από δύο μέλη τα οποία εκλέγονται από την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Ομάδων (European Club Association-ECA) και ένα μέλος που εκλέγεται από την Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Επαγγελματικών Πρωταθλημάτων Ποδοσφαίρου (Association of European Professional Football Leagues -EPFL). Τα μέλη αυτά έχουν τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τα υπόλοιπα, ενώ η εκλογή τους επικυρώνεται από την Γενική Συνέλευση⁴⁵. Όπως και στην περίπτωση της F.I.F.A., εντός του οργανισμού της U.E.F.A. λειτουργεί και η λεγόμενη Έκτακτη Επιτροπή (Emergency Panel), η οποία υποκαθιστά την Εκτελεστική Επιτροπή σε επείγουσες περιπτώσεις όπου είναι αναγκαία η λήψη και η εκτέλεση αποφάσεων. Αυτή αποτελείται από τον Πρόεδρο της Εκτελεστικής Επιτροπής, τον πρώτο αντιπρόεδρο, τον ταμία και δύο μέλη⁴⁶. Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας διευθύνει τις συνεδριάσεις της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου και εκτός αυτών, είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης και της Εκτελεστικής Επιτροπής, την επίβλεψη του έργου της διοίκησης και για τη διατήρηση φιλικών σχέσεων και σχέσεων συνεργασίας με την F.I.F.A., τις άλλες συνομοσπονδίες, με τα μέλη της και με τους υπόλοιπους πολιτικούς και διεθνείς οργανισμούς⁴⁷. Η Διοίκηση της Συνομοσπονδίας, της οποίας προϊστάται ένας Γενικός Γραμματέας, επικουρεί την Εκτελεστική Επιτροπή στο έργο της και είναι αρμόδια για την υποβολή του ετήσιου επιχειρηματικού πλάνου⁴⁸. Εντός της οργανωτικής δομής της Ομοσπονδίας έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν Επιτροπές για σημαντικά πεδία του ποδοσφαίρου. Σε αντίθεση με τις επιτροπές που αναφέρθηκαν παραπάνω⁴⁹, στο οργανωτικό

⁴⁴ Άρθρο 12 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

⁴⁵ Άρθρο 21 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

⁴⁶ Άρθρο 25 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

⁴⁷ Άρθρο 29 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

⁴⁸ Άρθρο 30 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

⁴⁹ Άρθρο 35 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

πλαίσιο της Συνομοσπονδίας λειτουργούν και ανεξάρτητα όργανα, τα οποία ασκούν τα καθήκοντά τους εν πλήρη ανεξαρτησία από την διοίκηση της Ομοσπονδίας. Αυτά τα ανεξάρτητα όργανα είναι το Σώμα Ελέγχου και, με κύρια αρμοδιότητα τον έλεγχο των οικονομικών της Συνομοσπονδίας και τα Δικαστικά Όργανα, ήτοι τα πειθαρχικά όργανα, δηλαδή η Πειθαρχική Επιτροπή Ελέγχου και Δεοντολογίας και η Επιτροπή Εφέσεων, οι Επιθεωρητές δεοντολογίας και ποινών και η επιτροπή οικονομικού ελέγχου των ομάδων⁵⁰.

3.3 Όργανα και Αρμοδιότητες της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας

Στην Ελλάδα την ευθύνη και την εποπτεία οργάνωσης του ποδοσφαίρου έχει η Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία. Πρόκειται για νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, τριτοβάθμιο σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα⁵¹. Όπως αναφέρεται και στην παράγραφο 5 του πρώτου άρθρου του καταστατικού της, είναι η μόνη και αποκλειστική αρχή για την οργάνωση, διοίκηση, λειτουργία και διαχείριση του ελληνικού ποδοσφαίρου και την εκπροσώπηση του στην Ελλάδα και παγκοσμίως. Η Ε.Π.Ο. έχει τη δυνατότητα να αναθέσει την οργάνωση κάποιου πρωταθλήματος στις Ενώσεις-μέλη της, ορίζοντας επακριβώς τους τομείς εξουσίας που παραχωρούνται⁵². Σήμερα η Ε.Π.Ο. διοργανώνει το Κύπελλο Ελλάδος Επαγγελματιών, τον αγώνα κυπέλλου μεταξύ του πρωταθλητή και του κυπελλούχου του επαγγελματικού ποδοσφαίρου, τον αγώνα επίλεκτων ποδοσφαιριστών Ελλήνων-ξένων (all-star game), όλα τα Πανελλήνια ερασιτεχνικά πρωταθλήματα, τη δεύτερη φάση του κυπέλλου ερασιτεχνών, τα πανελλήνια ερασιτεχνικά πρωταθλήματα και το κύπελλο του γυναικείου ποδοσφαίρου, καθώς και του πρωταθλήματος άμμου. Κατά παραχώρηση και υπό την εποπτεία της Ε.Π.Ο., οι επαγγελματικές ενώσεις της Α΄ και της Β΄ Εθνικής κατηγορίας διοργανώνουν τα Πρωταθλήματα Α΄ και Β΄ Εθνικής Κατηγορίας αντίστοιχα, ενώ τέλος οι Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων διοργανώνουν τα τοπικά ερασιτεχνικά σωματεία, την πρώτη φάση του Κυπέλλου Ερασιτεχνών, καθώς και κάθε πρωτάθλημα υποδομής.

Η οργανωτική της δομή είναι αντίστοιχη με αυτή των F.I.F.A. και U.E.F.A., αλλά και κάθε τριτοβάθμιου Σωματείου που διέπεται από το ελληνικό δίκαιο. Συγκεκριμένα, ανώτερο όργανο της είναι η Γενική Συνέλευση των μελών της, η οποία και είναι το μοναδικό νομοθετικό όργανο της Ε.Π.Ο.. Μέλη της Ε.Π.Ο. είναι σήμερα οι πενήντα τρεις Ενώσεις Ποδοσφαιρικών Σωματείων, η Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Σάλας, η Ένωση Επαγγελματικού Ποδοσφαίρου Α΄ Εθνικής

⁵⁰ Άρθρα 32 & 42 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

⁵¹ Άρθρο 1 καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁵² Άρθρο 2, παρ. 1, περ. β Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

Κατηγορίας, η οποία εκπροσωπείται από δεκαέξι εκπροσώπους, όσες δηλαδή είναι και οι ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρείες που συμμετέχουν στην Ένωση, ενώ η Ένωση Επαγγελματικού Ποδοσφαίρου Β΄ Εθνικής Κατηγορίας εκπροσωπείται μόνο από τον Πρόεδρο του Διοικητικού της Συμβουλίου. Οι αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης, εκτός από τη νομοθετική αρμοδιότητα που αναφέραμε παραπάνω, έχει και πολλές άλλες αρμοδιότητες, μεταξύ των οποίων οι σημαντικότερες είναι η εκλογή του Προέδρου και των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής, η έγκριση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, του προϋπολογισμού και της έκθεσης πεπραγμένων, την τροποποίηση του καταστατικού της, την αποδοχή, αναστολή ή αποβολή κάποιου μέλους της και τη διάλυση της⁵³. Η Εκτελεστική Επιτροπή παίζει το ρόλο του βασικού εκτελεστικού οργάνου, επιφορτισμένη με την υλοποίηση των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης και έχει την αρμοδιότητα για κάθε θέμα που προκύπτει και δεν υπάγεται ρητά στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης. Αποτελείται από δεκαεπτά μέλη και η σύνθεση του είναι τέτοια ώστε να εκπροσωπούνται σε αυτήν τόσο οι επαγγελματικές ομάδες και οι επαγγελματικές ενώσεις όσο και οι Ε.Π.Σ. Η Εκτελεστική Επιτροπή, συγκεκριμένα, έχει την αρμοδιότητα να προετοιμάζει και να συγκαλεί την Γενική Συνέλευση, να ορίζει τη σύνθεση των διαρκών επιτροπών της Ε.Π.Ο. και τον κανονισμό λειτουργίας τους, να διασφαλίζει την εφαρμογή των κανόνων του Καταστατικού της, να συντάσσει τους κανονισμούς των διοργανώσεων της Ε.Π.Ο. και να διασφαλίζει την εφαρμογή τους, μπορεί να αποφασίζει για την οργάνωση ή κατάργηση επίσημων διοργανώσεων σε εθνικό επίπεδο και εγκρίνει μετά από ουσιαστικό έλεγχο την πλήρη εναρμόνιση των κανονισμών, των καταστατικών και των προκηρύξεων των μελών της με τους κανονισμούς και το καταστατικό της Ε.Π.Ο.⁵⁴. Της Εκτελεστικής Επιτροπής προεδρεύει ο Πρόεδρος, ο οποίος εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση και είναι επιφορτισμένος με την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων της Ε.Π.Ο., τον έλεγχο και την εποπτεία της αποτελεσματικής λειτουργίας των οργάνων της Ε.Π.Ο., καθώς και με την διατήρηση των καλών σχέσεων, εντός ενός πνεύματος συνεννόησης, της Ε.Π.Ο. με τα μέλη της, την F.I.F.A. και την U.E.F.A., αλλά και με άλλους οργανισμούς και πολιτικούς θεσμούς⁵⁵.

Όπως και στο οργανόγραμμα των άλλων δύο ομοσπονδιών και στην ελληνική ομοσπονδία ποδοσφαίρου προβλέπεται η δυνατότητα συνεδρίασης της Εκτελεστικής Επιτροπής σε έκτακτες περιπτώσεις και υπό περιορισμένη σύνθεση, όταν επείγουσες και εξαιρετικές περιπτώσεις επιβάλλουν την λήψη και εφαρμογή αποφάσεων με άμεση νομική ισχύ⁵⁶. Το διοικητικό έργο της Ε.Π.Ο. ανήκει στην Γραμματεία της, της οποίας προϊστάται ένας Εκτελεστικός Γραμματέας, ο

⁵³ Άρθρο 23 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁵⁴ Άρθρο 35 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁵⁵ Άρθρο 38 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁵⁶ Άρθρο 41 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

οποίος ορίζεται και παύεται από τον Πρόεδρο της Εκτελεστικής Επιτροπής. Η γραμματεία επικουρεί στο έργο τους όλα τα όργανα της Ε.Π.Ο., τις διαρκείς και έκτακτες επιτροπές, καθώς και τα δικαστικά όργανα.

Εντός της οργανωτικής δομής της Ε.Π.Ο. έχουν συσταθεί και λειτουργούν διαρκείς μόνιμες επιτροπές, ενώ εάν το απαιτούν οι συνθήκες η Εκτελεστική Επιτροπή μπορεί να συστήσει και έκτακτες επιτροπές, οι οποίες θα έχουν περιορισμένη χρονική διάρκεια και θα είναι επιφορτισμένες με ειδικά καθήκοντα. Ο ρόλος των επιτροπών είναι να ενημερώνουν, συμβουλεύουν και να προτείνουν τροποποιήσεις των κανονισμών στο πεδίο ευθύνης τους⁵⁷.

Τα δικαστικά όργανα της Ε.Π.Ο. είναι η Επιτροπή Δεοντολογίας, η Πειθαρχική Επιτροπή και η Επιτροπή Εφέσεων. Σε ανώτατο βαθμό έχει ιδρυθεί και λειτουργεί ένα ανεξάρτητο και αμερόληπτο Διαιτητικό Δικαστήριο, με αρμοδιότητα την επίλυση διαφορών που υπόκεινται στην αρμοδιότητα του σε τελευταίο βαθμό⁵⁸. Τέλος, οι ετήσιοι λογαριασμοί της Ε.Π.Ο. ελέγχονται από ανεξάρτητους και εξωτερικούς οικονομικούς ελεγκτές, οι οποίοι ορίζονται από την Γενική Συνέλευση, ενώ οικονομικός έλεγχος από τα αρμόδια κρατικά όργανα διεξάγεται μόνον για τα ποσά των επιχορηγήσεων που έχουν δοθεί στην Ε.Π.Ο. από κρατικές υπηρεσίες⁵⁹.

⁵⁷ Άρθρο 42 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁵⁸ Άρθρο 52 επ. Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁵⁹ Άρθρο 68 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

IV. Η Σχέση της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας με την F.I.F.A. και την U.E.F.A.

Σε ένα παγκοσμιοποιημένο ποδόσφαιρο, το οποίο διοικείται μονοπωλιακά κατά πρώτο λόγο από τη F.I.F.A. και την U.E.F.A. σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία εντάχθηκε εξ αρχής στους κόλπους τους. Συγκεκριμένα το έτος 1927, ένα έτος δηλαδή μετά την ίδρυσή της, έγινε μέλος της F.I.F.A.⁶⁰, ενώ θεωρείται ιδρυτικό μέλος της U.E.F.A.⁶¹. Η συμμετοχή της σε αυτούς τους διεθνείς οργανισμούς είναι επιβεβλημένη για την ύπαρξη και τη συνέχεια της για τους λόγους που θα αναφέρουμε παρακάτω.

4.1 Η Σχέση της Ε.Π.Ο. με την F.I.F.A. και την U.E.F.A., όπως προκύπτει από το Καταστατικό της Ε.Π.Ο.

Η σχέση εξάρτησης της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας με τους υπέρτερους διεθνείς οργανισμούς, σε ηπειρωτικό επίπεδο την U.E.F.A. και σε παγκόσμιο επίπεδο την F.I.F.A. και η υπεροχή τους έναντι της εθνικής ποδοσφαιρικής ομοσπονδίας, προβλέπεται και καταγράφεται ρητά στο ισχύον Καταστατικό της Ε.Π.Ο. Αυτή η σχέση εξάρτησης και υπεροχής προβλέπεται ξεκάθαρα στα δύο πρώτα άρθρα, τα οποία αναφέρονται στη νομική μορφή και στους σκοπούς της Ομοσπονδίας.

Συγκεκριμένα, στο πρώτο άρθρο δηλώνεται πανηγυρικά η συμμετοχή της Ε.Π.Ο. ως μέλους στην F.I.F.A. και την U.E.F.A.⁶², ενώ στην 5^η παράγραφο του ίδιου άρθρου τονίζεται ότι η ίδρυση και η οργάνωση ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που διέπεται από την ελληνική έννομη τάξη και λειτουργεί βάσει του καταστατικού της και των οδηγιών και κανονισμών της F.I.F.A. και U.E.F.A.. Η διάκριση που γίνεται μεταξύ των κανόνων που διέπουν την ίδρυση και τη λειτουργία δεν είναι τυχαία και ο στόχος αυτής της διαφοροποίησης είναι να γίνει σαφές από την αρχή ότι η Ε.Π.Ο., όπως και κάθε άλλη εθνική ομοσπονδία κάθε αθλήματος, ιδρύεται και οργανώνεται βάσει του εθνικού δικαίου της έδρας του, αλλά η λειτουργία του καθορίζεται από την ίδια, βάσει του Καταστατικού και των κανονισμών που εκδίδει, καθώς και από τους υπερκείμενους διεθνείς οργανισμούς των οποίων είναι μέλος.

⁶⁰ <http://www.F.I.F.A..com/associations/association=gre/index.html> (τελευταία ανάκτηση 27-11-2017)

⁶¹ <https://www.U.E.F.A..com/insideU.E.F.A./member-associations/association=gre/index.html> (τελευταία ανάκτηση 27-11-2017)

⁶² Παράγραφος 6, άρθρου 1 του Καταστατικού-Έκδοση Ιουνίου 2017

Στην παράγραφο 1 του δεύτερου άρθρου του καταστατικού της, στο οποίο καθορίζονται οι σκοποί λειτουργίας της ποδοσφαιρικής ομοσπονδίας, προβλέπεται η υποχρέωση του σεβασμού και της αποτροπής κάθε παραβίασης των Καταστατικών, κανονισμών και οδηγιών των F.I.F.A. και U.E.F.A., αλλά και των κανόνων του παιχνιδιού (Laws of the Game) από οποιοδήποτε εμπλεκόμενο με το ποδόσφαιρο νομικό ή φυσικό πρόσωπο και την υποχρέωση αυτά να γίνονται σεβαστά από τα μέλη της Ε.Π.Ο.⁶³. Τέλος στην ίδια παράγραφο του ίδιου άρθρου και στην περίπτωση ζ, προβλέπεται ότι η οργάνωση κάθε μορφής διεθνούς αγώνα στην ελληνική εδαφική επικράτεια, θα λαμβάνει χώρα βάσει των κανονισμών της F.I.F.A.. Τέλος, ολόκληρη η δεύτερη παράγραφος του δεύτερου άρθρου προβλέπει τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει η Ε.Π.Ο. με την ιδιότητα της αυτή ως μέλους αυτών των οργανισμών και αφορούν κυρίως την πλήρη συμμόρφωση της Ε.Π.Ο. με τα καταστατικά, τις οδηγίες, τους κανονισμούς, τις αποφάσεις και τις οδηγίες των οργάνων της F.I.F.A. και της U.E.F.A., οι οποίες βάσει των καταστατικών τους είναι άμεσα εκτελεστές. Επίσης αναγνωρίζει τη δικαιοδοσία του του διεθνούς Αθλητικού Δικαστηρίου της Λοζάνης, έτσι όπως αυτή έχει καθοριστεί στα καταστατικά των F.I.F.A. και U.E.F.A.. Τέλος, αναλαμβάνει την υποχρέωση να διασφαλίζει ότι αυτά θα γίνονται σεβαστά από όλους τους εμπλεκόμενους που βρίσκονται και λειτουργούν υπό την εποπτεία της.

Αφού στα δύο πρώτα άρθρα του Καταστατικού της, βάσει των οποίων η Ε.Π.Ο. καθίσταται η ανώτερη αρχή του ποδοσφαίρου στην ελληνική επικράτεια και ταυτόχρονα υποκείμενη στους κανόνες και τις οδηγίες των F.I.F.A. και U.E.F.A., ακολουθούν μερικότερες διατάξεις του Καταστατικού, στις οποίες διαφαίνεται αυτή η εξάρτηση. Έτσι, η ιδιότητα και η μετεγγραφή ποδοσφαιριστών καθορίζονται βάσει του Κανονισμού Ιδιότητας και Μετεγγραφών Ποδοσφαιριστών της F.I.F.A.⁶⁴, ενώ τόσο η Ε.Π.Ο. όσο και τα μέλη της οφείλουν να σέβονται του Κανόνες του Παιχνιδιού, έτσι όπως αυτοί καθορίζονται από το Διεθνές Ποδοσφαιρικό Συμβούλιο (IFAB) και να το αναγνωρίζουν ως το αποκλειστικά αρμόδιο όργανο για την τροποποίησή τους⁶⁵. Επιπροσθέτως, η υπαγωγή και ο σεβασμός των κανονισμών, ιδιαίτερα του Κώδικα Δεοντολογίας, των υπερκείμενων διεθνών οργανισμών του ποδοσφαίρου αφορά και τα φυσικά πρόσωπα που εμπλέκονται στη λειτουργία της Ε.Π.Ο., είτε συγκροτώντας όργανα είτε ως αξιωματούχοι και η μη εκ μέρους τους τήρησης των, επισύρει τις προβλεπόμενες από το καταστατικό και τους οικείους κανονισμούς κυρώσεις⁶⁶.

⁶³ Άρθρο 2, παρ.1, περ. δ. του Καταστατικού-Έκδοση Ιουνίου 2017

⁶⁴ Άρθρο 5 Καταστατικού Ε.Π.Ο. & https://resources.fifa.com/mm/document/affederation/administration/02/70/95/52/regulationsonthestatusandtransferofplayersjune2016_e_neutral.pdf (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁶⁵ Άρθρο 6 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁶⁶ Άρθρο 7 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

Η εξάρτηση της Ε.Π.Ο. από την F.I.F.A. και την U.E.F.A. διαγράφεται ανάγλυφα και στις σχέσεις της Ε.Π.Ο. με τα μέλη της τόσο σχετικά και τη διαδικασία αναγνώρισής τους όσο και για τη αποβολή τους. Προϋπόθεση υποβολής αίτησης για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους της Ε.Π.Ο., αποτελεί η υποβολή δήλωσης με περιεχόμενο την πλήρη συμμόρφωση του υποψηφίου σωματείου με τις επιταγές της F.I.F.A., της U.E.F.A. και Ε.Π.Ο., συμπεριλαμβανομένων όλων των παικτών, αξιωματούχων και των ομάδων που υπόκεινται σε αυτό και την συμμόρφωσή τους με τους ισχύοντες Κανόνες του Παιχνιδιού. Θα πρέπει επίσης να δηλώσει ρητά ότι οποιαδήποτε διαφορά προκύψει στα πλαίσια της ποδοσφαιρικής δραστηριότητας, θα επιλύεται κατ' αποκλεισμό της προσφυγής στα τακτικά δικαιοδοτικά όργανα, εκτός κι αν άλλως ορίζεται ειδικά, ενώ θα αναγνωρίζει την δικαιοδοσία του Διαιτητικού Δικαστηρίου της Ε.Π.Ο. και του Διαιτητικό Αθλητικό Δικαστήριο της Λοζάνης⁶⁷. Εκτός από τις παραπάνω δηλώσεις που είναι υποχρεωτικές για την αναγνώρισή του ως μέλους της Ε.Π.Ο., οι ίδιες υποχρεώσεις διατηρούνται και αφού εγκριθεί η συμμετοχή του στην Ε.Π.Ο. και για όσο χρονικό διάστημα διαρκέσει αυτή η σχέση, με ταυτόχρονη υποχρέωση του οι δηλώσεις αυτές να περιλαμβάνονται και στα καταστατικά τους⁶⁸. Η μη συμμόρφωση με τις παραπάνω υποχρεώσεις του ή η σοβαρή και επανειλημμένη παραβίαση των καταστατικών, οδηγιών και κανονισμών της Ε.Π.Ο., F.I.F.A. και της U.E.F.A., αποτελεί λόγο αποβολής του μέλους από την Ε.Π.Ο.⁶⁹. Στην πραγματικότητα, η μη συμμόρφωση κάποιου αθλητικού νομικού προσώπου, είτε πρόκειται για σωματείο είτε για ένωση σωματείων, με τις επιταγές και τους κανόνες της Ε.Π.Ο., όπως αυτοί επηρεάζονται και καθορίζονται από την F.I.F.A. και την U.E.F.A., το οδηγεί σε έναν τυπικό και ουσιαστικό αποκλεισμό από το ποδόσφαιρο, διότι η Ε.Π.Ο. δεν αναγνωρίζει ούτε συνεργάζεται με νομικά πρόσωπα που δεν τις αναγνωρίζουν και δεν τις εφαρμόζουν⁷⁰.

Το καταστατικό της Ε.Π.Ο. παρέχει ρητά τη δυνατότητα να παρέμβει στην F.I.F.A. και την U.E.F.A. και στη λειτουργία του ανώτερου οργάνου της, δηλαδή της Γενικής Συνέλευσης. Προβλέπεται η δυνατότητα στα μέλη της Γενικής Συνέλευσης που επιθυμούν την σύγκληση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης να απευθύνονται στην F.I.F.A. ή και την U.E.F.A., όταν το αίτημα τους δεν γίνεται δεκτό από την Εκτελεστική Επιτροπή της Ομοσπονδίας ή αδυνατούν τα ίδια να τη συγκαλέσουν⁷¹. Η F.I.F.A. εξετάζει το αίτημα και εάν προκύπτει παραβίαση ή προσπάθεια παραβίασης των αρχών του Καταστατικού της, επιβάλλει ή απορρίπτει το αίτημα⁷².

⁶⁷ Άρθρο 10, παρ. 4, περ. β,γ,δ,ε του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁶⁸ Άρθρο 13, παρ. 1, περ. α,στ,ζ,ιδ του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁶⁹ Άρθρο 15, παρ. 1, περ. α του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁷⁰ Άρθρο 13, παρ. 3, του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁷¹ Άρθρο 29, παρ. 2 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁷² <http://dynamo.kiev.ua/media/uploads/F.I.F.A..pdf>, απαντητική επιστολή της F.I.F.A. στην Ουκρανική Ομοσπονδία, ύστερα από την υποβολή αιτήματος μελών της για σύγκληση Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης

Η δύναμη επιβολής των αποφάσεων των οργάνων των δύο υπερκείμενων διεθνών οργανισμών εντοπίζεται και στις εξουσίες του ανώτερου εκτελεστικού οργάνου της Ε.Π.Ο., της Εκτελεστικής Επιτροπής. Ειδικά η Εκτελεστική Επιτροπή συντάσσει και επικυρώνει τον κανονισμό που ρυθμίζει τις προϋποθέσεις συμμετοχής και την οργάνωση των διοργανώσεων της Ε.Π.Ο.. Αυτοί δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθούν για όσο διάστημα διαρκεί η αγωνιστική περίοδο για την οποία έχουν θεσπιστεί. Το καταστατικό της Ε.Π.Ο. εξαιρετικά επιτρέπει μια τέτοια τροποποίηση, εφόσον αυτή περιέχεται σε αναγκαστικού χαρακτήρα απόφαση των F.I.F.A. και U.E.F.A.⁷³. Εκτός από τα βασικά όργανα λειτουργίας της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου, ανάλογες διατάξεις διέπουν και τη λειτουργία των μόνιμων, διαρκών επιτροπών που λειτουργούν εντός της οργανωτικής δομής της Ε.Π.Ο.. Ειδικά η Τεχνική Επιτροπή, που ασχολείται με θέματα ποδοσφαιρικής εκγύμνασης και τεχνικής ανάπτυξης, λειτουργεί με βάση την Σύμβαση ανταλλαγής προπονητικών προσόντων μεταξύ U.E.F.A. και Ε.Π.Ο.⁷⁴ και το «Grassroots Charter»⁷⁵. Η Επιτροπή Διαιτησίας συντάσσει τον Κανονισμό Διαιτησίας, ο οποίος καθορίζει την διαδικασία ορισμού των διαιτητών, τα προσόντα και τα κωλύματα τους. Ο Κανονισμός Διαιτησίας εκδίδεται πάντοτε σε συμφωνία με τον Κανονισμό Διαιτησίας της F.I.F.A.⁷⁶ και την Σύμβαση Διαιτησίας μεταξύ U.E.F.A. και Ε.Π.Ο.⁷⁷. Τέλος, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω στο άρθρο 6 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., η Επιτροπή Ιδιότητας Ποδοσφαιριστών παρακολουθεί τη συμμόρφωση των μελών της Ε.Π.Ο. με τον αντίστοιχο κανονισμό της F.I.F.A..

Όσον αφορά τα ανεξάρτητα δικαστικά όργανα της Ε.Π.Ο., οι αρμοδιότητες και οι λειτουργίες τους καθορίζονται από τον Πειθαρχικό Κώδικα της Ε.Π.Ο., ο οποίος όμως θα πρέπει να είναι εναρμονισμένος με τον Πειθαρχικό Κώδικα της F.I.F.A.⁷⁸. Επίσης, αναγνωρίζεται η δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Λοζάνης (CAS), όπως και η υποχρέωση της Ε.Π.Ο. να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των μελών της, αλλά και όλων των εμπλεκόμενων με το ποδόσφαιρο νομικών και φυσικών προσώπων που βρίσκονται υπό την εποπτεία της, σε όλες τις τελεσίδικες αποφάσεις των οργάνων της F.I.F.A. και της U.E.F.A. καθώς και των αποφάσεων του Διεθνούς Δικαστηρίου

⁷³ Άρθρο 35, περ. ζ του Καταστατικού της Ε.Π.Ο. & άρθρο 5, παρ.2 του Κανονισμού Αγώνων Ποδοσφαίρου, Έκδοση 2017

⁷⁴ Coaching Convention 2015
https://www.U.E.F.A..com/MultimediaFiles/Download/U.E.F.A.org/CoachingCoachedu/02/29/42/76/2294276_DOWNLOAD.pdf (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁷⁵ Αποτελεί πρωτοβουλία της U.E.F.A. για την ενίσχυση και οργάνωση του ποδοσφαίρου σε μη-προνομιούχες κοινωνικές ομάδες (Α.μ.Ε.Α.), ερασιτεχνών, αθλητών παιδικής και εφηβικής ηλικίας.
<http://www.U.E.F.A..com/insideU.E.F.A./football-development/technical/grassroots/index.html> (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁷⁶
https://resources.F.I.F.A..com/mm/document/tournament/competition/01/28/10/42/defs_regulationsorganisationrefer eeinginF.I.F.A.ma_inhalt.pdf (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁷⁷
https://www.U.E.F.A..com/MultimediaFiles/Download/Tech/U.E.F.A.org/General/01/89/25/77/1892577_DOWNLOAD.OAD.pdf (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁷⁸ Άρθρο 57, παρ. 6 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

της Λοζάνης (CAS)⁷⁹. Η μη συμμόρφωση, ειδικά, σε τελεσίδικες αποφάσεις που αναγνωρίζουν οφειλές ομάδων και σωματείων προς ποδοσφαιριστές, προπονητές, άλλες ομάδες, διοργανώτριες αρχές και την Ε.Π.Ο., συνεπάγεται την ανάκληση της ισχύος του Δελτίου Αθλητικής Ιδιότητας με την ταυτόχρονη απαγόρευση προβιβασμού σε ανώτερη κατηγορία⁸⁰. Τέλος, η δικαιοδοσία της Ε.Π.Ο. στο πεδίο επίλυσης διαφορών περιορίζεται σε εθνικό επίπεδο, δηλαδή μεταξύ μερών που υπάγονται σε αυτή, ενώ αναγνωρίζει ότι η δικαιοδοσία για την επίλυση διαφορών σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο ανήκει στην U.E.F.A. και την F.I.F.A. αντίστοιχα⁸¹.

Τέλος, όλοι οι διεθνείς αγώνες μεταξύ ομάδων, αντιπροσωπευτικών εθνικών ομάδων ή ενώσεων δεν μπορεί να διεξαχθεί χωρίς την προηγούμενη έγκριση της F.I.F.A. και της οικείας διεθνούς Συνομοσπονδίας, επί τη βάση του κανονισμού Διεθνών Αγώνων της F.I.F.A.⁸². Το ίδιο ισχύει και για τη συμμετοχή ομάδων σε αγώνα ή διοργάνωση, η οποία διεξάγεται στην εδαφική επικράτεια άλλης εθνικής ομοσπονδίας⁸³. Απαγορεύεται, επιπροσθέτως, στην Ε.Π.Ο., αλλά και στα υπαγόμενα σε αυτή φυσικά και νομικά πρόσωπα, η ανάπτυξη οποιασδήποτε σχέσης, με τη μορφή διεξαγωγής αγώνα ή αθλητικής επαφής εν γένει, με εθνικές ομοσπονδίες που δεν έχουν αναγνωρισθεί από τη F.I.F.A., εκτός αν αυτή δώσει ειδική άδεια προς τούτο⁸⁴.

4.2 Η Υπεροχή των F.I.F.A. και U.E.F.A.

4.2.1 Οι υποχρεώσεις που θέτει η F.I.F.A.

Εκτός από τις παραπάνω διατάξεις που περιέχονται στο ισχύον καταστατικό της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας και καταδεικνύουν την υποταγή της Ε.Π.Ο. στους κανονισμούς και τις οδηγίες των οργάνων των F.I.F.A. και U.E.F.A., ανάλογες διατάξεις βρίσκουμε και στα καταστατικά των F.I.F.A. και U.E.F.A., οι οποίες όμως τονίζουν την ανωτερότητα τους σε σχέση με τις ομοσπονδίες μέλη τους. Θα εστιάσουμε βασικά στις διατάξεις του καταστατικού της F.I.F.A., καθώς αυτή αποτελεί τον ρυθμιστή του παγκόσμιου ποδοσφαίρου.

Ήδη από την αρχή καθορίζεται ως σκοπός της ο έλεγχος πάνω σε κάθε ενέργεια που σχετίζεται με το ποδόσφαιρο σε επίπεδο Ομοσπονδιών και η αποτροπή συμπεριφορών που θα μπορούσαν να

⁷⁹ Άρθρο 64 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁸⁰ Άρθρο 66, παρ. 17 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁸¹ Άρθρο 63 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁸²

http://www.F.I.F.A..com/mm/document/world-match-centre/nationalteams/02/32/56/85/regulationsgoverninginternationalmatches_neutral.pdf (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁸³ Άρθρα 76 & 78, παρ. 2 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

⁸⁴ Άρθρο 77 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

προσβάλλουν το Καταστατικό, τους κανονισμούς και τις οδηγίες της⁸⁵. Η πλέον όμως αντιπροσωπευτική διάταξη, η οποία αποτυπώνει την παντοδυναμία της F.I.F.A. επί των εθνικών ομοσπονδιών περιέχεται στο άρθρο 8 του Καταστατικού της. Στην πρώτη και την τρίτη παράγραφο προβλέπεται η υποχρέωση όλων των εμπλεκόμενων με το ποδόσφαιρο προσώπων να ασκούν τα καθήκοντά τους βάσει των κανονισμών της F.I.F.A. και να επαγρυπνούν για τη σωστή εφαρμογή τους. Στην παράγραφο 2, όμως, η F.I.F.A. επιφυλάσσει για τον εαυτό της τη δυνατότητα να παρεμβαίνει άμεσα στα εσωτερικά ζητήματα των εθνικών ομοσπονδιών και σε εξαιρετικές περιπτώσεις να απαλλάσσει από τα καθήκοντά τους τα εκτελεστικά όργανα μιας ομοσπονδίας, αντικαθιστώντας τα με μια Επιτροπή Εξομάλυνσης για ένα προκαθορισμένο χρονικό διάστημα. Η απόφαση λαμβάνεται από το Συμβούλιο της F.I.F.A., σε συνεννόηση με την αρμόδια Συνομοσπονδία. Η συνδρομή ή μη των εξαιρετικών περιστάσεων κρίνεται αποκλειστικά από τα όργανα της F.I.F.A.. Από τις μέχρι τώρα αποφάσεις της F.I.F.A. για την επιβολή επιτροπών εξυγίανσης σε εθνικές ομοσπονδίες, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι υφίστανται εξαιρετικές περιπτώσεις όταν η λειτουργία μιας ομοσπονδίας μπορεί να θίξει την αξιοπιστία και την ακεραιότητα του ποδοσφαίρου μιας χώρας ή να έρχεται σε αντίθεση με το καταστατικό, τους κανονισμούς και τις οδηγίες της F.I.F.A., ιδίως όταν εγείρονται υπόνοιες για την ανεξαρτησίας της ομοσπονδίας από τρίτα μέρη. Από την μέχρι τώρα εμπειρία έχει κριθεί επιβεβλημένος ο ορισμός επιτροπής εξυγίανσης όταν σε μια εθνική ομοσπονδία επικρατούν εσωτερικές έριδες που δυσχεραίνουν ή τελματώνουν την ποδοσφαιρική δραστηριότητα (περίπτωση Γουινέας)⁸⁶, όταν η εκλεγμένη εκτελεστική επιτροπή δεν μπορεί να διεξάγει εκλογές (περίπτωση Ταϊλάνδης)⁸⁷, όταν τα βασικά όργανα μιας ομοσπονδίας δεν μπορούν να συγκροτηθούν και να λάβουν νόμιμες αποφάσεις (περίπτωση Μαλδιβών)⁸⁸, όταν το καταστατικό μιας ομοσπονδίας δεν εναρμονίζεται με τις επιταγές της F.I.F.A. ή εμφανίζει φαινόμενα αναξιοπιστίας και κακοδιαχείρισης (περίπτωση Βοσνίας-Ερζεγοβίνης)⁸⁹, όταν μια ομοσπονδία προβαίνει σε επανειλημμένες απάτες σχετικά με την ηλικία παικτών σε διεθνή πρωταθλήματα υποδομών (περίπτωση Γκάμπιας)⁹⁰ και τέλος όταν εμφανίζονται φαινόμενα που υποδηλώνουν την εξάρτηση μιας ομοσπονδίας από τρίτα μέρη,

⁸⁵ Άρθρο 2, περ. d) του Καταστατικού της F.I.F.A., Έκδοση 2016

⁸⁶ <http://www.F.I.F.A..com/governance/news/y=2016/m=4/news=normalisation-committee-appointed-for-the-guinean-fa-2783386.html> (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁸⁷ <http://www.F.I.F.A..com/governance/news/y=2015/m=10/news=normalisation-committee-appointed-for-the-football-association-of-thai-2717685.html> (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁸⁸ <http://www.F.I.F.A..com/governance/news/y=2014/m=12/news=normalisation-committee-appointed-for-the-football-association-of-mald-2486998.html> (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁸⁹ <http://www.F.I.F.A..com/F.I.F.A.-tournaments/news/y=2011/m=4/news=normalisation-committee-appointed-for-football-federation-bosnia-and-her-1416797.html> (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁹⁰ <http://www.F.I.F.A..com/governance/news/y=2014/m=7/news=normalisation-committee-appointed-for-gambia-football-federation-2403244.html> (τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

κυρίως από πολιτικούς παράγοντες, θίγοντας με αυτόν τον τρόπο την ανεξαρτησία της (περίπτωση Ελλάδας)⁹¹2.

Εκτός από την καθοριστικής σημασίας αρμοδιότητα της F.I.F.A. βάσει του άρθρου 8 παρ. 2, η κυριαρχική της θέση σε σχέση με τις εθνικές ομοσπονδίες διαγράφεται και στις διατάξεις του καταστατικού της που καθορίζουν τη διαδικασία εισαγωγής νέων μελών. Κατ' αρχήν για τη διασφάλιση του συγκεντρωτικού συστήματος του παγκόσμιου ποδοσφαίρου, η υποψήφια ομοσπονδία θα πρέπει να είναι η μοναδική υπεύθυνη αρχή για όλες τις λειτουργίες του ποδοσφαίρου στη χώρα της και να περιλαμβάνει όλους τους εμπλεκόμενους με το ποδόσφαιρο στις δομές της⁹³. Το υποψήφιο μέλος μαζί με την αίτηση του, θα πρέπει να υποβάλλει και το καταστατικό του το οποίο θα πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνει διατάξεις, με τις οποίες θα αναγνωρίζει την υποχρέωση της να συμμορφώνεται πάντα με το Καταστατικό, τους κανονισμούς, και τις αποφάσεις της F.I.F.A. και της Συνομοσπονδίας στην οποία ανήκει, με τους Κανόνες του παιχνιδιού και θα αποδέχεται την δικαιοδοσία του Διαιτητικού Αθλητικού Δικαστηρίου της Λοζάνης⁹⁴. Αφού η υποψηφιότητα του νέου μέλους γίνει δεκτή, ακολουθεί η απαρίθμηση των υποχρεώσεων που έχει ως μέλος πια της F.I.F.A.⁹⁵. Η υποχρέωση σεβασμού και συμμόρφωσης με τις αποφάσεις της F.I.F.A. και τους Κανόνες του Παιχνιδιού παραμένει και προστίθενται η υποχρέωση συμμετοχής στις διοργανώσεις της F.I.F.A., η πληρωμή της συνδρομής, η ευθύνη να γίνονται οι αποφάσεις της F.I.F.A. σεβαστές από όλα τα μέλη του και από όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που βρίσκονται υπό την εποπτεία του, να συγκαλείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον κάθε δύο χρόνια, το ανώτερο νομοθετικό όργανο κάθε ομοσπονδίας, να επικυρώνουν το καταστατικό τους σύμφωνα με το Πρότυπο Καταστατικό της F.I.F.A.⁹⁶, να ιδρύουν επιτροπές διαιτησίας υποκείμενες ευθέως στην ομοσπονδία και να διαχειρίζονται τις υποθέσεις τους υπό καθεστώς ανεξαρτησίας από την επιρροή τρίτων μερών. Για την F.I.F.A., παραβίαση της αρχής της ανεξαρτησίας υφίσταται και όταν μια ομοσπονδία δεν ευθύνεται άμεσα για μια τέτοια παραβίαση, καθώς θεωρείται αντικειμενικά υπεύθυνη για όλες τις ενέργειες, πράξεις ή παραλείψεις, των υποκείμενων σε αυτήν προσώπων⁹⁷.

⁹¹ <http://www.ekathimerini.com/212880/article/ekathimerini/sports/F.I.F.A.-takes-control-of-greek-soccer-federation>(τελευταία ανάκτηση 29-11-2017)

⁹² Είναι θλιβερό για το ελληνικό ποδόσφαιρο να συγκαταλέγεται στις χώρες στις οποίες επεβλήθη Επιτροπή Εξομάλυνσης, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειονότητα αφορά τρίτοκοσμικές χώρες

⁹³ Άρθρο 11, παρ. 1 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

⁹⁴ Άρθρο 11, παρ. 4 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

⁹⁵ Άρθρο 14, παρ. 1 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

⁹⁶ Η F.I.F.A. για να επιτύχει την ομοιομορφία των καταστατικών των μελών της, εξέδωσε το 2005 ένα πρότυπο καταστατικό για τα μέλη της. http://resources.F.I.F.A..com/mm/document/affederation/generic/51/44/76/169446-standardstatutes-edition2005_neutral.pdf

⁹⁷ Άρθρο 14, παρ. 3 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

Εκτός από τις ρητά αναφερόμενες υποχρεώσεις των ομοσπονδιών, όπως περιεγραφήκαν παραπάνω, η F.I.F.A. καθορίζει και το ελάχιστο περιεχόμενο των διατάξεων που θα πρέπει να έχει το καταστατικό κάθε ομοσπονδίας-μέλους της⁹⁸. Ειδικά, θα πρέπει να περιλαμβάνει πρόβλεψη για την πολιτική και θρησκευτική ουδετερότητα της ομοσπονδίας, την απαγόρευση κάθε είδους διάκρισης και να λαμβάνει κάθε μέτρο που θα εξασφαλίζει την ανεξαρτησία της και την αποφυγή κάθε είδους πολιτικής επιρροής. Ειδικότερες προβλέψεις για την ανεξαρτησία των ομοσπονδιών και των οργάνων τους περιλαμβάνονται στο άρθρο 19 του ισχύοντος καταστατικού της F.I.F.A., το οποίο καθορίζει ότι η εκλογή ή ο διορισμός των οργάνων τους θα γίνεται μέσω δημοκρατικών διαδικασιών που θα διασφαλίζουν την ανεξαρτησία τους. Να επιβεβαιώνει την ανεξαρτησία των δικαιοδοτικών οργάνων της, να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση όλων των εμπλεκόμενων με το ποδόσφαιρο προσώπων με τις αποφάσεις της F.I.F.A. και της οικείας Συνομοσπονδίας, καθώς και το σεβασμό προς τις αρχές της ακεραιότητας, της πίστης και του ευ αγωνίζεσθαι. Να αναγνωρίζεται η δικαιοδοσία του Διαιτητικού Αθλητικού Δικαστηρίου της Λοζάνης και να δίδεται προτεραιότητα στη διαιτητική επίλυση των ποδοσφαιρικών διαφορών. Να εξασφαλίζει την πρωταρχική αρμοδιότητα να θέτει κανονισμούς για την διαιτησία, για την καταπολέμηση της φαρμακοδιέγερσης, την καταχώρηση των παικτών, την αδειοδότηση των ομάδων, την επιβολή κυρώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των αντιδεδοντολογικών συμπεριφορών και τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την προστασία της ακεραιότητας των αγώνων ποδοσφαίρου. Να καθορίζονται επακριβώς οι αρμοδιότητες των αποφασιστικών οργάνων, να λαμβάνουν μέτρα ούτως ώστε να αποφεύγονται καταστάσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν με σύγκρουση συμφερόντων και το νομοθετικό όργανο κάθε ομοσπονδίας να συγκροτείται βάσει των κανόνων της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας⁹⁹. Τέλος θα πρέπει να προβλέπεται ετήσιος έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων της ομοσπονδίας από ανεξάρτητο φορέα.

Η προσαρμογή του καταστατικού της Ε.Π.Ο. σε αυτές τις επιταγές της F.I.F.A. είναι ολοκληρωτική. Ακόμα και η οργανωτική του δομή είναι αντίστοιχη του Πρότυπου Καταστατικού της F.I.F.A.. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ρητώς η πολιτική και θρησκευτική ουδετερότητα, καθώς και η απαγόρευση κάθε διάκρισης¹⁰⁰. Η ανεξαρτησίας της Ε.Π.Ο. και των οργάνων της

⁹⁸ Άρθρο 15 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

⁹⁹ Η F.I.F.A., για εξασφαλίσει τη δημοκρατικότητα των εκλογικών διαδικασιών, εξέδωσε το 2007 τον Πρότυπο Κανονισμό Εκλογικής Διαδικασίας, για να χρησιμοποιηθεί σαν υπόδειγμα για την έκδοση ανάλογων κανονισμών από τις εθνικές ομοσπονδίες
https://resources.F.I.F.A..com/mm/document/affederation/administration/67/17/85/standard_electoral_code_efsd_47340.pdf

¹⁰⁰ Άρθρο 3 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

προβλέπεται στο άρθρο 17¹⁰¹, ενώ η ανεξαρτησία των δικαστικών οργάνων της διασφαλίζεται αφενός με την συγκρότησή τους πλέον από τακτικούς δικαστές των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων της χώρας¹⁰² και αφετέρου από τα κριτήρια ανεξαρτησίας που θέτει το ίδιο το καταστατικό¹⁰³. Γίνεται σαφής καθορισμών των αρμοδιοτήτων των δύο βασικών οργάνων της Ε.Π.Ο.¹⁰⁴ και προβλέπεται εκλογικό σύστημα, στο οποίο έχουν δικαίωμα ψήφου όλα τα μέλη της, με μια σαφώς καθορισμένη εκλογική διαδικασία¹⁰⁵. Τέλος, ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων της Ε.Π.Ο. πραγματοποιείται από ανεξάρτητους, εξωτερικούς φορείς, οι οποίοο ορίζονται από τη Γενική της Συνέλευση¹⁰⁶.

4.2.2 Οι υποχρεώσεις που θέτει η U.E.F.A.

Η U.E.F.A., σαν διεθνής Συνομοσπονδία αναγνωρισμένη και υποκείμενη στην F.I.F.A., αναλαμβάνει ανάλογες υποχρεώσεις συμμόρφωσης με το καταστατικό, τους κανονισμούς και τις οδηγίες της F.I.F.A.¹⁰⁷. Οποιαδήποτε ενέργεια ή πρωτοβουλία της θα πρέπει να γίνεται κατόπιν εγκρίσεως της F.I.F.A., ιδιαίτερα την απόφαση διεξαγωγής διεθνών πρωταθλημάτων¹⁰⁸, ενώ η οργάνωση διασυλλογικών ή διεθνών αγώνων θα πρέπει να συμβαδίζει με το διεθνές ημερολόγιο αγώνων της F.I.F.A.¹⁰⁹.

Από το καταστατικό της U.E.F.A. προκύπτουν οι βασικές υποχρεώσεις των μελών της¹¹⁰. Εκτός από τις βασικές υποχρεώσεις που θέτει η F.I.F.A. για τα μέλη της, ομοσπονδίες και συνομοσπονδίες, δηλαδή το σεβασμό των αποφάσεων των διεθνών εκτελεστικών και δικαιοδοτικών οργάνων του ποδοσφαίρου και την διασφάλιση της ανεξαρτησίας της Εθνικής

¹⁰¹ Η ανεξαρτησία της Ε.Π.Ο. αναγνωρίζεται και νομοθετικά, δυνάμει του άρθρου 15 του Ν. 4326/2015, με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 29 του Ν. 3479/2006 «*Θέματα του ποδοσφαίρου και της οργάνωσης και λειτουργίας της ποδοσφαιρικής ομοσπονδίας, ρυθμίζονται από την Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (Ε.Π.Ο.), στο πλαίσιο της αυτοδιοικητικής λειτουργίας της σύμφωνα με το καταστατικό και τους κανονισμούς της, τα οποία πρέπει να είναι εναρμονισμένα με το Σύνταγμα, την κείμενη νομοθεσία, με δεδομένο ότι η Ε.Π.Ο. διαχειρίζεται τις υποθέσεις της, ανεξάρτητα και χωρίς επιρροή από τρίτους, και σύμφωνα με τους κανονισμούς της Παγκόσμιας και Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου, μέλος των οποίων αποτελεί η Ε.Π.Ο.*»

¹⁰² Άρθρο 5 Ν. 4326/2015, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 67 του Ν. 4356/2015 & άρθρο 57 παρ.2 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁰³ Άρθρο 57 παρ.7, σε συνδυασμό με το άρθρο 44 παρ. 5 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁰⁴ Στο άρθρο 23 καθορίζεται η αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης, ενώ στο άρθρο 35 καθορίζονται οι εξουσίες της Εκτελεστικής Επιτροπής, Καταστατικό Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁰⁵ Άρθρα 22 & 26 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017 & Κώδικας Αρχαιρεσιών της Ε.Π.Ο. http://www.epo.gr/media/files/KATASTATIKO_KANONISMOI/KANONISMOI_JUNE_2016/kodikas_arxairesion_n_epo_2016.pdf

¹⁰⁶ Άρθρο 68 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁰⁷ Άρθρο 22, παρ. 3 Καταστατικού F.I.F.A., έκδοση 2016

¹⁰⁸ Άρθρο 22, περ. e Καταστατικού F.I.F.A., έκδοση 2016

¹⁰⁹ Άρθρο 22, περ. c & d Καταστατικού F.I.F.A., έκδοση 2016

¹¹⁰ Άρθρο 7b Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

Ομοσπονδίας, μέσω των δημοκρατικών διαδικασιών εκλογής και ορισμού των οργάνων της¹¹¹, οι οποίες επαναλαμβάνονται και στο καταστατικό της U.E.F.A., θέτει και κάποιες ειδικές υποχρεώσεις σχετιζόμενες κυρίως με τα υποκείμενα στις εθνικές ομοσπονδίες αθλητικά σωματεία, διότι η U.E.F.A., εκτός από διοργανώσεις εθνικών ομάδων, διοργανώνει και διασυλλογικά πρωταθλήματα¹¹². Προβλέπει ότι η ίδρυση όλων των εθνικών πρωταθλημάτων (λίγκα) μιας χώρας/μέλους θα πρέπει να εξαρτάται από την προηγούμενη έγκριση της Εθνικής Ομοσπονδίας, η οποία θα καθορίζει στο καταστατικό της τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις κάθε μιας τέτοιας λίγκας¹¹³. Επίσης θα πρέπει η κάθε ομοσπονδία να θέσει ένα σύστημα αδειοδότησης των ομάδων, το οποίο να ανταποκρίνεται στις ελάχιστες προϋποθέσεις που θέτει η U.E.F.A. βάσει του ισχύοντος κάθε φορά Κανονισμού για την αδειοδότηση των ομάδων και τον κανονισμό του οικονομικού fair-play¹¹⁴. Επιβάλλει την υποχρέωση των μελών της να υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα ούτως ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα επηρεασμού περισσότερων ομάδων μιας λίγκας από ένα πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, πλήττοντας με αυτόν τον τρόπο την αξιοπιστία και την ακεραιότητα του πρωταθλήματος¹¹⁵. Τέλος, οι ομοσπονδίες θα πρέπει να γνωστοποιούν κάθε τροποποίηση του καταστατικού τους στην U.E.F.A.¹¹⁶.

Οι επιταγές αυτές της U.E.F.A. περιλαμβάνονται στο ισχύον καταστατικό της Ε.Π.Ο.. Συγκεκριμένα η Ε.Π.Ο. επιφυλάσσει για τον εαυτό της την αρμοδιότητα να διοργανώνει όλα τα πρωταθλήματα ποδοσφαίρου σε εθνικό επίπεδο, με τη δυνατότητα να αναθέτει τη διοργάνωση στις ενώσεις-μέλη της¹¹⁷. Μετά την τυχόν ανάθεση διεξαγωγής ενός πρωταθλήματος σε κάποια ένωση μέλος της, η Ε.Π.Ο. εξακολουθεί να διατηρεί, σε κάθε περίπτωση, την εποπτεία και τον έλεγχο του πρωταθλήματος και θέτει τις βασικές προϋποθέσεις διεξαγωγής του¹¹⁸. Οι ενώσεις αυτές θα πρέπει να υπάγονται στην Ε.Π.Ο. και να αναγνωρίζονται από αυτήν, ενώ τόσο τα καταστατικά, όσο και οι τυχόν κανονισμοί που εκδίδουν θα πρέπει να εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή της Ε.Π.Ο.¹¹⁹. Στο ισχύον καταστατικό περιλαμβάνονται και οι οικονομικές υποχρεώσεις των Ενώσεων¹²⁰, ενώ οι επιμέρους υποχρεώσεις τους καθορίζονται από τον Κανονισμό Αγώνων Ποδοσφαίρου που εκδίδει η Ε.Π.Ο.. Στο καταστατικό της Ε.Π.Ο.

¹¹¹ Άρθρο 7b, παρ. 2 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹¹² Σήμερα διοργανώνει, μεταξύ άλλων, το U.E.F.A. Champions League, το Europa League και το U.E.F.A. Super Cup.

¹¹³ Άρθρο 7b, παρ. 3 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹¹⁴ Άρθρο 7b, παρ. 4 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017 & https://www.U.E.F.A..com/MultimediaFiles/Download/Tech/U.E.F.A.org/General/02/26/77/91/2267791_DOWNLOAD.pdf

¹¹⁵ Άρθρο 7b, παρ. 5 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹¹⁶ Άρθρο 7b, παρ. 6 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹¹⁷ Άρθρο 2, παρ. 1, περ β Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹¹⁸ Άρθρο 3, παρ. 1, περ. α), Κανονισμού Αγώνων Ποδοσφαίρου, Έκδοση 2017

¹¹⁹ Άρθρο 18, παρ. 1, Κανονισμού Αγώνων Ποδοσφαίρου, Έκδοση 2017

¹²⁰ Άρθρο 66, παρ. 7-16 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

προβλέπεται η ίδρυση και λειτουργία μόνιμης επιτροπής αδειοδότησης ομάδων, η οποία λειτουργεί βάσει του αντίστοιχου κανονισμού της Ε.Π.Ο.¹²¹. Στο προοίμιο του κανονισμού γίνεται αναφορά ότι συντάχθηκε με βάση τις απαιτήσεις της U.E.F.A.¹²². Τέλος στην παράγραφο 3 του άρθρου 18, απαγορεύεται σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο να εξασκεί οποιαδήποτε μορφή ελέγχου σε περισσότερες από μία ομάδα θίγοντας την ακεραιότητα των πρωταθλημάτων¹²³.

4.3 Η Δύναμη Επιβολής των F.I.F.A. και U.E.F.A.

Όπως περιγράψαμε αναλυτικά στα προηγούμενα κεφάλαια, με αντικείμενο μελέτης την Ελληνική Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία, η επιρροή των δύο υπερκείμενων διεθνών οργανισμών στην ελληνική ομοσπονδία και η παράλληλη εξάρτηση της από αυτές, περικλείει σχεδόν όλα τα ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας του Ποδοσφαίρου σε Ομοσπονδιακό επίπεδο. Όμως σε ανάλογα συμπεράσματα θα καταλήγαμε αν το αντικείμενο της μελέτης αφορούσε μεγαλύτερες και πιο ιστορικές ποδοσφαιρικές ομοσπονδίες. Ήδη το ισχύον καταστατικό της Αγγλικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας αναφέρει στην πρώτη παράγραφο του την εφαρμογή των κανονισμών των F.I.F.A. και U.E.F.A.¹²⁴, ενώ παρόμοια πρόβλεψη εντοπίζεται και στο καταστατικό της Γαλλικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας, όπου παρουσιάζεται σαν στόχο της η διατήρηση των καλών σχέσεων με την F.I.F.A.¹²⁵.

Το ερώτημα που γεννάται από αυτή τη διαπίστωση, ειδικά για την Ε.Π.Ο., αλλά και γενικά για όλες τις εθνικές ομοσπονδίες είναι γιατί αυτές επιλέγουν να συμμετέχουν σε αυτούς τους διεθνείς οργανισμούς που τους επιβάλλουν υποχρεώσεις και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο λειτουργίας τους. Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα μπορεί να δοθεί από την εξέταση του μέσου ή των μέσων που έχουν στη διάθεση τους οι διεθνείς αυτοί οργανισμοί ώστε να επιβάλλουν τη

¹²¹ Άρθρο 53 και 73, Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹²² http://www.epo.gr/media/files/ADEIODOTSHS/KANONISMOS_ADEIODOTSHS_EDITION_2016.pdf

¹²³ Ιδιαίτερη σημασία για την προστασία της ακεραιότητας και της αξιοπιστίας των πρωταθλημάτων έχει η παράγραφος 4 του άρθρου 18, η οποία απαγορεύει τη μεταβολή της νομικής και εταιρικής δομής των ομάδων (αλλαγή έδρας, ονομασίας, συγχώνευσης), η οποία γίνεται για να αποκομίσουν οι ομάδες αθλητικά οφέλη (προβιβασμός, αδειοδότηση). Με αυτή τη διάταξη δίδεται τέλος στην προσφιλή τακτική προβληματικών ομάδων (κυρίως ΠΑΕ) να αλλάζουν επωνυμία, με σκοπό την απαλλαγή τους από τις οικονομικές υποχρεώσεις τους.

¹²⁴ «All Clubs and Affiliated Associations shall play and/or administer football in conformity with these Rules and also: (a) The Laws of the Game (as defined in the Articles); and (b) the statutes and regulations of F.I.F.A. and U.E.F.A. which are in force from time to time» file:///C:/Users/user/Downloads/014_rules-of-the-association.pdf

¹²⁵ «d'entretenir toutes relations utiles avec les associations étrangères affiliées à la Fédération Internationale de Football Association (F.I.F.A.), les organismes sportifs nationaux et les Pouvoirs

Publics.» https://www.fff.fr/static/uploads/media/cms_pdf/0003/45/5e2b118eaf76375f5bfa27ed9cbe43ea92c51f12.pdf

θέλησή τους στις υποκείμενες εθνικές ομοσπονδίες και κατ' επέκταση και στα αθλητικά ποδοσφαιρικά σωματεία και των συνεπειών που έχουν. Όπως αναφέρουμε και παραπάνω οι διεθνείς αυτοί οργανισμοί είναι αποτέλεσμα της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και δρουν ανεξάρτητα από κρατικές παρεμβάσεις. Συνέπεια όλων αυτών είναι να μην διαθέτουν τα κλασικά μέσα επιβολής που αντιστοιχούν στα κρατικά όργανα. Βάσει του καταστατικού και της νομικής της μορφής, η F.I.F.A. δεν διαθέτει μηχανισμούς που να της επιτρέπουν να επιβάλλει τη θέλησή της. Έχει το δικαίωμα να υποβάλει επίσημη προειδοποίηση ή να καταφύγει στον ορισμό Επιτροπής Εξομάλυνσης σε μια εθνική ομοσπονδία, αλλά δεν μπορεί να επιβάλλει την θέλησή της με νομικά μέσα. Το μόνο μέσο που διαθέτει σε περιπτώσεις ανυπακοής μιας ομοσπονδίας των κανόνων του καταστατικού, των κανονισμών και των οδηγιών της ή παραβίασης αυτών, είναι η δυνατότητά της να επιβάλλει κυρώσεις. Ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες η F.I.F.A. μπορεί να αναστείλει την ιδιότητα του μέλους μιας ομοσπονδίας για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η μη συμμόρφωση της με τις οδηγίες της ή σε περίπτωση παραβίασης κανόνων της να επιβληθεί σαν τιμωρία, η οποία μπορεί να συνοδεύεται και από περαιτέρω κυρώσεις από την αρμόδια Πειθαρχική της Επιτροπή¹²⁶. Συνήθως η απόφαση για αναστολή της ιδιότητας του μέλους συνοδεύεται από οδηγίες και κατευθύνσεις, ούτως ώστε να αρθεί η αναστολή. Για όσο διαρκεί η αναστολή ιδιότητας του μέλους μιας ομοσπονδίας, αυτή στερείται των δικαιωμάτων της, ενώ απαγορεύεται στα άλλα μέλη να αναπτύσσουν οποιαδήποτε σχέση μαζί της¹²⁷. Όταν, αντίθετα, μια ομοσπονδία δεν ανταποκρίνεται στις οικονομικές υποχρεώσεις προς τη F.I.F.A. ή όταν προβαίνει σε σοβαρή παραβίαση του Καταστατικού, των κανονισμών και των οδηγιών της F.I.F.A. ή αν πάψει να εκπροσωπεί το ποδόσφαιρο της χώρας σε ομοσπονδιακό επίπεδο, τότε η F.I.F.A. έχει το δικαίωμα να την αποβάλλει δια παντός¹²⁸. Ανάλογες εξουσίες επιβολής κυρώσεων διαθέτει και η U.E.F.A.. Μπορεί να αποβάλει ένα μέλος της για τους ίδιους λόγους όπως και η F.I.F.A., ενώ σαν λογικό επακόλουθο η αποβολή μιας ομοσπονδίας από την F.I.F.A. συνεπάγεται και αυτοδίκαιη αποβολή της από την U.E.F.A.¹²⁹. Αναστολή ιδιότητας μέλους μπορεί να επιβληθεί για σοβαρή παραβίαση των κανόνων της U.E.F.A., αλλά και ειδικότερα όταν μια ομοσπονδία παύει να θεωρείται η ανώτατη αρχή του ποδοσφαίρου της, εάν αδυνατεί να εκπληρώσει τα καταστατικά της καθήκοντα, όταν δεν μπορεί να διασφαλίσει την ομαλή διεξαγωγή των ομοσπονδιακών πρωταθλημάτων ή τέλος αν δεν μπορεί να εξασφαλίσει την δημοκρατική και ελεύθερη διεξαγωγή εκλογών ή την ανεξάρτητη εκλογή ή διορισμό των οργάνων της¹³⁰.

¹²⁶ Άρθρο 16, παρ. 1 & 2 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹²⁷ Άρθρο 16, παρ. 3 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹²⁸ Άρθρο 17, παρ. 1 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹²⁹ Άρθρο 8 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹³⁰ Άρθρο 9 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

Πρακτικά η F.I.F.A. και η U.E.F.A. επιβάλλουν τη θέληση τους στα μέλη τους, υπό την απειλή αυτών των κυρώσεων. Μια ομοσπονδία και συγκεκριμένα η ελληνική, δεν θα διακινδυνεύσει να βρεθεί εκτός των κόλπων αυτών των οργανισμών, οι οποίοι μονοπωλιακά διευθύνουν το ποδόσφαιρο σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Χαρακτηριστικά, η F.I.F.A. αυτή τη στιγμή απαριθμεί 211 μέλη-ομοσπονδίες, τα οποία εκπροσωπούν το ομοσπονδιακό ποδόσφαιρο 211 κρατών. Από τα αναγνωρισμένα από τα Ηνωμένα Έθνη κράτη, μόνο πέντε δεν συμμετέχουν¹³¹, ενώ το «αντίπαλο δέος» της F.I.F.A. αποτελεί η «Ομοσπονδία Ανεξάρτητων Ομοσπονδιών» (CONIFA), μέλη της οποίας αποτελούν μη αναγνωρισμένα κράτη ή αυτόνομες περιοχές και περιφερειακές ενώσεις¹³². Η αποβολή ή η αναστολή της ιδιότητας του μέλους οδηγεί θα οδηγήσει την ομοσπονδία, σε ένα πρώτο επίπεδο, στην απομόνωση. Η πλειονότητα των κρατών, ιδιαίτερα των ανεπτυγμένων ποδοσφαιρικά κρατών, υπάγονται στην F.I.F.A. και την U.E.F.A. και συμμετέχουν στις διοργανώσεις τους. Η ενδεχόμενη αποβολή της Ελληνικής Ομοσπονδίας, εκτός από την απομόνωση της, με την ταυτόχρονη διακοπή οποιασδήποτε σχέσης με τα μέλη της F.I.F.A., θα οδηγήσει και στον οικονομικό μαρασμό της Ε.Π.Ο.. Συγκεκριμένα η Ε.Π.Ο. καρπώνεται όλες τις εισπράξεις από τα εισιτήρια κάθε διεθνούς και φιλικού αγώνα των Εθνικών Ομάδων, καθώς και τα πάσης φύσης έσοδα από τη διαχείριση και εκχώρηση των τηλεοπτικών και των διαφημιστικών δικαιωμάτων των Εθνικών Ομάδων¹³³. Η μη συμμετοχής της σε προκριματικούς αγώνες ή σε τελικές φάσεις διεθνών διοργανώσεων συνεπάγεται τεράστια απώλεια εσόδων, διότι εκτός από τα έσοδα που αναφέραμε παραπάνω, θα απωλέσει και τα έσοδα που προκύπτουν από τη συμμετοχή της σε τελικές φάσεις διοργανώσεων¹³⁴, τα οποία καταβάλλονται από τις διοργανώτριες αρχές, δηλαδή τη F.I.F.A. και την U.E.F.A.¹³⁵. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα έσοδα της Ε.Π.Ο. από την κατάκτηση του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος το 2004, όταν και εισέπραξε μόνο από την U.E.F.A. σαν πριμ το ποσό των 16,46 εκατομμυρίων ευρώ¹³⁶.

¹³¹ Αυτά είναι η Μικρονησία, το Μονακό, το Παλάου, το Βατικανό και η Μεγάλη Βρετανία, η οποία όμως εκπροσωπείται από τις τέσσερις ξεχωριστές ομοσπονδίες της Αγγλίας, της Σκωτίας, της Ουαλίας και της Ιρλανδίας https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_men%27s_national_association_football_teams

¹³² Παράδειγμα τέτοιων οντοτήτων είναι η Νότια Οσετία και η Αμπχαζία. https://en.wikipedia.org/wiki/Confederation_of_Independent_Football_Associations

¹³³ Άρθρο 66, παρ. 9 Καταστατικού Ε.Π.Ο.

¹³⁴ Η Εθνική ομάδα ανδρών για τη συμμετοχής στην τελική φάση του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος του 2014, πριμοδοτήθηκε με 8 εκατομμύρια δολάρια, ενώ η πρόκριση της στην επόμενη φάση των 16 φιναλίστ αύξησε το ποσό κατά ένα εκατομμύριο δολάρια. Σε αυτά τα ποσά δεν συνυπολογίζονται τα έξοδα προετοιμασίας που αναλαμβάνει η F.I.F.A. και τα έσοδα από χορηγικές συμβάσεις http://resources.F.I.F.A..com/mm/document/affederation/F.I.F.A.council/02/91/78/09/fwcprizemoney_2014v2018_neutral.pdf

¹³⁵ Υπολογίζεται ότι τα συνολικά έσοδα της Ε.Π.Ο. από την συμμετοχή της Εθνικής ομάδας σε τελικές φάσεις διεθνών διοργανώσεων την δεκαετία 2004-2014 ανέρχονται σε 52 εκατομμύρια ευρώ. <http://www.protothema.gr/sports/article/330282/epo-521-ekat-euro-sta-tameia-tis-se-deka-hronia-hari-stin-ethniki-omada/>

¹³⁶ <http://www.contra.gr/Soccer/World/article1162868.ece>

Σε ένα δεύτερο επίπεδο μια πιθανή αποβολή ή αποχώρηση της Ε.Π.Ο. από την F.I.F.A. και την U.E.F.A. θα οδηγούσε και στην υποβάθμιση των ομάδων, κυρίως των επαγγελματικών. Η συμμετοχή των ελληνικών ομάδων στις διεθνείς οργανώσεις της U.E.F.A. αποτελεί ένα βασικό πόρο εισοδημάτων για αυτές. Η συμμετοχή σε μια τέτοια διοργάνωση συνεπάγεται έσοδα από χορηγικές συμβάσεις και από τηλεοπτικά δικαιώματα, ποσοστό επί των οποίων καρπώνεται και η Ε.Π.Ο.¹³⁷. Σε αυτά προστίθενται και τα πριμ που λαμβάνουν από την U.E.F.A. και τα οποία αυξάνονται ή μειώνονται ανάλογα από την επιτυχία ή μη της συμμετοχής. Για παράδειγμα η φετινή διοργάνωση του U.E.F.A. Champions League θα μοιράσει στις συμμετέχουσες ομάδες 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ η συμμετοχή του Ολυμπιακού στους ομίλους της διοργάνωσης συνεπάγεται αυτόματα έσοδα ύψους 12,7 εκατομμυρίων ευρώ, με επιπλέον πριμοδότηση ενός εκατομμυρίου ευρώ για κάθε νίκη και 500.000 ευρώ για κάθε ισοπαλία που θα σημειώσει η ομάδα¹³⁸.

Επιπροσθέτως, το επενδυτικό ενδιαφέρον στο ποδόσφαιρο θα ατονήσει. Οι επιχειρηματίες που ως επί το πλείστον κατέχουν τις μεγάλες ελληνικές ομάδες θα πάψουν να τις ενισχύουν οικονομικά αφού δεν θα υπάρχει περιθώριο κέρδους. Οι χορηγικές συμβάσεις θα εκλείψουν, διότι οι εταιρίες δεν θα μπορούν να διαφημιστούν σε διεθνές επίπεδο, ενώ κανένας τηλεοπτικός σταθμός δεν θα επενδύει στην αγορά των τηλεοπτικών δικαιωμάτων μιας τέτοιας ομοσπονδίας.

Εκτός από την οικονομική αιμορραγία που θα προκαλέσει η αποστασιοποίηση από αυτούς τους διεθνείς οργανισμούς, το ίδιο το ποδόσφαιρο θα υποβαθμιστεί. Οι ομάδες δεν θα μπορούν να προσελκύσουν ξένους προπονητές και ποδοσφαιριστές οι οποίοι συνήθως βελτιώνουν την εικόνα του παιχνιδιού, διότι κανείς δεν θα θέλει να συμμετέχει σε ένα ανυπόληπτο πρωτάθλημα. Επίσης, δεν θα υπάρχει η δυνατότητα συνεργασίας με άλλες προηγμένες ποδοσφαιρικά χώρες για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας για θέματα γύρω από το ποδόσφαιρο. Ακόμα και οι φίλαθλοι θα χάσουν οποιοδήποτε ενδιαφέρον για το ομοσπονδιακό ποδόσφαιρο, καθώς πλέον έχουν την δυνατότητα να παρακολουθούν μέσω των τηλεοπτικών δεκτών τους προηγμένα πρωταθλήματα άλλων χωρών. Συμπερασματικά με τα σημερινά δεδομένα, μια ενδεχόμενη αποβολή της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας από τις τάξεις της F.I.F.A. και της U.E.F.A., θα συνεπαγόταν την καταστροφή του ελληνικού ποδοσφαίρου σε επίπεδο οικονομικό και σε επίπεδο υποδομών και την ταυτόχρονη επιστροφή του στον ερασιτεχνισμό και την ανυποληψία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τα εμπλεκόμενα με το ποδόσφαιρο πρόσωπα¹³⁹.

¹³⁷ Άρθρο 66, παρ. 10 Καταστατικού Ε.Π.Ο.

¹³⁸ <https://www.U.E.F.A..com/U.E.F.A.championsleague/news/newsid=2493261.html#/>

¹³⁹ Απώλεια θέσεων εργασίας για προπονητές, αξιωματούχους, δημοσιογράφους, παίκτες

Υπό αυτά τα δεδομένα αποκαλύπτεται η τεράστια εξάρτηση της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας, αλλά και όλων των εθνικών ομοσπονδιών μεμονωμένα, από την F.I.F.A. και U.E.F.A., αλλά και η δύναμή τους να επιβάλλουν τις αποφάσεις των οργάνων τους σε αυτές.

4.4 Η Υπεροχή της F.I.F.A., το Κράτος και ο κίνδυνος ενός «GREXIT»

Ο σαφής καθορισμός της σχέσης της F.I.F.A. και της U.E.F.A. με τις εθνικές ομοσπονδίες, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των καταστατικών τους, δεν θα έπρεπε να δημιουργεί προβλήματα. Τα προβλήματα άρχισαν όταν το κράτος ξεκινά να εμπλέκεται ενεργά στα αθλητικά πράγματα. Όπως αναφέρουμε και παραπάνω, τα κράτη δεν έδειξαν αρχικά ενδιαφέρον να ρυθμίσουν την οργάνωση του αθλητισμού, τόσο σε εθνικό όσο και διεθνές επίπεδο. Με την πάροδο των δεκαετιών και καθώς η επιρροή και η ανάπτυξη του αθλητισμού μεγάλωνε, τα κράτη άρχισαν να ενδιαφέρονται να ρυθμίσουν κανονιστικά των αθλητισμό, θεσμοθετώντας νομοθετικές διατάξεις, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις έρχονταν σε ευθεία αντίθεση με τις επιταγές των διεθνών αθλητικών οργανισμών. Όταν κάτι τέτοιο λάμβανε χώρα, οι εθνικές ομοσπονδίες βρίσκονταν ανάμεσα σε συμπληγάδες πέτρες, διότι αφενός όφειλαν να υπακούσουν στις νομοθετικές ρυθμίσεις του κράτους στο οποίο είχαν την έδρα, αφετέρου υποχρεούνταν να τηρούν και να σέβονται το καταστατικό και τους κανονισμούς των διεθνών οργανισμών των οποίων ήταν μέλη. Συγκεκριμένα, όσον αφορά το χώρο του ποδοσφαίρου, η ιστορία έχει να επιδείξει αρκετές περιπτώσεις, όπου η νομοθετική εμπλοκή του κράτους διακινδύνευσε τη θέση της Ε.Π.Ο. στις διεθνείς ποδοσφαιρικές ομοσπονδίες. Κοινό παρονομαστής αυτών των περιπτώσεων είναι η υποχώρηση εν τέλει των εκάστοτε κυβερνήσεων προ των επιταγών της F.I.F.A. και της U.E.F.A..

Το πρώτο νομοθέτημα για το ποδόσφαιρο ψηφίστηκε το 1979¹⁴⁰, όταν το άθλημα από ερασιτεχνικό εξελίχθηκε σε επαγγελματικό. Στη συνέχεια ακολούθησε ο νόμος 1958/1991, ο οποίο κατήργησε το νόμο του 1979 και αφορούσε διατάξεις για την λειτουργία των ποδοσφαιρικών ανωνύμων εταιρειών και τα δικαιώματα των επαγγελματιών ποδοσφαιριστών. Η πρώτη επίδειξη δύναμης της F.I.F.A. έναντι των ελληνικών κυβερνήσεων έλαβε χώρα το 1993. Ο τότε υφυπουργός αθλητισμού της κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ εισηγείται νομοσχέδιο το οποίο προβλέπει, μεταξύ άλλων, τη συγκρότηση των δικαιοδοτικών οργάνων της Ε.Π.Ο. από τακτικούς δικαστές. Η τότε διοίκηση της Ε.Π.Ο. κατέφυγε άμεσα στην F.I.F.A., παραπονούμενη για άμεση επέμβαση του ελληνικού κράτους στα εσωτερικά της θέματα. Η F.I.F.A. απειλεί άμεσα με αποβολή την Ε.Π.Ο. στην περίπτωση που ψηφιστεί από το Ελληνικό Κοινοβούλιο ένας τέτοιος

¹⁴⁰ Νόμος 879/1979

νόμος και η ελληνική κυβέρνηση αναγκάζεται να διατηρήσει το μέχρι τότε σύστημα συγκρότησης των δικαιοδοτικών οργάνων της Ε.Π.Ο. από ιδιώτες δικηγόρους¹⁴¹.

Το επόμενο κεφάλαιο της διαμάχης μεταξύ της F.I.F.A. και της Ε.Π.Ο. με το ελληνικό κράτος γράφτηκε το 2001, μετά την ψήφιση του πρώτου ολοκληρωμένου νομοθετήματος για την ρύθμιση του αθλητισμού, του Νόμου 2725/1999. Ο τότε υπεύθυνος υπουργός καταθέτει νομοσχέδιο το οποίο περιέχει διάταξη σύμφωνα με την απαγορεύεται η συμμετοχή στον αθλητισμό φυσικών προσώπων που έχουν παραπεμφθεί για κακουργήματα με απόφαση εφετείου. Η διάταξη αυτή θεωρήθηκε ότι είναι φωτογραφική και αφορούσε τον τότε πρόεδρο της ΕΠΑΕ και αντιπρόεδρο της Ε.Π.Ο., ο οποίος και απευθύνθηκε για βοήθεια στην F.I.F.A., η οποία παρεμβαίνει άμεσα και με επιστολή της θέτει προθεσμία στην ελληνική κυβέρνηση να προσαρμόσει τη νομοθεσία της στα πρότυπα της F.I.F.A. και επαναλαμβάνει την απειλή της για επιβολή κυρώσεων. Η προσαρμογή αφορά κυρίως διατάξεις του Ν. 2725/1999 που θίγουν την αυτονομία της Ε.Π.Ο. και επιτρέπουν ευθεία παρέμβαση του Κράτους στη λειτουργία της, κυρίως σε θέματα διαιτησίας, σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και σε θέματα οικονομικού ελέγχου¹⁴². Τον Αύγουστο του 2001 η διαμάχη τελειώνει με την υπογραφή μνημονίου μεταξύ της F.I.F.A., της Ε.Π.Ο. και της Ελληνικής Κυβέρνησης, στην οποία συμφωνείται η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις επιταγές της F.I.F.A.¹⁴³, εναρμόνιση που πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί μέχρι τα μέσα του Ιανουαρίου 2002¹⁴⁴.

Μετά τις εθνικές εκλογές του 2004 και την ανέλιξη στην εξουσία της Νέας Δημοκρατίας, η νέα κυβέρνηση εκφράζει τη πρόθεσή της να τροποποιήσει τον τότε ισχύοντα αθλητικό νόμο. Η Ε.Π.Ο. αντιδρά και εκ νέου στρέφεται στη F.I.F.A.. Σημείο τριβής ήταν η πρόθεση του τότε υπουργού αθλητισμού να αυξήσει τους εκλέκτορες για την ανάδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ε.Π.Ο.¹⁴⁵. Πι άρά τις προειδοποιήσεις της F.I.F.A., η κυβέρνηση δε συμμορφώνεται και μια ημέρα πριν τη ψήφιση του επίμαχου νομοσχεδίου η F.I.F.A. κάνει πράξη τις απειλές της και με

¹⁴¹ Το 1993 η εθνική ομάδα κατάφερε να προκριθεί για πρώτη φορά στην τελική φάση Παγκοσμίου Κυπέλλου. Η τότε κυβέρνηση δεν μπορούσε να διακινδυνέψει την μη συμμετοχή της, εξαιτίας αυτής της διαφοράς της με την F.I.F.A.. Όπως αναφέρει σε επιστολή του ο τότε αρμόδιος υφυπουργός Γιώργος Λιάνης και αφού επισκέφτηκε τους αξιωματούχους της F.I.F.A., οι οποίοι τον απείλησαν με άμεση αποβολή της Ε.Π.Ο., κατά την επιστροφή του ο πρωθυπουργός τότε της χώρας Ανδρέας Παπανδρέου του απάντησε «Και τι θέλεις τώρα να κάνουμε; Πρώτη φορά προκρίθηκε ελληνική ομάδα σε ένα τόσο μεγάλο διεθνές γεγονός και να μην πάμε;». <http://www.enikos.gr/politics/311534/anoiixti-epistoli-tou-giorgou-liani-ston-stavro-kontoni>

¹⁴² Χαρακτηριστικά ενώ το αρχικό κείμενο του άρθρου 52 που καθορίζει ότι ο φορέας οικονομικού ελέγχου των ομοσπονδιών ορίζεται από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, μετά την παρέμβαση της F.I.F.A., το άρθρο τροποποιείται δυνάμει της παρ. 5 του άρθρου 77 του Ν. 3057/2002, και εξαιρεί ρητά την Ε.Π.Ο. από τον έλεγχο αυτό, ο οποίος πλέον θα γίνεται από φορέα που η ίδια θα επιλέξει.

¹⁴³ <http://www.F.I.F.A..com/news/y=2001/m=8/news=F.I.F.A.-greek-and-greek-government-sign-agreement-normalise-situation-78798.html>

¹⁴⁴ Ν. 3057/2002

¹⁴⁵ <http://www.tovima.gr/sports/article/?aid=681301>

απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της αναστέλλει την ιδιότητα του μέλους από την Ε.Π.Ο.¹⁴⁶. Υπό τις συνθήκες αυτές ο υπουργός αναγκάζεται να συμπεριλάβει διάταξη, με την οποία εξαιρείται η Ε.Π.Ο. από το πεδίο εφαρμογής τόσο του νόμου αυτού, αλλά και του Ν. 2725/1999¹⁴⁷.

Η εκλογή νέας κυβέρνησης τον Ιανουάριο του 2015 σηματοδοτεί νέο κύκλο διαφορών μεταξύ του ελληνικού κράτους και της F.I.F.A., με την Ε.Π.Ο. να βρίσκεται για άλλη μια φορά στη μέση της διένεξης. Όπως και οι απερχόμενες κυβερνήσεις, έτσι και η νεοεκλεγείσα εκφράζει την επιθυμία να οργανώσει εκ νέου το ελληνικό ποδόσφαιρο, με στόχο αυτή τη φορά την πάταξη φαινομένων διαφθοράς. Έτσι τον Μάιο του 2015 ψηφίζεται νέος αθλητικός νόμος¹⁴⁸, ο οποίος εισάγει νέες διατάξεις και τροποποιήσεις των δύο προηγούμενων νόμων. Η ψήφιση του νέου προκαλεί νέες εντάσεις μεταξύ της Ε.Π.Ο. και της κυβέρνησης, ιδιαίτερα για το άρθρο 5, με το οποίο προβλέπεται η συγκρότηση των δικαιοδοτικών οργάνων της Ε.Π.Ο. από τακτικούς δικαστές. Το επόμενο επεισόδιο διαδραματίζεται την 3^η Μαρτίου 2016, όταν ύστερα από σοβαρά επεισόδια σε αγώνα Κυπέλλου¹⁴⁹, ο Υπουργός Αθλητισμού, εφαρμόζοντας την δυνατότητα που του έδινε ο νέος αθλητικός νόμος¹⁵⁰, με απόφαση του διακόπτει την συνέχεια του Κυπέλλου Ελλάδος¹⁵¹. Η εξέλιξη αυτή επαναφέρει τη F.I.F.A. στην Ελλάδα και διατυπώνεται εκ νέου η απειλή για αποβολή της Ε.Π.Ο., αν δεν συνεχιστεί και ολοκληρωθεί η διοργάνωση. Μετά από συσκέψεις των ενδιαφερομένων βρίσκεται η χρυσή τομή, με αμοιβαίες υποχωρήσεις. Ταυτόχρονα πολλά μέλη της Ε.Π.Ο. φέρονται ως εμπλεκόμενοι για «σύσταση εγκληματικής οργάνωσης» στο χώρο του ποδοσφαίρου¹⁵².

Η εν γένει κατάσταση στο χώρο του ποδοσφαίρου, σχετικά με επεισόδια, διαφθορά, τα οποία θίγουν την αξιοπιστία και την ακεραιότητα του ποδοσφαίρου, οδηγεί τον Υπουργό Αθλητισμού αυτή τη φορά να καλέσει σε βοήθεια τη F.I.F.A. και να της ζητήσει να ενεργοποιήσει την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του Καταστατικού της¹⁵³ και να ορίσει επιτροπή εξομάλυνσης στην ΕΠΟ, με σκοπούς την διαχείριση των καθημερινών υποθέσεων της Ε.Π.Ο., την αναθεώρηση των σχετικών Κανονισμών της Ε.Π.Ο. με σκοπό την εναρμόνισή τους με τα Καταστατικά των F.I.F.A.

¹⁴⁶ http://edition.cnn.com/2006/SPORT/football/07/03/F.I.F.A..greece/index.html?section=cnn_latest

¹⁴⁷ Άρθρο 29, παρ. 12 του Ν. 3479/2006 «Ειδικά για το άθλημα του ποδοσφαίρου όλα τα θέματα λειτουργίας και οργάνωσης του αθλήματος της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας και των μελών της ρυθμίζονται αυτόνομα από την Ε.Π.Ο. και τα όργανά της σύμφωνα με το καταστατικό και τους κανονισμούς της, καθώς και αυτούς που καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου, ακόμη και αν προβλέπονται διαφορετικές ρυθμίσεις στο ν.2725/1999, όπως ισχύει, και στην εν γένει αθλητική νομοθεσία»

¹⁴⁸ Ν. 4326/2015

¹⁴⁹ <http://www.gazzetta.gr/football/article/885767/polemos-kai-oristikiki-diakopi-sti-toympa-pics-gtv>

¹⁵⁰ Άρθρο 1, παρ.3 Ν. 4326/2015

¹⁵¹ <https://diavgeia.gov.gr/doc/64%CE%9E%CE%A34653%CE%A04-%CE%98%CE%A5%CE%A9?inline=true>

¹⁵² <http://news247.gr/eidiseis/koinonia/eglima/egklhmatikh-organwsh-sto-podosfairo-sto-edwlio-toy-trimelous-efeteioug-kakoyrghmatwn-zhteitai-na-parapemfthoun-oi-kathgoroumenoi.4247893.html>

¹⁵³ Υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΡ.ΥΦ./264089/1631 επιστολή του στην F.I.F.A. (9-8-2016)

και U.E.F.A. και την διεξαγωγή εκλογών το αργότερο μέχρι τις 31 Μαΐου 2017¹⁵⁴. Με το άρθρο 5 του Ν. 4431/2016¹⁵⁵ (4-11-2016), η Επιτροπή Εξομάλυνσης νομιμοποιήθηκε και ολοκλήρωσε το έργο της με την εκλογή νέας Εκτελεστικής Επιτροπής τον Αύγουστο του 2017.

¹⁵⁴ <http://www.sdna.gr/podosfairo/ellada/article/260815/tropologia-kontoni-gia-tin-nomimopoiisi-tis-epitropis-eksomalynsis>

¹⁵⁵ Σε περίπτωση που σε αθλητική ομοσπονδία του άρθρου 19 του Ν. 2725/1999 (Α' 121), όπως ισχύει, οριστούν από την οικεία διεθνή ομοσπονδία, σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη λειτουργία της, ειδικά όργανα διοίκησης, για περιορισμένο χρονικό διάστημα και με συγκεκριμένη εντολή για την αντιμετώπιση εκτάκτων και εξαιρετικών καταστάσεων, τα εν λόγω ειδικά όργανα αναλαμβάνουν άμεσα, με μόνη την πράξη ορισμού τους από τη διεθνή ομοσπονδία, όλες τις αναγκαίες για την εκτέλεση της εντολής τους αρμοδιότητες και υποκαθιστούν τα καταστατικά όργανα της ομοσπονδίας, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν. 2725/1999 και των καταστατικών διατάξεων της ομοσπονδίας.

V. Τα δικαιοδοτικά όργανα του Ποδοσφαίρου

5.1 Το Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο της Λοζάνης

Στα πλαίσια της αυτονομίας και της ανεξαρτησίας της οργάνωσης του ποδοσφαίρου σε παγκόσμιο επίπεδο, οι υπεύθυνοι διεθνείς οργανισμοί ίδρυσαν δικό τους ιδιωτικό δικαιοδοτικό σύστημα επίλυσης των διαφορών που προκύπτουν από την δραστηριότητα των εμπλεκόμενων με το ποδόσφαιρο διαφορών. Αποτελεί καταστατική υποχρέωση όλων των μελών της F.I.F.A., να υιοθετούν και να προκρίνουν τη διαιτητική επίλυση των αναφερόμενων διαφορών¹⁵⁶.

Στην κορυφή της δικαιοδοτικής πυραμίδας βρίσκεται το Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο της Λοζάνης (CAS), το οποίο επιλαμβάνεται όλων των υποθέσεων βάσει του ισχύοντος Κώδικα λειτουργίας του¹⁵⁷ και του Καταστατικού της F.I.F.A.¹⁵⁸, η δικαιοδοσία του οποίου αναγνωρίζεται από όλα τα εμπλεκόμενα με το ποδόσφαιρο φυσικά και νομικά πρόσωπα. Βάσει του καταστατικού της F.I.F.A., το CAS επιλαμβάνεται όλων των προσφυγών κατά τελεσίδικων αποφάσεων των δικαιοδοτικών οργάνων της F.I.F.A., αλλά και των Συνομοσπονδιών, των εθνικών ομοσπονδιών και των λιγκών τους. Απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή τέτοιας προσφυγής είναι η εξάντληση των εσωτερικών διαδικασιών επίλυσης της διαφοράς¹⁵⁹, ενώ το CAS δεν επιλαμβάνεται προσφυγών που σχετίζονται με παραβίαση των Κανόνων του Παιχνιδιού ή κατά αποφάσεων που διατάζουν αποβολή μέχρι τέσσερα παιχνίδια ή για χρονικό διάστημα μέχρι τριών μηνών ή σε περίπτωση που η προσβαλλόμενη απόφαση ελήφθη από ένα ανεξάρτητο και νομίμως συσταθέν Διαιτητικό Δικαστήριο μιας Ομοσπονδίας ή Συνομοσπονδίας¹⁶⁰¹⁶¹. Το καταστατικό της U.E.F.A. επιφυλάσσει μεγαλύτερες αρμοδιότητες στο CAS. Συγκεκριμένα το CAS επιλαμβάνεται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό υποθέσεων με ευρωπαϊκές διαστάσεις που αφορούν διαφορές τόσο μεταξύ της U.E.F.A. με τις ομοσπονδίες, τις λίγκες, τις ομάδες, τους παίκτες και τους αξιωματούχους, όσο και διαφορές αυτών των προσώπων μεταξύ τους, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι η διαφορά δεν ανήκει στην αρμοδιότητα κάποιου οργάνου της U.E.F.A.¹⁶². Σαν δευτεροβάθμιο διαιτητικό δικαστήριο το CAS έχει την αρμοδιότητα να εκδικάζει προσφυγές κατά

¹⁵⁶ Άρθρο 15, παρ. f) Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹⁵⁷ http://www.tas-cas.org/fileadmin/user_upload/Code_2017_FINAL__en_.pdf

¹⁵⁸ Άρθρο 58 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹⁵⁹ Άρθρο 58, παρ. 1 & 2 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹⁶⁰ Άρθρο 58, παρ. 3 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹⁶¹ Ειδικές ρυθμίσεις ισχύουν σε περίπτωση αποφάσεων σχετικά με τη φαρμακοδιέγερση, στις οποίες η δικαιοδοσία του CAS παραμένει ανεξάρτητα από το ύψος της επιβαλλόμενης κύρωσης, ενώ τόσο η F.I.F.A. όσο και η W.A.D.A. (WORLD ANTI-DOPING AGENCY), έχουν την δυνατότητα να προσβάλλουν τέτοιες αποφάσεις ενώπιον του CAS προερχόμενες από όργανα Συνομοσπονδιών, εθνικών ομοσπονδιών ή λιγκών (παρ. 5 & 6 άρθρου 58 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016)

¹⁶² Άρθρο 61 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

όλων των αποφάσεων των οργάνων της U.E.F.A.¹⁶³, ρητώς εξαιρουμένων των αποφάσεων των σχετικών με θέματα εφαρμογής των Κανόνων του Παιχνιδιού, αποφάσεων που διατάσσουν αποβολή μέχρι δύο παιχνίδια ή για χρονικό διάστημα μέχρι ένα μήνα και για αποζημιώσεις που επιδικάζονται από ένα ανεξάρτητο διαιτητικό δικαστήριο σε διαφορές εθνικών διαστάσεων¹⁶⁴.

5.1.1. Τα εσωτερικά δικαιοδοτικά όργανα

Εντός της οργανωτικής δομής της F.I.F.A. έχουν ιδρυθεί ανεξάρτητα δικαιοδοτικά όργανα. Βάσει του καταστατικού της σήμερα λειτουργούν η Πειθαρχική Επιτροπή, η Επιτροπή Δεοντολογίας και η Επιτροπή Εφέσεων¹⁶⁵, η οποία επιλαμβάνεται εφέσεων κατά αποφάσεων των πρωτοβάθμιων δικαιοδοτικών οργάνων, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου αυτές θεωρούνται τελεσίδικες. Με τη σειρά τους οι αποφάσεις της Επιτροπής Εφέσεων υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Διεθνούς Διαιτητικού Δικαστηρίου της Λοζάνης, υπό τις προϋποθέσεις που αναπτύξαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο¹⁶⁶.

Η Πειθαρχική Επιτροπή εφαρμόζει τους κανόνες και λειτουργεί βάσει των που περιέχονται στον Πειθαρχικό Κώδικα που εκδίδει το Συμβούλιο της F.I.F.A.¹⁶⁷, ενώ αντίστοιχα η Επιτροπή Δεοντολογίας τους αντίστοιχους του Κώδικα Δεοντολογίας¹⁶⁸. Η Επιτροπή Δεοντολογίας διακρίνεται σε δύο αυτοτελή τμήματα, το ερευνητικό και το δικαστικό, ενώ οι επιτροπές αυτές αποτελούνται από τον πρόεδρο, αναπληρωτές προέδρους και ανάλογο αριθμό μελών, οι οποίοι προτείνονται από το Συμβούλιο και ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση¹⁶⁹. Τα δικαιοδοτικά όργανα θα πρέπει να απαρτίζονται από άτομα που έχουν τις ικανότητες, τις γνώσεις και την απαιτούμενη εμπειρία ούτως ώστε να φέρουν εις πέρας τα καθήκοντά τους, ενώ ειδική προϋπόθεση για του Προέδρους και του αναπληρωτές τους αποτελεί η ικανότητα τους να ασκούν δικαστικά καθήκοντα¹⁷⁰.

Σε αντίθεση με τη F.I.F.A., η U.E.F.A. έχει υιοθετήσει ένα πιο συγκεντρωτικό σύστημα όσον αφορά τα δικαιοδοτικά της όργανα. Η Πειθαρχική επιτροπή και η επιτροπή δεοντολογίας έχουν συγχωνευτεί και τις αρμοδιότητες τους ασκεί μια επιτροπή, με την ονομασία «Πειθαρχική

¹⁶³Άρθρο 62 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017 - Νομιμοποίηση άσκησης προσφυγής από την WADA κατά αποφάσεων σχετικών με τη φαρμακοδιέγερση

¹⁶⁴ Άρθρο 63 Καταστατικού U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹⁶⁵ Άρθρο 52 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹⁶⁶ Άρθρο 55 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹⁶⁷ Οι πειθαρχικές κυρώσεις της αναστολής ιδιότητας ή αποβολής κάποιου μέλους παραμένουν στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης της F.I.F.A.-άρθρο 53, παρ. 3

¹⁶⁸ Άρθρα 53 & 54 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹⁶⁹ Άρθρο 52, παρ. 2 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹⁷⁰ Άρθρο 52, παρ. 3 Καταστατικού F.I.F.A., Έκδοση 2016

Επιτροπή Ελέγχου και Δεοντολογίας»¹⁷¹. Οι αποφάσεις αυτής της επιτροπής προσβάλλονται σε δεύτερο βαθμό στην Επιτροπή Εφέσεων¹⁷². Στα πλαίσια της Πειθαρχικής Επιτροπής Ελέγχου και Δεοντολογίας λειτουργεί και ένα άλλο δικαιοδοτικό όργανο, οι επιθεωρητές δεοντολογίας και πειθαρχίας, οι οποίοι εκπροσωπούν την U.E.F.A. ενώπιον της Πειθαρχικής Επιτροπής Ελέγχου και Δεοντολογίας και της Επιτροπής Εφέσεων¹⁷³. Εκτός από αυτά τα δύο δικαιοδοτικά όργανα, στην U.E.F.A. λειτουργεί η επιτροπή ελέγχου των οικονομικών των ομάδων¹⁷⁴, η οποία ελέγχει την ορθή εφαρμογή του Κανονισμού αδειοδότησης των ομάδων¹⁷⁵. Κατά τα πρότυπα της Επιτροπής Δεοντολογίας διακρίνεται σε δύο αυτοτελή τμήματα, το ερευνητικό και το δικαστικό¹⁷⁶, ενώ οι αποφάσεις της προσβάλλονται απευθείας σε δεύτερο βαθμό ενώπιον του CAS¹⁷⁷.

5.2 Τα δικαιοδοτικά όργανα της Ε.Π.Ο.

Σχετικά με τα δικαστικά της όργανα, η Ε.Π.Ο. έχει υιοθετήσει το σύστημα της F.I.F.A.. Συγκεκριμένα αυτά αποτελούνται από την Πειθαρχική Επιτροπή, της Επιτροπή Δεοντολογίας και την Επιτροπή Εφέσεων¹⁷⁸. Παράλληλα η Ε.Π.Ο. έχει ιδρύσει και Διαιτητικό Δικαστήριο, το οποίο απολαμβάνει ανεξαρτησίας και αμεροληψίας και το οποίο έχει την αρμοδιότητα να επιλύει εσωτερικές εθνικές διαφορές που τυχόν προκύπτουν μεταξύ της Ε.Π.Ο., των μελών της, των ομάδων, των παικτών, των αξιωματούχων και των διαμεσολαβητών¹⁷⁹. Η Πειθαρχική Επιτροπή εφαρμόζει τον Πειθαρχικό Κώδικα της Ε.Π.Ο. και αντίστοιχα η Επιτροπή Δεοντολογίας τον Κώδικα Δεοντολογίας της Ε.Π.Ο.. Οι αποφάσεις αυτών των οργάνων, εκτός κι αν άλλως ορίζεται ειδικώς, προσβάλλονται σε δεύτερο βαθμό ενώπιον της Επιτροπής Εφέσεων, οι οποίες με τη σειρά τους μπορεί να προσβληθούν περαιτέρω ενώπιον του Διαιτητικού Δικαστηρίου, εφόσον πληρούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις¹⁸⁰. Ταυτόχρονα, εντός της Ε.Π.Ο. λειτουργεί και υπηρεσία άσκησης πειθαρχικής δίωξης ποδοσφαιρικών αδικημάτων, η οποία συγκροτείται από έναν υπεύθυνο άσκησης πειθαρχικής δίωξης και τον αναπληρωτή του¹⁸¹. Οι αρμοδιότητές του καθορίζονται στους δύο εφαρμοζόμενους Κώδικες (Δεοντολογίας & Πειθαρχικό), ήτοι έχει την

¹⁷¹ «Control, Ethics and Disciplinary Body», άρθρο 32 Καταστατικό U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹⁷² Άρθρο 32 Καταστατικό U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹⁷³ Άρθρο 34b Καταστατικό U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹⁷⁴ Άρθρο 34c Καταστατικό U.E.F.A., Έκδοση 2017

¹⁷⁵ Άρθρο 3 του δικονομικού κανονισμού της Επιτροπής « Procedural rules governing the U.E.F.A. Club Financial Control Body»

¹⁷⁶ Άρθρο 4 του δικονομικού κανονισμού της Επιτροπής « Procedural rules governing the U.E.F.A. Club Financial Control Body»

¹⁷⁷ Άρθρο 34 του δικονομικού κανονισμού της Επιτροπής « Procedural rules governing the U.E.F.A. Club Financial Control Body»

¹⁷⁸ Άρθρο 57 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁷⁹ Άρθρο 62 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁸⁰ Άρθρο 60, παρ. 3 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁸¹ Άρθρο 57, παρ. 10 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη σε παραβάσεις του καταστατικού ή των κανονισμών της Ε.Π.Ο. και να παραπέμπει τους παραβάτες στην αρμόδια πειθαρχική επιτροπή για αδικήματα, τα οποία δεν αναφέρονται στο Φύλλο Αγώνα και για τα οποία έλαβε γνώση είτε από την Εκτελεστική Επιτροπή είτε από κάποια επιτροπή της Ε.Π.Ο. ή της διοργανώτριας αρχής είτε μέσω της κάλυψης των Μ.Μ.Ε. είτε από επώνυμες καταγγελίες. Σε αντίθεση με τις πειθαρχικές επιτροπές, ο υπεύθυνος άσκησης δίωξης μπορεί να εκκινήσει τη διαδικασία βάσει οπτικού υλικού, μη δεσμευόμενος από το Φύλλο Αγώνα. Επίσης, μπορεί να ασκεί έφεση είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν αιτήσεως του διαδίκου κατά αποφάσεων των πρωτοβάθμιων επιτροπών και να ασκεί προσφυγή ενώπιον του Διαιτητικού Δικαστηρίου κατά αποφάσεων της Επιτροπής Εφέσεων¹⁸². Βάσει του Κώδικα Δεοντολογίας ο υπεύθυνος άσκησης δίωξης μπορεί να εφεσιβάλλει κάθε απόφαση της Επιτροπής Δεοντολογίας¹⁸³, όπως και να ασκήσει αναψηλάφηση κατά απαλλακτικών αποφάσεων της ίδιας επιτροπής¹⁸⁴.

Η λειτουργία αυτών των οργάνων και η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους σε σχέση με τα υπόλοιπα όργανα της Ομοσπονδίας, καθορίζονται στο άρθρο 57 του Καταστατικού της Ε.Π.Ο.. Στην παράγραφο 8 προβλέπεται ότι οι αποφάσεις των δικαστικών οργάνων δεν χρειάζονται επικύρωση από την Εκτελεστική Επιτροπή, αλλά ούτε και μπορούν να ελεγχθούν, ανασταλούν ή ακυρωθούν για οποιονδήποτε λόγο. Αντίστοιχα, τα δικαστικά όργανα δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να ελέγχουν καθ' οιονδήποτε τρόπο τις αποφάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ε.Π.Ο.¹⁸⁵. Τέλος η επιβολή των κυρώσεων της αναστολής ιδιότητας και της αποβολής των μελών της Ε.Π.Ο., παραμένει στην αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Γενικής Συνέλευσης¹⁸⁶.

5.2.1 Η συμμετοχή τακτικών δικαστών στα δικαιοδοτικά όργανα της Ε.Π.Ο.

Η ιδιαιτερότητα που εντοπίζεται σχετικά με τα δικαστικά όργανα της Ε.Π.Ο. σε σχέση με τα αντίστοιχα την F.I.F.A. και U.E.F.A., είναι ότι αυτά συγκροτούνται από τακτικούς δικαστές της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης. Αντίθετα, η μόνη προϋπόθεση που θέτουν τα καταστατικά των F.I.F.A. και U.E.F.A. είναι οι πρόεδροι των δικαστικών οργάνων να είναι σε θέση να ασκούν δικαστικά καθήκοντα, ενώ τα μέλη να παρέχουν τα απαραίτητα εχέγγυα εμπειρίας και ικανότητας για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Η πρόβλεψη αυτή περιλήφθηκε στον τελευταίο αθλητικό νόμο 4326/2015 και στο άρθρο 5, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 67 του Ν.

¹⁸² Άρθρο 25 Πειθαρχικού Κώδικα Ε.Π.Ο.

¹⁸³ Άρθρο 82, παρ. 3 Κώδικα Δεοντολογίας

¹⁸⁴ Άρθρο 84, παρ. 3 Κώδικα Δεοντολογίας

¹⁸⁵ Άρθρο 57, παρ. 9 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁸⁶ Άρθρο 23, περ. ιβ σε συνδυασμό με το άρθρο 35, περ. ια του Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

4356/2017. Δυνάμει αυτού του άρθρου προβλέπεται ότι τα πειθαρχικά και δικαιοδοτικά όργανα του ποδοσφαίρου είτε λειτουργούν στο πλαίσιο της Ε.Π.Ο. είτε στο πλαίσιο Ενώσεων Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιρειών θα αποτελούνται από τακτικούς δικαστές με βαθμό Πρωτοδίκη για τα Πρωτοβάθμια όργανα και Προέδρου Πρωτοδικών στα δευτεροβάθμια όργανα. Η θητεία τους θα είναι τριετής, χωρίς τη δυνατότητα ανανέωσης. Η επιλογή τους θα γίνεται από την Ε.Π.Ο., από κατάλογο που θα αποστέλλεται από τον Προϊστάμενο του Πρωτοδικείου Αθηνών¹⁸⁷. Αντίστοιχη πρόβλεψη υπάρχει και για τη σύνθεση του Διαιτητικού Δικαστηρίου Ποδοσφαίρου, στο οποίο θα μετέχουν δικαστικοί λειτουργοί με βαθμό Αρεοπαγίτη ή Προέδρου Εφετών. Η επιλογή και ο ορισμός του θα γίνεται από την Ε.Π.Ο., ύστερα από την αποστολή καταλόγων κατά περίπτωση από τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου και τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διεύθυνσης του Εφετείου Αθηνών. Αντίστοιχη διάταξη προβλέφθηκε και στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 5 του Νόμου 4326/2015 για τον υπεύθυνο άσκησης δίωξης πειθαρχικών ποδοσφαιρικών αδικημάτων, όπου πλέον θα αναλαμβάνει εν ενεργεία εισαγγελικός λειτουργός με τον βαθμό του Εισαγγελέα Πρωτοδικών και θα αναπληρώνεται από εν ενεργεία εισαγγελικό λειτουργό με το βαθμό του Αντιεισαγγελέα Πρωτοδικών. Η θητεία τους θα είναι τριετής, χωρίς δυνατότητα ανανέωσης, ενώ ο ορισμός τους θα γίνεται από την Ε.Π.Ο., ύστερα από την αποστολή καταλόγου από τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών ή άλλο αρμόδιο δικαστικό όργανο. Από τακτικούς δικαστές συγκροτείται και η πενταμελής Επιτροπή Δεοντολογίας¹⁸⁸.

Η διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 4326/2015 σε συνδυασμό με τα άρθρα 119 και 127B του βασικού αθλητικού νόμου 2725/1999, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν σήμερα, καθορίζει τη σύνθεση των πρωτοβάθμιων και το δευτεροβάθμιων πειθαρχικών επιτροπών. Συγκεκριμένα οι πρωτοβάθμιες πειθαρχικές επιτροπές που λειτουργούν στα πλαίσια των δύο επαγγελματικών κατηγοριών ποδοσφαίρου είναι μονομελείς¹⁸⁹, η πρωτοβάθμια πειθαρχική επιτροπή της Ε.Π.Ο. είναι τριμελής¹⁹⁰, ενώ η επιτροπή εφέσεων είναι κι αυτή τριμελής¹⁹¹. Οι διατάξεις κωδικοποιήθηκαν και στο ισχύον καταστατικό της Ε.Π.Ο. στο άρθρο 57.

Η επιλογή του νομοθέτη να επεκτείνει τη συμμετοχή τακτικών δικαστών και στα δικαιοδοτικά όργανα της Ε.Π.Ο. έχει ως στόχο γενικά τη διασφάλιση των δικονομικών εγγυήσεων κατά την εκδίκαση μιας αθλητικής διαφοράς. Ειδικά για το ποδόσφαιρο η επιλογή κρίθηκε επιβεβλημένη από το νομοθέτη, σε μια προσπάθεια να αποκατασταθεί η αξιοπιστία του αθλήματος. Το βασικό

¹⁸⁷ Εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση μετά από πρόταση της Εκτελεστικής Επιτροπής-άρθρο 57, παρ.4 Καταστατικού Ε.Π.Ο.

¹⁸⁸ Άρθρο 59 Καταστατικού Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁸⁹ Άρθρο 119 Ν. 2725/1999

¹⁹⁰ Άρθρο 127B, παρ. 2 Ν. 2725/1999

¹⁹¹ Άρθρο 127B, παρ. 3 Ν. 2725/1999

πρόβλημα του ελληνικού ποδοσφαίρου είναι η συνεχής αποκάλυψη σκανδάλων που σχετίζονται είτε με τη διαφθορά είτε με τη χειραγώγηση αγώνων είτε με τον παράνομο στοιχηματισμό κυρίως, χωρίς να συνοδεύονται από την επιβολή των ανάλογων κυρώσεων στους παραβάτες. Η αναξιοπιστία του ποδοσφαίρου έχει σαν συνέπεια την απαξίωση του από τους φιλάθλους, οι οποίοι χάνουν σταδιακά το ενδιαφέρον τους, και παρουσιάζονται φαινόμενα άδειων κερκίδων που πλήττουν την εικόνα του ελληνικού ποδοσφαίρου σε παγκόσμιο επίπεδο, αλλά συνεπάγεται και μείωση των κερδών για τους εμπλεκόμενους με αυτό. Με τη συγκρότηση των δικαιοδοτικών οργάνων της Ε.Π.Ο. με τακτικούς δικαστές, οι οποίοι απολαμβάνουν προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία έτσι όπως καθορίζεται στο Σύνταγμα¹⁹², επιχειρείται η ανατροπή αυτής της εικόνας, καθώς η συμμετοχή τους σε αυτά αποτελεί εχέγγυο για τη σωστή εφαρμογή των νόμων και των κανονισμών της Ε.Π.Ο.. Επιπροσθέτως, η εκδίκαση των ποδοσφαιρικών υποθέσεων από τακτικούς δικαστές, εκτός από την αποκατάσταση της αξιοπιστίας στο ποδόσφαιρο, επιφέρει εν όλω βελτίωση στην ποιότητα των εκδιδόμενων αποφάσεων, διότι είναι οι πλέον επιστημονικά καταρτισμένοι προς τούτο.

Εκτός από τον θετικό αντίκτυπο, η συγκρότηση των πειθαρχικών και δικαιοδοτικών οργάνων της Ε.Π.Ο. από τακτικούς δικαστές της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης εγείρει ορισμένους προβληματισμούς αφενός σχετικά με το αν με αυτό τον τρόπο συντελείται κρατική παρέμβαση στα εσωτερικά θέματα της ομοσπονδίας και αφετέρου αν η είναι συνταγματικά επιτρεπτή η συμμετοχή τακτικών δικαστών στα δικαιοδοτικά όργανα ενός νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου.

Σχετικά με τον πρώτο προβληματισμό, το Καταστατικό της F.I.F.A. ρητά προβλέπει την υποχρέωση των μελών της να χειρίζονται τις υποθέσεις τους ανεξάρτητα και χωρίς την παρέμβαση τρίτων μερών¹⁹³. Ταυτόχρονα επιβάλλει τα δικαιοδοτικά όργανα της ομοσπονδίας να είναι ανεξάρτητα τόσο σε σχέση με τα υπόλοιπα όργανα της F.I.F.A. όσο και σε σχέση με τρίτα μέρη¹⁹⁴, ενώ καθιερώνει ότι η επιλογή των μελών των δικαιοδοτικών οργάνων θα γίνεται από το Συμβούλιο και θα επικυρώνεται από τη Γενική Συνέλευση. Στην περίπτωση της συγκρότησης των δικαιοδοτικών οργάνων της Ε.Π.Ο. με τακτικούς δικαστές πληρείται η προϋπόθεση της ανεξαρτησίας των μελών των δικαιοδοτικών οργάνων, καθώς βάσει του ελληνικού Συντάγματος απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας κατά την ενάσκηση των καθηκόντων τους. Συγκριτικά με το προηγούμενο καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο αθλητικοί δικαστές ορίζονται κατά κύριο λόγο ιδιώτες δικηγόροι, το αίτημα για ανεξαρτησία των μελών των

¹⁹² Άρθρα 87 & 88 Συντάγματος

¹⁹³ Άρθρο 14, περ i) Καταστατικό F.I.F.A., Έκδοση 2016

¹⁹⁴ Άρθρο 15, περ d) Καταστατικό F.I.F.A., Έκδοση 2016

δικαστικών οργάνων ικανοποιείται πλήρως με τον ορισμό τακτικών δικαστών. Επίσης βάσει του καταστατικού της Ε.Π.Ο., η επιλογή των δικαστών γίνεται ύστερα από πρόταση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ε.Π.Ο. σύμφωνα με έναν κατάλογο που συντάσσεται από τη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου και εκλέγονται από τη Γενική της Συνέλευση¹⁹⁵. Η διαδικασία αυτή αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα που θέλει ο ορισμός των τακτικών δικαστών στα αθλητικά δικαστικά όργανα να γίνεται με κλήρωση, όπως προβλέπεται στον Οργανισμό Δικαστηρίων¹⁹⁶, και ταυτόχρονα αποτελεί και έναν εύσχημο τρόπο να καμουφλαριστεί μια ευθεία κρατική παρέμβαση, όπως η συγκεκριμένη, με την κατ' επίφαση δυνατότητα επιλογής των μελών των δικαιοδοτικών οργάνων της Ομοσπονδίας από την Εκτελεστική Επιτροπή της. Συνεπώς η διά νόμου υποχρέωση επιλογής των μελών των δικαστικών οργάνων της Ε.Π.Ο. από μια συγκεκριμένη κατηγορία δημόσιων λειτουργών και ο αποκλεισμός της δυνατότητας να πράξει διαφορετικά, συνιστά ευθεία παρέμβαση του Κράτους στα εσωτερικά θέματα της Ομοσπονδίας και είναι αντίθετη με το Καταστατικό της F.I.F.A.. Παράλληλα, όμως, δείχνει και την αδυναμία της ίδιας της Ομοσπονδίας να διαχειριστεί με ορθό τρόπο τις εσωτερικές της υποθέσεις, ανοίγοντας την κεκρόπορτα της κρατικής παρέμβασης.

Τέλος, όσον αφορά τον προβληματισμό που δημιουργείται σχετικά με τα αν είναι συνταγματικά ανεκτή η συμμετοχή τακτικών δικαστών σε συλλογικά όργανα διοίκησης υπό την μορφή συμβουλίων και επιτροπών, το άρθρο 89 του Συντάγματος την καθίσταται εξαιρετικώς επιτρεπτή. Η συμμετοχή σε αυτά καθίσταται εξαιρετική, όταν τα εν λόγω όργανα ασκούν αμιγώς αρμοδιότητες πειθαρχικού, ελεγκτικού ή δικαιοδοτικού χαρακτήρα και η συμμετοχή του δικαστικού λειτουργού προβλέπεται ειδικά στον νόμο. Κατά την άποψη αυτή η αρμοδιότητα των ως άνω οργάνων πρέπει να ασκείται επί διαφορών που είναι ταυτόσημες με τις διαφορές που υπάγονται στις δικαιοδοτικές αρμοδιότητες της δικαστικής λειτουργίας. Πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι κατά τις διατάξεις του Συντάγματος η συμμετοχή από δικαστικούς λειτουργούς σε διενέργεια διαιτησιών «...επιτρέπεται μόνο στο πλαίσιο των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, όπως νόμος ορίζει»¹⁹⁷.

¹⁹⁵ Άρθρο 54, περ. 4 Καταστατικό Ε.Π.Ο., Έκδοση 2017

¹⁹⁶ Άρθρο 119, παρ.3 Ν. 2725/1999

¹⁹⁷ Παναγιωτόπουλος, Δημήτριος, Αθλητικό Δίκαιο (Πρώτος Τόμος) Συστηματική θεμελίωση – Εφαρμογή

VI. Οι Βασικοί Κανονισμοί της Ε.Π.Ο.

6.1 Εισαγωγή

Όσον αφορά τα δικαιοδοτικά όργανα, η Ε.Π.Ο. ακολούθησε το παράδειγμα της F.I.F.A. και συνέστησε δύο πρωτοβάθμια δικαιοδοτικά όργανα, την Πειθαρχική Επιτροπή και την Επιτροπή Δεοντολογίας, τα οποία εφαρμόζουν δύο διαφορετικούς κανονισμούς, τον πειθαρχικό Κώδικα και τον Κώδικα Δεοντολογίας. Ο Πειθαρχικός Κώδικας και η ορθή εφαρμογή του τόσο από τα εμπλεκόμενα με το ποδόσφαιρο φυσικά και νομικά πρόσωπα όσο και από τα δικαιοδοτικά όργανα αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυλώνες της εύρυθμης λειτουργίας του ποδοσφαίρου, διότι εξασφαλίζει την κατά τους τεθειμένους κανόνες διεξαγωγή των αγώνων του ποδοσφαίρου. Ανάλογες διατάξεις εντοπίζονται από την εποχή που το ποδόσφαιρο ξεκίνησε να οργανώνεται συστηματικά.

Αντίθετα ο Κώδικας Δεοντολογίας είναι ένας σχετικά πρόσφατος κανονισμός με ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα ιστορία, την οποία συνοπτικά αναφέρουμε παρακάτω.

6.2 Ιστορική Αναδρομή-Ίδρυση της Επιτροπής Δεοντολογίας

Στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας η F.I.F.A. εξέδωσε έναν κατάλογο με τις βασικές ηθικές αρχές που θα πρέπει να διέπουν τη διεξαγωγή των ποδοσφαιρικών αγώνων. Ονόμασε αυτό το κείμενο «Κώδικας Διεξαγωγής Αγώνων» (Code of Conduct)¹⁹⁸. Η προσπάθεια της παγκόσμια ομοσπονδίας ποδοσφαίρου για τη λήψη μέτρων για την αποτροπή συμπεριφορών που θα έθιγαν το κύρος του ποδοσφαίρου είχαν ήδη ξεκινήσει από το 1998 με την θέσπιση κανόνων και οδηγιών για την καταπολέμηση τέτοιων συμπεριφορών, κυρίως αυτών που αφορούσαν την χειραγώγηση αγώνων, τη διαφθορά και τη δωροδοκία.

Κατά τα έτη 2005-2006 η παγκόσμια ποδοσφαιρική κοινότητα υπέστη συνεχόμενα πλήγματα που έθιγαν το κύρος και την αξιοπιστία της, με κυριότερα το ιταλικό σκάνδαλο «Calciopoli», όπου αξιωματούχος της πρωταθλήτριας ομάδας της Ιταλίας παρουσιαζόταν να συνομιλεί με εκπροσώπους της εθνικής ομοσπονδίας με σκοπό τη χειραγώγηση αγώνων¹⁹⁹, ενώ είχε προηγηθεί το 2005 το σκάνδαλο χειραγώγησης αγώνων στην γερμανική ομοσπονδία και συγκεκριμένα αποδείχτηκε ότι ο Γερμανός διαιτητής Robert Hoyzer είχε χειραγωγήσει αρκετούς αγώνες του

¹⁹⁸ <http://www.F.I.F.A..com/about-F.I.F.A./news/y=2002/m=4/news=code-conduct-for-football-81746.html> (τελευταία ανάκτηση 5-12-2017)

¹⁹⁹ https://en.wikipedia.org/wiki/2006_Italian_football_scandal (τελευταία ανάκτηση 5-12-2017)

Γερμανικού Κυπέλλου στους οποίους είχε διαιτητεύσει²⁰⁰. Τα δύο αυτά περιστατικά θορύβησαν αρκετά τους αξιωματούχους της F.I.F.A., ιδίως γιατί αφορούσαν πρωτοφανή φαινόμενα διαφθοράς, τα οποία μάλιστα έλαβαν χώρα σε δύο από τα μεγαλύτερα πρωταθλήματα του πλανήτη. Υπό την απειλή μιας γενικότερης αμφισβήτησης της αξιοπιστίας του ποδοσφαίρου και υπό το φόβο μη διεξαγωγής του επικείμενου Παγκοσμίου Πρωταθλήματος στη Γερμανία το 2006, η F.I.F.A. ίδρυσε για πρώτη φορά την Επιτροπή Δεοντολογίας, με σκοπό την εξέταση καταγγελιών που αφορούν φαινόμενα διαφθοράς στο ποδόσφαιρο²⁰¹.

Η διαμόρφωση της Επιτροπής στη σημερινή της μορφή ξεκίνησε το 2011, όταν η F.I.F.A. ανέθεσε στην αποκαλούμενη Ανεξάρτητη Επιτροπή Διακυβέρνησης υπό τον καθηγητή Ποινικού Δικαίου του Πανεπιστημίου της Βασιλείας Mark Pieth, την υποβολή προτάσεων για την αναμόρφωση της Επιτροπής Δεοντολογίας, ούτως ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της Ε.Π.Ο.χής, με καθορισμένα καθήκοντα και συγκεκριμένη δικαιοδοσία²⁰². Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας ήταν αρχικά η επανέκδοση του Κώδικα Διεξαγωγής Αγώνων τον Μάιο του 2012 κατά τη Γενική Συνέλευση της Ομοσπονδίας στη Βουδαπέστη²⁰³, ενώ ακολούθησε και η έκδοση του Κώδικα Δεοντολογίας τον Ιούλιο του 2012. Και τα δύο κείμενα τέθηκαν σε ισχύ ταυτόχρονα την 25^η Ιουλίου 2012. Τυπικά η ολοκλήρωση της Επιτροπής έλαβε χώρα κατά την 63^η Γενική Συνέλευση την 31^η Μαΐου 2013, όταν και εκλέχτηκαν από αυτήν τα μέλη της Επιτροπής²⁰⁴.

6.2.1 Κώδικας Δεοντολογίας και Κώδικας Διεξαγωγής Αγώνων

Η σύνδεση του Κώδικα Δεοντολογίας και του Κώδικα Διεξαγωγής Αγώνων προκύπτει από την ταυτόχρονη θέση σε ισχύ των δύο κανονισμών, αλλά η σύνδεση αυτή αναφέρεται ρητώς και στο Προοίμιο του Κώδικα Δεοντολογίας της F.I.F.A., ήτοι «Η F.I.F.A. φέρει ειδική υποχρέωση να διαφυλάττει την ακεραιότητα και τη φήμη του ποδοσφαίρου παγκοσμίως. Η F.I.F.A. προσπαθεί συνεχώς να προστατέψει την εικόνα του ποδοσφαίρου, ειδικά αυτού που διοργανώνει η ίδια, από κινδύνους ή προσβολή του από παράνομες, ανήθικες και αντιδεοντολογικές μεθόδους και πρακτικές. Ο παρακάτω Κώδικας αντανάκλα τις αρχές του Κώδικα Διεξαγωγής, ο οποίος καθορίζει τις πιο σημαντικές θεμελιώδεις αξίες συμπεριφοράς και διεξαγωγής αγώνων εντός της

²⁰⁰ [https://en.wikipedia.org/wiki/Bundesliga_scandal_\(2005\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Bundesliga_scandal_(2005)) (τελευταία ανάκτηση 5-12-2017)

²⁰¹ <http://www.F.I.F.A..com/governance/independent-ethics-committee/profile/index.html> (τελευταία ανάκτηση 5-12-2017)

²⁰² https://en.wikipedia.org/wiki/F.I.F.A._Ethics_Committee (τελευταία ανάκτηση 5-12-2017)

²⁰³

<https://resources.F.I.F.A..com/mm/document/affederation/footballgovernance/01/66/54/32/F.I.F.A.codeofconduct.pdf> (τελευταία ανάκτηση 5-12-2017)

²⁰⁴ <http://www.F.I.F.A..com/governance/independent-ethics-committee/profile/index.html>(τελευταία ανάκτηση 5-12-2017)

F.I.F.A., αλλά και εκτός αυτής»²⁰⁵. Στον ισχύοντα Κώδικα Διεξαγωγής Αγώνων καθορίζονται ο σκοπός και οι έντεκα θεμελιώδεις κανόνες που θα πρέπει να διέπουν το παγκόσμιο ποδόσφαιρο. Σαν σκοπός τίθεται, όχι μόνο η προστασία της αξιοπιστίας του ποδοσφαίρου και η αποτροπή των σχετικών κινδύνων, αλλά και η ενίσχυση της αλληλεγγύης μεταξύ των εμπλεκομένων, η συνεχής προστασία και βελτίωση του αθλήματος, καθώς και η προώθησή του σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω αναπτυξιακών προγραμμάτων επί τη βάση κοινών πολιτιστικών, εκπαιδευτικών και ανθρωπιστικών αξιών. Οι ένδεκα βασικές αξίες, όπως καθορίζονται σε αυτόν είναι οι παρακάτω:

- A. Ηθική Συμπεριφορά και Ακεραιότητα
- B. Σεβασμός και Αξιοπρέπεια
- Γ. Μηδενική ανοχή σε φαινόμενα διακρίσεων και παρενοχλήσεων
- Δ. Ευγενής Άμιλλα (Fair Play)
- E. Συμμόρφωση με τους Νόμους, τους Κανόνες και τους Κανονισμούς
- ΣΤ. Αποφυγή Σύγκρουσης Συμφερόντων
- Z. Διαφάνεια και Συμμόρφωση
- H. Κοινωνική και Περιβαλλοντολογική Ευθύνη
- Θ. Αγώνας κατά της φαρμακοδιέγερσης και των ναρκωτικών
- I. Καμία ανοχή σε φαινόμενα διαφθοράς και δωροδοκίας
- ΙΑ. Απαγόρευση στοιχηματισμού και χειραγώγησης αγώνων

6.2.2 Κώδικας Δεοντολογίας και Εφαρμογή του Στην Ελλάδα

Στα πλαίσια της συμμόρφωσης με τους κανονισμούς της F.I.F.A., τον Ιούνιο του 2015 η Εκτελεστική Επιτροπή της Ομοσπονδίας υιοθέτησε τον Κώδικα Δεοντολογίας της F.I.F.A.. Όμως το ελληνικό κείμενο περιείχε σημαντικές διαφοροποιήσεις με αυτό της F.I.F.A., γεγονός που οδήγησε, ύστερα από παρέμβαση των οργάνων της F.I.F.A., στην αναθεώρησή του και στη σύνταξη νέου Κώδικα τον Ιούλιο του ίδιου έτους ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις της F.I.F.A.. Βασικό σημείο σύγκρουσης των δύο ομοσπονδιών ήταν το άρθρο 3, το οποίο στο αρχικό κείμενο του Κώδικα προέβλεπε ότι «Ο παρών Κώδικας θα εφαρμόζεται για παραπτώματα που διαπράχθηκαν μετά την έναρξη της ισχύος του. Κατ' εξαίρεση δύναται να τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις του παρόντος κώδικα σε παραπτώματα και συμπεριφορές που παρουσιάστηκαν σε προγενέστερο χρόνο και κατ' απώτερο διάστημα μέχρι ένα έτος πριν από την έναρξης ισχύος του, εφόσον για το παράπτωμα ή την συμπεριφορά αυτή δεν έχει κληθεί και δεν έχει ελεγχθεί το συγκεκριμένο πρόσωπο από κανένα άλλο αρμόδιο αθλητικό όργανο και τούτο μόνο στην περίπτωση

²⁰⁵ Προοίμιο Κώδικα Δεοντολογίας F.I.F.A.

που κατά τον χρόνο αυτόν η πράξη ή παράλειψη του προσώπου αποτελούσε πειθαρχικό αδίκημα προβλεπόμενο και τιμωρούμενο από τους τότε εν ισχύ κανονισμούς και ιδίως τον πειθαρχικό κώδικα»²⁰⁶. Αντίθετα το αντίστοιχο άρθρο του Κώδικα Δεοντολογίας της F.I.F.A. προβλέπει ότι «Ο Κώδικας εφαρμόζεται σε συμπεριφορές οποτεδήποτε κι αν έλαβαν χώρα, περιλαμβανομένων και αυτών πριν την θέση σε ισχύ των κανόνων του παρόντος Κώδικα, εκτός κι αν η πράξη ή παράλειψη δεν εναντιωνόταν με τον τότε εφαρμοζόμενο Κώδικα»²⁰⁷. Η διαφοροποίηση αυτή θεωρήθηκε από την κοινή γνώμη αλλά και από τους αξιωματούχους της F.I.F.A. σαν προσπάθεια συγκάλυψης του τότε εν εξελίξει σκανδάλου σχετικού με τη σύσταση εγκληματικής οργάνωσης στο χώρο του ποδοσφαίρου, στο οποίο φέρονταν να συμμετέχουν και μέλη της τότε διοίκησης της Ε.Π.Ο., καθώς ο χρονικός περιορισμός της ισχύος των κανόνων του Κώδικα Δεοντολογίας που τέθηκε από το αρχικό κείμενο απέκλειε την έναρξη ερευνητικής διαδικασίας εναντίον τους και τη δυνατότητα επιβολής ποινών, αν και εφόσον κρίνονταν ένοχοι από την Επιτροπή Δεοντολογίας.

6.3 Διαφορές Κώδικα Δεοντολογίας και Πειθαρχικού Κώδικα

Οι δύο αυτοί κώδικες παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές που σχετίζονται τόσο με τους περιεχόμενους στον καθέναν κώδικα όσο και στην εφαρμογή τους.

6.3.1 Όργανα που τους εφαρμόζουν

Όπως είδαμε παραπάνω, στο καταστατικό της Ε.Π.Ο. προβλέπεται η ίδρυση και λειτουργία δύο διαφορετικών δικαστικών οργάνων. Ο έλεγχος της τήρησης των κανόνων του Κώδικα Δεοντολογίας ανήκει στην αρμοδιότητα της Επιτροπής Δεοντολογίας. Αυτή είναι πενταμελής και αποτελείται από τακτικούς δικαστές της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης. Η Επιτροπή Δεοντολογίας αποτελείται από δύο τμήματα, το ερευνητικό και το δικαστικό, ενώ η αρμοδιότητά της εκτείνεται σε όλες τις βαθμίδες του ελληνικού ομοσπονδιακού ποδοσφαίρου (επαγγελματικό και ερασιτεχνικό). Αντίθετα, στην έννοια της Πειθαρχικής Επιτροπής εμπεριέχεται η λειτουργία πολλαπλών επιτροπών, οι οποίες σε πρώτο βαθμό εξετάζουν παραβάσεις του Πειθαρχικού Κώδικα ανάλογα με το πεδίο δικαιοδοσίας τους. Σήμερα εντός της Ε.Π.Ο. λειτουργεί η Πειθαρχική Επιτροπή της Ένωσης Α΄ Κατηγορίας (Super League), της Ένωσης Β΄ Εθνικής Κατηγορίας (Football League), η Πειθαρχική Επιτροπή της Ε.Π.Ο. που είναι υπεύθυνη για τους αγώνες του Κυπέλλου Ελλάδος και των πανελληνίων ερασιτεχνικών πρωταθλημάτων²⁰⁸, ενώ στα

²⁰⁶ http://www.epo.gr/media/files/KATASTATIKO_KANONISMOI/KWDIKAS_DEONTOLOGIAS_updated.pdf (τελευταία ανάκτηση 5-12-2017)

²⁰⁷ Άρθρο 3 Κώδικα Δεοντολογίας F.I.F.A.

²⁰⁸ Οι τρεις αυτές πειθαρχικές επιτροπές απαρτίζονται από τακτικούς δικαστές

ερασιτεχνικά πρωταθλήματα η πειθαρχική δικαιοδοσία ανήκει στις αντίστοιχες επιτροπές των ενώσεων²⁰⁹. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφέρουμε ότι κατά τη διάρκεια των αγώνων οι πειθαρχικές κυρώσεις κατά των ποδοσφαιριστών και των αξιωματούχων των ομάδων επιβάλλονται από τον διαιτητή. Οι αποφάσεις αυτές είναι οριστικές και αναγράφονται στο Φύλλο Αγώνα²¹⁰. Η διαφοροποίηση αυτή επιβάλλεται από τις συνθήκες, καθώς ο πειθαρχικός έλεγχος όλων των αγώνων που διεξάγονται στη χώρα θα ήταν αδύνατος από ένα μόνο όργανο.

6.3.2 Σκοπός

Η ειδοποιός διαφορά των δύο κωδίκων έγκειται στο σκοπό που αυτοί υπηρετούν. Ο πειθαρχικός κώδικας θέτει τους κανόνες για την ορθή συμπεριφορά όλων των συμμετεχόντων ενός αγώνα, συμπεριλαμβανομένων των ενώσεων ομάδων, των ομάδων (επαγγελματικών και ερασιτεχνικών), των παικτών, των προπονητών, των αξιωματούχων των ομάδων, των φιλάθλων, των (δια)μεσολαβητών και γενικά όλων των ατόμων που εισέρχονται σε ένα ποδοσφαιρικό γήπεδο²¹¹. Οι κανόνες του αφορούν αντικανονικές συμπεριφορές που λαμβάνουν χώρα προ, κατά τη διάρκεια και μετά τον αγώνα, στον αγωνιστικό χώρο ή στις κερκίδες²¹². Για αυτό ο Πειθαρχικός Κώδικας συμβαδίζει με τον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό Αγώνων Ποδοσφαίρου, ο οποίος καθορίζει ειδικότερα θέματα για την οργάνωση και τη διεξαγωγή πρωταθλημάτων και αγώνων²¹³. Αντίθετα, όπως αναφέραμε και παραπάνω, ο Κώδικας Δεοντολογίας, όπως μαρτυρά και το όνομά του, έχει ως σκοπό την διαφύλαξη της ακεραιότητας, της φήμης και της αξιοπιστίας του ποδοσφαίρου από βλαπτικές συμπεριφορές, οι οποίες εντάσσονται στον εν γένει χώρο του ποδοσφαίρου, αλλά μπορεί να μην έχουν καμία σχέση με ενέργειες εντός του αγωνιστικού χώρου. Πρωταρχικός στόχος του είναι η προστασία του ποδοσφαίρου, ενώ η επιβολή κυρώσεων στον παραβάτη εμφανίζεται σαν λογικό επόμενο για την επίτευξη αυτού του στόχου. Θα μπορούσε να ειπωθεί ότι ο Κώδικας Δεοντολογίας επιβάλλει την ηθική στάση που πρέπει να έχουν όλα τα εμπλεκόμενα με το ποδόσφαιρο άτομα. Σε αυτήν την άποψη συνηγορεί και το γεγονός ότι ο Κώδικας Δεοντολογίας περιέχει διατάξεις οι οποίες δεν κωδικοποιούν μόνο τις παραβατικές συμπεριφορές, οι οποίες θα πρέπει να αποφεύγονται, αλλά περιέχει διατάξεις που επιβάλλουν συγκεκριμένες συμπεριφορές. Δηλαδή καθορίζει με θετικό τρόπο την συμπεριφορά των ατόμων που υπόκεινται στις διατάξεις του και δεν αρκείται μόνο στην αναφορά των απαγορευμένων συμπεριφορών. Τέλος στοιχείο που αποδεικνύει τον ηθικό μανδύα των διατάξεων του Κώδικα Δεοντολογίας αποτελεί και η πρόβλεψη

²⁰⁹ Άρθρο 36 Κανονισμού Αγώνων Ποδοσφαίρου, Έκδοση 2017

²¹⁰ Άρθρο 24, παρ. 1 Πειθαρχικού Κώδικα

²¹¹ Άρθρο 2 Πειθαρχικού Κώδικα

²¹² Κατά τον τρόπο που ορίζονται οι έννοιες αυτές στο άρθρο 1 του Πειθαρχικού Κώδικα

²¹³ Προκήρυξη και συμμετοχή πρωταθλημάτων, ποδοσφαιρικά γήπεδα κτλ

ότι θα πρέπει να αποφεύγονται και συμπεριφορές που ενδεχομένως να δώσουν έρεισμα στο να παρουσιάζεται ή να δημιουργείται υποψία απρεπούς συμπεριφοράς²¹⁴.

Εκκινώντας από αυτή τη διαφορά του σκοπού που προσπαθούν να επιτελέσουν τα δικαιοδοτικά όργανα της Ε.Π.Ο. εντοπίζουμε τις παρακάτω διαφορές.

6.3.3 Πεδίο και έκταση εφαρμογής τους

Ο Πειθαρχικός Κώδικας εφαρμόζεται και επί νομικών και φυσικών προσώπων²¹⁵, ενώ ο Κώδικας Δεοντολογίας εφαρμόζεται μόνο επί φυσικών προσώπων²¹⁶. Η αιτιολογία αυτής της απόκλισης έγκειται στο γεγονός ότι ο Κώδικας Δεοντολογίας επιβάλλει την υποχρέωση των υποκείμενων σε αυτόν προσώπων να επιδεικνύουν τη δέσμευση τους προς μία ηθική συμπεριφορά, να δρουν με τρόπο αξιοπρεπή και ακέραιο, χωρίς να κάνουν κατάχρηση της θέσης τους²¹⁷. Τέτοια χαρακτηριστικά συμπεριφοράς μπορούν να εκφραστούν μόνο από φυσικά πρόσωπα.

6.3.4 Επιβαλλόμενες ποινές

Η επιβολή του Πειθαρχικού Κώδικα τόσο σε φυσικά όσο και σε νομικά πρόσωπα, δημιουργεί την ανάγκη να καθοριστούν ποιες ποινές μπορούν να επιβληθούν στα φυσικά πρόσωπα, ποιες στα νομικά πρόσωπα και ποιες και στα δύο²¹⁸. Αντίθετα στον Κώδικα Δεοντολογίας προβλέπονται ποινές που μπορούν να εφαρμοστούν μόνο επί φυσικών προσώπων²¹⁹.

6.3.5 Επιμέτρηση των Ποινών

Και στους δύο κώδικες η επιβολή της ποινής δεν εξαρτάται από την υπαιτιότητα του παραβάτη (αν έπραξε, δηλαδή, παραβατικά από υπαιτιότητα ή αμέλεια), από το είδος της συμμετοχής του στην παραβατική συμπεριφορά (ηθικός ή φυσικός αυτουργός, συνεργός) ή αν πρόκειται για συντελεσμένη παραβατική συμπεριφορά ή απόπειρα αυτής²²⁰. Οι συγκεκριμένες περιστάσεις

²¹⁴ Π.χ. η παρ. 3 του άρθρου 21 για τη δωροδοκία και τη διαφθορά

²¹⁵ Άρθρο 2 Πειθαρχικού Κώδικα

²¹⁶ Άρθρο 2 Κώδικα Δεοντολογίας

²¹⁷ Άρθρο 13, παρ. 3 & 4 Κώδικα Δεοντολογίας

²¹⁸ Άρθρο 5 Πειθαρχικού Κώδικα

²¹⁹ Άρθρο 6 Κώδικα Δεοντολογίας

²²⁰ Άρθρο 4 Πειθαρχικού Κώδικα και άρθρο 5, παρ. 2 Κώδικα Δεοντολογίας

λαμβάνονται υπόψη μόνον κατά την επιμέτρηση της ποινής και οι οποίες, όταν ισχύουν, μπορεί να επιφέρουν μείωση της ποινής²²¹.

Ειδικά για τον Πειθαρχικό Κώδικα το ύψος των επιβαλλόμενων ποινών εξαρτάται και από το πρωτάθλημα στο οποίο συμμετέχει το νομικό ή φυσικό πρόσωπο²²².

6.3.6 Η αντικειμενική ευθύνη των ομάδων

Ειδικά για τα νομικά πρόσωπα που δρουν στο χώρο του ποδοσφαίρου (σωματεία ή ενώσεις σωματείων), ο Πειθαρχικός Κώδικας θεσπίζει αντικειμενική τους ευθύνη, σε περιπτώσεις παραβατικών συμπεριφορών φυσικών προσώπων. Για να στοιχειοθετηθεί τέτοια ευθύνη θα πρέπει τα φυσικά αυτά πρόσωπα να σχετίζονται με κάποιον τρόπο με το νομικό πρόσωπο. Συγκεκριμένα τα σωματεία είναι εις ολόκληρον και αλληλέγγυα υπεύθυνα για τις χρηματικές ποινές που επιβάλλονται σε ποδοσφαιριστές και αξιωματούχους τους, η οποία ευθύνη διατηρείται ακόμα κι αν αποχωρήσει από την ομάδα το υπαίτιο φυσικό πρόσωπο²²³. Τα σωματεία είναι υπεύθυνα για τις πράξεις και παραλείψεις όλων των φυσικών προσώπων, που ανάλογα την ιδιότητά τους, εισέρχονται στον αγωνιστικό χώρο. Σε περίπτωση παραβατικής συμπεριφορά τους, η ευθύνη αυτή μεταφράζεται σε επιβολή βαρύτατου χρηματικού προστίμου στο σωματείο, ανεξάρτητα του προστίμου που επιβάλλεται στο υπαίτιο φυσικό πρόσωπο²²⁴. Στις περιπτώσεις που έχουν επιβληθεί ποινές απαγόρευσης εισόδου στο χώρο των αποδυτηρίων ή του αγωνιστικού χώρου, απαγόρευσης εισόδου στο γήπεδο ή απαγόρευσης ποδοσφαιρικής ιδιότητας, τα σωματεία με τα οποία σχετίζονται τα τιμωρημένα φυσικά πρόσωπα ευθύνονται αντικειμενικά για την τήρηση των απαγορεύσεων που έχουν επιβληθεί²²⁵. Αντικειμενική ευθύνη των ομάδων αναγνωρίζει ο Πειθαρχικός Κώδικας και για πράξεις των θεατών τους. Συγκεκριμένα τα σωματεία πρέπει να τηρούν τις επιβαλλόμενες από τους κανονισμούς και τα αρμόδια όργανα υποχρεώσεις και να λαμβάνουν κάθε προληπτικό μέτρο που θα διασφαλίζει την ομαλή διεξαγωγή των αγώνων κατά τρόπο πρόσφορο και αποδοτικό. Η γηπεδούχος ομάδα ευθύνεται για τη συμπεριφορά των θεατών της, ενώ παρόμοια ευθύνη υπέχει η φιλοξενούμενη ομάδα για τους δικούς της οπαδούς²²⁶. Το αυτό

²²¹ Άρθρο 4 Πειθαρχικού Κώδικα και άρθρο 9 Κώδικα Δεοντολογίας

²²² Π.χ. οι προβλεπόμενες χρηματικές ποινές επιβάλλονται ολόκληρες για τις ομάδες της Α΄ Εθνικής Κατηγορίας, κατά τα 2/5 για τις ομάδες της Β΄ Εθνικής Κατηγορίας και κατά το 1/6 για τα υπόλοιπα εθνικά πρωταθλήματα. Αναλογικά και για τις χρηματικές ποινές εις βάρος φυσικών προσώπων. (Άρθρο 3, παρ. 3,4,5 Πειθαρχικού Κώδικα)

²²³ Άρθρο 6, παρ. 3 Πειθαρχικού Κώδικα

²²⁴ Άρθρο 11 Πειθαρχικού Κώδικα

²²⁵ Άρθρο 12 Πειθαρχικού Κώδικα

²²⁶ Οπαδοί της φιλοξενούμενης ομάδας θεωρούνται αυτοί που καταλαμβάνουν τμήμα του σταδίου που προορίζεται για τους φιλοξενούμενους-επιτρέπεται ανταπόδειξη – Άρθρο 14, παρ. 4 Πειθαρχικού Κώδικα

ισχύει και σε περιπτώσεις διεξαγωγής αγώνων σε ουδέτερο γήπεδο²²⁷. Στην περίπτωση αυτή η αντικειμενική ευθύνη των ομάδων περιορίζεται τοπικά και χρονικά, δηλαδή η ομάδα ευθύνεται για γεγονότα που συμβαίνουν προ του αγώνα έως και μετά τον αγώνα και όταν αυτά τα γεγονότα λαμβάνουν χώρα στον εν γένει χώρο του γηπέδου²²⁸. Ειδικά προβλεπόμενες από τον Πειθαρχικό Κώδικα παραβατικές συμπεριφορές οπαδών είναι τα απρεπή συνθήματα, η χρήση λείζερ, πυρσών, φωτοβολίδων, κροτίδων ή καπνογόνων, οι ρίψεις αντικειμένων και η είσοδος οπαδών στον αγωνιστικό χώρο ή η πρόκληση επεισοδίων στον εν γένει χώρο του γηπέδου²²⁹. Για κάθε ξεχωριστή παραβατική συμπεριφορά των οπαδών μιας ομάδας, η επιβαλλόμενη ποινή καθορίζεται από την επίδραση που είχε στην ομαλή διεξαγωγή του αγώνα²³⁰. Κάθε ομάδα είναι υπεύθυνη για τους δικούς της οπαδούς²³¹. Έτερη περίπτωση αντικειμενικής ευθύνης των ομάδων και επιβολή σε αυτήν προστίμου προβλέπεται όταν οι παίκτες μια ομάδας επιδεικνύουν κακή συμπεριφορά, η οποία συνίσταται σε πολλαπλές τιμωρίες (αποβολές ή κίτρινες κάρτες) παικτών της ίδιας ομάδας στον ίδιο αγώνα²³². Ο αριθμός των αποβολών που απαιτείται για να στοιχειοθετηθεί η κακή συμπεριφορά μιας ομάδας μεταβάλλεται ανάλογα το πρωτάθλημα στο οποίο συμμετέχει η ομάδα²³³. Αντικειμενική ευθύνη των ομάδων προβλέπεται και στις περιπτώσεις φαρμακοδιέγερσης και συγκεκριμένα όταν ένας ή περισσότεροι παίκτες της ίδιας ομάδας τιμωρηθούν βάσει των διατάξεων κατά της φαρμακοδιέγερσης, μπορεί να επιβληθεί χρηματικό πρόστιμο στην ομάδα τους και απώλεια του αγώνα, στα πλαίσια του οποίου διεξήχθη ο έλεγχος²³⁴. Τέλος αντικειμενική ευθύνη των ομάδων μπορεί να θεμελιωθεί και για τις παραβατικές συμπεριφορές των άρθρων 18,19 και 20 του Πειθαρχικού Κώδικα, τα οποία αναφέρονται σε ρατσιστικές συμπεριφορές²³⁵, εκφοβισμούς κατά αξιωματούχων ενός αγώνα ή οργάνων του ποδοσφαίρου και χρήση βίας κατά διαιτητών, αξιωματούχων ή μελών Δ.Σ. Π.Α.Ε. ή μετόχων.

²²⁷ Άρθρο 14, παρ. 4 Πειθαρχικού Κώδικα

²²⁸ Σύμφωνα με τους ορισμούς του Κανονισμού Αγώνων Ποδοσφαίρου **προ του αγώνα** θεωρείται ο χρόνος μεταξύ της αφίξεως την ομάδας εγγύτητα στην περιμετρική εξωτερική περίφραξη ή τον εξωτερικό τοίχο του εν γένει χώρου του γηπέδου και του σφυρίγματος για εναρκτήριο λάκτισμα από τον διαιτητή, **μετά τον αγώνα** θεωρείται ο χρόνος που παρεμβάλλεται μεταξύ του τελευταίου σφυρίγματος του διαιτητή και της αναχώρησης της ομάδας από τον εν γένει χώρο του γηπέδου, ενώ τέλος **εν γένει χώρος του γηπέδου** θεωρείται το γήπεδο και ο περιβάλλον χώρος του, που χρησιμοποιείται από την ομάδα για τη στάθμευση αυτοκινήτων ή για την εκμετάλλευση εμπορικών δικαιωμάτων

²²⁹ Άρθρο 15, παρ. 1,2,3,4 Πειθαρχικού Κώδικα

²³⁰ Π.χ. το ύψος και το είδος της επιβαλλόμενης ποινής σε περιπτώσεις ρίψης αντικειμένων εξαρτάται από το αν οδήγησε σε προσωρινή ή όχι διακοπή του αγώνα, αν οδήγησε δύο φορές σε προσωρινή διακοπή του αγώνα, αν οδήγησε σε οριστική διακοπή του αγώνα, αν κάποιο από τα αντικείμενα χτύπησε κάποιο νόμιμα ευρισκόμενα εντός του αγωνιστικού χώρου ατόμου (άρθρο 15, παρ. 3 Πειθαρχικού Κώδικα)

²³¹ Άρθρο 15, παρ. 5 Πειθαρχικού Κώδικα.

²³² Άρθρο 16 Πειθαρχικού Κώδικα

²³³ Στα επαγγελματικά πρωταθλήματα απαιτείται 5 τιμωρίες, στα πανελλήνια ερασιτεχνικά 6 τιμωρίες, ενώ στα τοπικά πρωταθλήματα 3 αποβολές παικτών

²³⁴ Άρθρο 17, παρ. Δ, παρ. 4 Πειθαρχικού Κώδικα

²³⁵ Ειδικά για τις ρατσιστικές συμπεριφορές η ομάδα μπορεί να απαλλαγεί ή να μειωθεί κατά πολύ η ποινή της, εάν αποδείξει ότι δεν ήταν υπεύθυνη ή ήταν υπεύθυνη σε μικρό βαθμό ή αν υπάρχουν σημαντικά απαλλακτικά περιστατικά-άρθρο 18, παρ.2 Πειθαρχικού Κώδικα

Η πρόβλεψη της αντικειμενικής ευθύνης για τα αθλητικά σωματεία και η επιβολή βαρύτερων χρηματικών ή άλλων ποινών δικαιολογείται γιατί αυτά (ιδιαίτερα οι μεγάλες Π.Α.Ε.) θα πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους όσον αφορά την προστασία του αθλήματος και θα πρέπει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ούτως ώστε να συνεπικουρήσουν τα υπόλοιπα ποδοσφαιρικά όργανα στην ομαλή διεξαγωγή των αγώνων και των πρωταθλημάτων. Τα αθλητικά σωματεία είναι σε θέση να επιλέξουν τους κατάλληλους ανθρώπους που θα τα εκπροσωπούν είτε με την ιδιότητα του παίκτη και του προπονητή ή ως αξιωματούχοι, ενώ ιδιαίτερα στη χώρα μας είναι σε θέση να ελέγξουν σε μεγάλο βαθμό και τους οπαδούς τους. Συμπερασματικά ή αντικειμενική ευθύνη των ομάδων εξασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό την κατά το νόμο και τους κανονισμούς λειτουργία τους και τη λήψη των αναγκαίων προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων.

Βέβαια, αντίθετα, μπορεί να υποστηριχθεί η άποψη ότι είναι φύσει αδύνατο για μια ομάδα να ελέγξει χιλιάδες οπαδούς που μπορεί να παρακολουθούν έναν ποδοσφαιρικό αγώνα, καθιστώντας την αντικειμενική ευθύνη των ομάδων, ειδικά για ενέργειες οπαδών τους, μέτρο υπέρμετρο και ανεπιεικές²³⁶. Όμως, κρίθηκε ότι σε ένα ταλαιπωρημένο ελληνικό ποδόσφαιρο από συνεχόμενα περιστατικά επεισοδίων, η θέσπιση της αντικειμενικής ευθύνης των ομάδων, παρά τις κατά περίπτωση αδικίες που μπορεί να προκαλέσει, αποτελεί ένα σημαντικό ανάχωμα στην αποτροπή τέτοιων φαινομένων.

6.3.7 Υποτροπή, Συρροή και Παραγραφή Παραβάσεων

Και στους δύο κώδικες υπάρχουν προβλέψεις για την υποτροπή. Για τον κώδικα δεοντολογίας υποτροπή θεωρείται η τέλεση του ίδιου αδικήματος με επιβολή αμετάκλητης ποινής εντός δύο ετών από την αμετάκλητη επιβολή ποινής για το ίδιο αδίκημα²³⁷, ενώ για τον Πειθαρχικό Κώδικα υποτροπή συντελείται με την τέλεση της ίδιας παράβασης στην ίδια αγωνιστική περίοδο²³⁸²³⁹. Σε περίπτωση συρροής παραβάσεων και οι δύο κώδικες προβλέπουν τον καθορισμό συνολικής ποινής αποτελούμενης από την βαρύτερη ποινή σαν ποινή βάσης και επαυξανόμενη κατά το ήμισυ κάθε μιας από τις υπόλοιπες ποινές²⁴⁰.

²³⁶ Π.χ. σε πρόσφατο αγώνα η ρίψη μιας συσκευασίας μπίρας από οπαδό μιας ομάδας που είχε σαν επακόλουθο τον τραυματισμό της αντίπαλης ομάδας και την οριστική διακοπή του αγώνα, συνοδεύτηκε από εξοντωτικές ποινές για την γηπεδόχο ομάδα <http://www.cnn.gr/news/sports/story/82654/super-league-afairesi-vathmon-ston-panathinaikoston-paok-to-ntermpy?v11>

²³⁷ Άρθρο 10 Κώδικα Δεοντολογίας

²³⁸ Άρθρο 4, παρ. 5 πειθαρχικού Κώδικα

²³⁹ Κατ' άρθρο 6, παρ.1 του Κ.Α.Π. αγωνιστική περίοδος θεωρείται το χρονικό διάστημα του πρώτου και του τελευταίου αγώνα του οικείου πρωταθλήματος

²⁴⁰ Άρθρο 11 Κώδικα Δεοντολογίας & άρθρο 4 παρ. 4 Πειθαρχικού Κώδικα.

Πριν την αναφορά στην παραγραφή, θα πρέπει να τονιστεί μια σημαντική διαφορά των δύο κωδίκων όσον αφορά την χρονική τους εφαρμογή. Όπως είδαμε και παραπάνω, ο Κώδικας Δεοντολογίας βρίσκει εφαρμογής και σε συμπεριφορές που έλαβαν χώρα πριν τη θέση του σε ισχύ²⁴¹, ενώ αντίθετα ο Πειθαρχικός Κώδικας εφαρμόζεται σε παραπτώματα που έλαβαν χώρα μετά τη θέση του σε ισχύ²⁴². Συνεπώς, μόνο υπό την προϋπόθεση της παραγραφής, ο Κώδικας δεοντολογίας μπορεί να εφαρμοστεί ανεξάρτητα από χρονικούς περιορισμούς. Αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία καθώς αν και θέτει γενική παραγραφή των αδικημάτων του στα 10 χρόνια²⁴³, για τα σπουδαιότερα από αυτά δεν προβλέπει παραγραφή. Συγκεκριμένα, παράνομες συμπεριφορές σχετιζόμενες με τη δωροδοκία, τη διαφθορά, της δωροδοκίας και της χειραγώγησης, προκαθορισμό αποτελέσματος αγώνα για στοιχηματικούς λόγους δεν υπόκεινται σε παραγραφή²⁴⁴. Συνδυαστικά με το άρθρο 3 προκύπτει η δυνατότητα ελέγχου τέτοιων συμπεριφορών οποτεδήποτε κι αν αυτές αποκαλυφθούν, αποδεικνύοντας την σταθερή και αδιαπραγμάτευτη πρόθεση των ιθυνόντων του ποδοσφαίρου να προστατέψουν τη φήμη, την αξιοπιστία και την ακεραιότητα του, με την ταυτόχρονη τιμωρία των υπαιτίων. Αντίθετα ο Πειθαρχικός Κώδικας προβλέπει γενικό κανόνα παραγραφής τους τρεις μήνες, ενώ για τα αδικήματα της απειλή και της βίας τους έξι μήνες. Τέλος το αδίκημα της φαρμακοδιέγερσης παραγράφεται για τον Πειθαρχικό Κώδικα μετά από οκτώ χρόνια²⁴⁵. Και στους δύο κώδικες προβλέπεται αναστολή της παραγραφής για όσο διαρκεί η πειθαρχική δίωξη.

Εκτός από την πρόθεση των ποδοσφαιρικών αρχών να τιμωρούν αντιδεοντολογικές πράξεις, χωρίς να δεσμεύονται από την παραγραφή, η διαφορά στην παραγραφή μεταξύ των δύο κωδίκων εντοπίζεται και στα αδικήματα που αυτοί προβλέπουν και τιμωρούν, αλλά και στα αποδεικτικά μέσα που αυτοί προβλέπουν. Όπως αναφέραμε ανωτέρω ο πειθαρχικός κώδικας αφορά συμπεριφορές που λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια ενός ποδοσφαιρικού αγώνα και η τιμωρία από τις πειθαρχικές επιτροπές βασίζεται, σχεδόν κατά αποκλειστικό λόγο από το Φύλλο Αγώνα που συντάσσουν οι αξιωματούχοι του αγώνα²⁴⁶. Επομένως καθίστανται άμεσα γνωστές οι τυχόν παραβατικές συμπεριφορές που λαμβάνουν χώρα σε έναν ποδοσφαιρικό αγώνα. Αντίθετα οι πράξεις που τιμωρεί ο Κώδικας Δεοντολογίας σχετίζονται λίγο έως καθόλου με την ποδοσφαιρική δραστηριότητα, καθιστώντας χρονοβόρα τόσο την αποκάλυψη της παράνομης συμπεριφοράς, με τη διεξαγωγή των απαραίτητων ερευνών, όσο και την ακολουθούμενη μετά διαδικασία.

²⁴¹ Άρθρο 3 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁴² Άρθρο 29 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁴³ Άρθρο 12, παρ. 1 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁴⁴ Άρθρο 12, παρ. 2 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁴⁵ Άρθρο 22 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁴⁶ Άρθρο 3, παρ. 2 Πειθαρχικού Κώδικα

6.4 Ουσιαστικές Διατάξεις

6.4.1 Στον Κώδικα Δεοντολογίας

Όπως αναφέρουμε παραπάνω ο Κώδικας Δεοντολογίας δεν αναφέρει μόνο τις συμπεριφορές που θα πρέπει να αποφεύγουν τα υποκείμενα στις διατάξεις του φυσικά πρόσωπα, αλλά επιβάλλει και μια σειρά συμπεριφορών, τις οποίες θα πρέπει να υιοθετούνται από τα άτομα. Αυτές οι συμπεριφορές κατονομάζονται στον Κώδικα ως καθήκοντα και είναι το καθήκον ουδετερότητας²⁴⁷, η υποχρέωση πίστης²⁴⁸, καθήκον εχεμύθειας ως παρεπόμενη υποχρέωση εκπορευόμενη από την υποχρέωση πίστης²⁴⁹, καθήκον να αναφέρουν κάθε παράβαση που υποπίπτει στην αντίληψή τους στα πλαίσια του κώδικα δεοντολογίας, συνεργασίας με την επιτροπή δεοντολογίας και γνωστοποίησης κάθε αποδεικτικού στοιχείου που τους ζητείται, ιδιαίτερα λεπτομέρειες για το εισόδημά τους²⁵⁰. Επίσης οφείλουν να αναφέρουν στο αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο κάθε ατομικό συμφέρον που συνδέεται με την άσκηση των καθηκόντων τους και να αποφεύγουν κάθε κατάσταση που θα μπορούσε να οδηγήσει σε σύγκρουση συμφερόντων. Σε περίπτωση που ανακύπτει ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων, θα πρέπει άμεσα να απέχουν από την ενάσκηση των καθηκόντων τους και να το αναφέρουν άμεσα στο αρμόδιο όργανο, ενώ την ίδια συμπεριφορά οφείλουν να επιδείξουν και όταν εκφράζεται υπόνοια από τρίτο άτομο για υφιστάμενη ή πιθανή σύγκρουση καθηκόντων²⁵¹. Τέλος θα πρέπει να δέχονται δώρα μόνο όταν αυτά πληρούν σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Κώδικα, ενώ αν υπάρχει αμφισβήτηση θα πρέπει να τα αρνούνται. Σε κάθε περίπτωση δεν θα πρέπει να λαμβάνουν χρηματικά ποσά χωρίς νόμιμη αιτία, ενώ θα πρέπει να αποφεύγουν και συμπεριφορές που ενδεχόμενα θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν απρεπείς²⁵².

Οι συμπεριφορές που θα πρέπει να αποφεύγονται κατά τον κώδικα δεοντολογίας είναι η πλαστογραφία και η νόθευση εγγράφων²⁵³, πράξεις που συνιστούν δωροδοκία και διαφθορά είτε

²⁴⁷ Άρθρο 14 Κώδικα Δεοντολογίας, ιδιαίτερα από πολιτικές επιρροές

²⁴⁸ Άρθρο 15 Κώδικα Δεοντολογίας,

²⁴⁹ Άρθρο 16 Κώδικα Δεοντολογίας, η υποχρέωση αυτή διατηρείται και μετά τη λήξη της σχέσης που την επιβάλλει

²⁵⁰ Άρθρο 18 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁵¹ Άρθρο 19 Κώδικα Δεοντολογίας, ο ίδιος ο κώδικας ορίζει μια κατάσταση ότι οδηγεί σε σύγκρουση καθηκόντων «όταν τα πρόσωπα έχουν ή εμφανίζουν να έχουν ιδιωτικά ή προσωπικά συμφέροντα που περιορίζουν την ικανότητά τους να εκτελέσουν τα καθήκοντά τους με ακέραιο και αποφασιστικό τρόπο. Τα ιδιωτικά και προσωπικά συμφέροντα συμπεριλαμβάνουν την απόκτηση κάθε πιθανού αθέμιτου πλεονεκτήματος από τα ίδια τα πρόσωπα που δεσμεύονται από τον παρόντα Κώδικα, την οικογένεια τους, τους συγγενείς τους, τους φίλους και γνωστούς τους»

²⁵² Άρθρο 20 Κώδικα Δεοντολογίας, τα κριτήρια που τίθενται είναι **σωρευτικά**: να είναι συμβολικής ή ασήμαντης αξίας, να αποκλείουν οποιαδήποτε επιρροή στην εκτέλεση ή παράλειψη εκτέλεσης μιας πράξης, η οποία σχετίζεται με την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή υπόκειται στη διακριτική τους ευχέρεια, να μην αντιβαίνουν στα καθήκοντά τους, να μην δημιουργούν οποιοδήποτε αθέμιτο ή χρηματικό πλεονέκτημα και να μην προκαλούν σύγκρουση συμφερόντων.

²⁵³ Άρθρο 17 Κώδικα Δεοντολογίας

με άμεσο είτε με έμμεσο τρόπο, όπως και συμπεριφορές που μπορεί να δημιουργήσουν υποψία²⁵⁴, να δέχονται προμήθεια για τη διαπραγμάτευση συμφωνιών και την εκτέλεση των καθηκόντων τους²⁵⁵. Επιπροσθέτως απαγορεύεται να προσβάλλουν άλλα άτομα θίγοντας την αξιοπρέπεια τους ή την ακεραιότητα της χώρας τους, μέσω υβριστικών ή δυσφημιστικών εκφράσεων εξαιτίας φυλής, εθνικότητας, χρώματος, θρησκείας, σεξουαλικής προτίμησης²⁵⁶, υποχρεούνται να σέβονται την σωματική και πνευματική ακεραιότητα και την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων των ατόμων που επηρεάζονται από τις ενέργειες τους και ειδικά να απέχουν από συμπεριφορές που συνιστούν παρενόχληση και σεξουαλική παρενόχληση²⁵⁷. Τέλος απαγορεύεται η άμεση ή έμμεση συμμετοχή σε περιπτώσεις στοιχηματισμού, τυχερών παιγνίων, λοταρίες και παρόμοιες εκδηλώσεις ή συναλλαγές που συνδέονται με το ποδόσφαιρο. Απαγορεύεται, επίσης, η συμμετοχή, ενεργητική ή παθητική, σε εταιρείες ή επιχειρήσεις ή οργανισμούς που προωθούν, μεσολαβούν ή οργανώνουν τέτοιες εκδηλώσεις ή συναλλαγές²⁵⁸.

6.4.2 Στον Πειθαρχικό Κώδικα

Οι προβλεπόμενες συμπεριφορές που τιμωρούνται στον Πειθαρχικό Κώδικα αφορούν τη συμπεριφορά των παικτών και των αξιωματούχων που βρίσκονται εντός του αγωνιστικού χώρου κατά τη διάρκεια ενός αγώνα, ενώ προβλέπουν και την επιβολή ποινών για παραβατικές συμπεριφορές που λαμβάνουν χώρα στις εξέδρες του γηπέδου ή στον εν γένει χώρο του γηπέδου από τους φιλάθλους κυρίως. Συγκεκριμένα προβλέπονται οι περιπτώσεις που ένας παίκτης τιμωρείται με παρατήρηση (κίτρινη κάρτα), με αποβολή (είτε απευθείας είτε με τη συμπλήρωση δύο παρατηρήσεων στον ίδιο αγώνα)²⁵⁹. Ανάλογα με το λόγο, η αποβολή ενός παίκτη μπορεί να συνοδεύεται και από αγωνιστικό αποκλεισμό και επιβολή χρηματικής ποινής²⁶⁰. Για ανάλογες συμπεριφορές τιμωρούνται και οι αξιωματούχοι των ομάδων που βρίσκονται εντός του αγωνιστικού χώρου²⁶¹, αλλά και τα υπόλοιπα πρόσωπα που βρίσκονται στον εν γένει χώρο του γηπέδου²⁶². Στη συνέχεια προβλέπονται οι ποινές που επιβάλλονται στις ομάδες και επιμέρους

²⁵⁴ Άρθρο 21 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁵⁵ Άρθρο 22 Κώδικα Δεοντολογίας, υπό την επιφύλαξη του Κανονισμού της Ε.Π.Ο. περί μεσολαβητών

²⁵⁶ Άρθρο 23 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁵⁷ Άρθρο 24 Κώδικα Δεοντολογίας,

²⁵⁸ Άρθρο 25 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁵⁹ Άρθρα 7 & 8 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁶⁰ Άρθρο 10 Πειθαρχικού Κώδικα, τέτοιοι λόγοι είναι η υβριστική συμπεριφορά και η βλασφημία των Θείων, η βιαιοπραγία ή η απόπειρα αυτής κατά διαιτητών, παικτών, οπαδών, αν η βίαιη συμπεριφορά είναι τέτοιας έντασης που να προκαλέσει σωματικές βλάβες ή συνιστά δυσφήμιση του ποδοσφαίρου, ενώ σε ακραίες περιπτώσεις μπορεί να εφαρμοστούν τα άρθρα 19 & 20 περί βίας και απειλής του ίδιου κώδικα

²⁶¹ Άρθρο 11 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁶² Άρθρο 12 Πειθαρχικού Κώδικα

διατάξεις για την περίπτωση πρόκλησης επεισοδίων²⁶³. Στο άρθρο 17 καθορίζονται οι διαδικασίες για τον έλεγχο, τη διαπίστωση και την επιβολή κυρώσεων σε περιπτώσεις φαρμακοδιέγερσης, τόσο για τους λήπτες των απαγορευμένων ουσιών όσο και για τους διακινητές. Περιλαμβάνονται και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί ένας αθλητής μπορεί να λάβει απαγορευμένες ουσίες και τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσει ούτως ώστε να μην θεωρηθεί ότι αποκτά αγωνιστικό πλεονέκτημα. Στα άρθρα 18,19 και 20 αφορούν την επιβολή ποινών για ρατσιστικές συμπεριφορές, την εκδήλωση απειλών κατά αξιωματούχων του ποδοσφαίρου και την άσκηση βίας κατά αξιωματούχων αγώνα ή ομάδων με σκοπό να πράξουν αντίθετα από τα καθήκοντά τους ή άσκηση βίας με τη μορφή σωματικής βλάβης ή τρομοκρατικής ενέργειας κατά διαιτητών ή μελών Δ.Σ. σωματείων εκτός αγωνιστικών χώρων.

6.5 Σύγκρουση Δικαιοδοσιών

Υπό το καθεστώς του προηγούμενου Πειθαρχικού Κώδικα παρουσιάζονταν πολλές περιπτώσεις σύγκρουσης δικαιοδοσιών μεταξύ των δύο δικαιοδοτικών οργάνων της Ε.Π.Ο.. Αυτό συνέβαινε γιατί όμοιες συμπεριφορές προβλέπονταν και τιμωρούνταν και στους δύο κώδικες²⁶⁴. Με την τροποποίηση του Πειθαρχικού Κώδικα, η σύγκρουση των δικαιοδοσιών εξομαλύνθηκε σε μεγάλο βαθμό, καθώς έγινε πιο ξεκάθαρη η δικαιοδοσία του κάθε οργάνου. Υπό το σημερινό καθεστώς, πρόβλημα μπορεί να προκληθεί μόνο για τις διατάξεις περί απαγόρευσης των διακρίσεων του άρθρου 23 του Κώδικα Δεοντολογίας και του άρθρου 18 του Πειθαρχικού Κώδικα για την απαγόρευση του ρατσισμού και μεταξύ του άρθρου 24 του Κώδικα Δεοντολογίας στο οποίο προστατεύεται η σωματική και πνευματική ακεραιότητα και των άρθρων 19 & 20 του Πειθαρχικού Κώδικα περί βίας και απειλής. Από νομικής άποψης, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι οι διατάξεις του Πειθαρχικού Κώδικα τελούν σε σχέση ειδικότητας έναντι των πιο γενικών του Κώδικα Δεοντολογίας και, εφόσον πληρούνται και οι υπόλοιπες προϋποθέσεις που θέτουν οι επιμέρους διατάξεις, να προκρινόταν η εφαρμογή των διατάξεων του Πειθαρχικού Κώδικα. Σε κάθε περίπτωση ο κάθε Κώδικας καθορίζει και την αρμοδιότητα της Επιτροπής που τον εφαρμόζει. Στο άρθρο 27 παρ. 1 του Κώδικα Δεοντολογίας κατοχυρώνεται η αρμοδιότητα της Επιτροπής Δεοντολογίας να δικάζει όλες τις υποθέσεις που προκύπτουν από την εφαρμογή του, ενώ στο άρθρο 24 του Πειθαρχικού Κώδικα καθορίζεται η δικαιοδοσία των Πειθαρχικών Επιτροπών²⁶⁵. Τη λύση σε μια πιθανή σύγκρουση δικαιοδοσίας δίνουν οι ίδιοι οι κώδικες.

²⁶³ Άρθρα 13,14, 15 & 16 Πειθαρχικού Κώδικα (ανωτέρω για την αντικειμενική ευθύνη των ομάδων)

²⁶⁴ Ο προϊσχύων Πειθαρχικός Κώδικας περιελάμβανε στα άρθρα 18-22 διατάξεις κατά της διαφθοράς, της χειραγώγησης αγώνων, δωροδοκίας και κατά του στοιχηματισμού http://www.epo.gr/media/files/KATASTATIKO_KANONISMOI/PEI8ARXIKOS_KODIKAS_EPO_2015.pdf

²⁶⁵ Σε συνδυασμό με το άρθρο 5 του Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας των δικαστικών οργάνων

Συγκεκριμένα ο Πειθαρχικός Κώδικας προβλέπει ότι σε περίπτωση που μια υπόθεση φαίνεται να εμπίπτει στη δικαιοδοσία και των δύο οργάνων, τότε ο κάθε πρόεδρος αποφαινεται, ακόμα και προφορικά, και κατά τη διακριτική του ευχέρεια για το ποιο όργανο θα αναλάβει την υπόθεση. Αν δεν συμφωνούν, τότε την απόφαση λαμβάνει ο πρόεδρος της Επιτροπής Εφέσεων πάλι κατά τη διακριτική του ευχέρεια. Οι αποφάσεις περί δικαιοδοσίας μπορούν να προσβληθούν μόνο σε συνδυασμό με την υποβολή έφεσης κατά της οριστικής απόφασης του οργάνου στο οποίο εν τέλει χρεώθηκε η υπόθεση²⁶⁶. Η πρόβλεψη της παραγράφου 5 του άρθρου 29 του Κώδικα Δεοντολογίας σύμφωνα με την οποία το δικαστικό τμήμα της επιτροπής μπορεί να αποφασίσει και για παραβάσεις των διατάξεων του Πειθαρχικού Κώδικα που σχετίζονται με αντιδεοντολογικές συμπεριφορές μπορεί να δικαιολογηθεί εύκολα, αν αναλογιστεί κανείς ότι έχει προηγηθεί η έρευνα της υπόθεσης από το ερευνητικό τμήματος, οπότε για την οικονομία και την ενότητα της διαδικασίας προκρίνεται αυτή η λύση.

6.6 Η δικονομία της Πειθαρχικής Επιτροπής

Οι δικονομικοί κανόνες που διέπουν τη διαδικασία ενώπιον των δύο αυτών επιτροπών διαφέρουν ουσιωδώς. Ένας από τους βασικούς λόγους που διαφοροποιούνται είναι το γεγονός ότι οι αποφάσεις των Πειθαρχικών Επιτροπών στηρίζονται κατά κανόνα στις εκθέσεις των αξιωματούχων του αγώνα²⁶⁷. Όταν οι παραβάσεις συνδέονται με περιστατικά που συνέβησαν κατά τη διάρκεια του αγώνα, η απόδειξη γίνεται αποκλειστικά με βάση αυτές τις περιγραφές και τις αναφορές²⁶⁸. Οι εκθέσεις της αστυνομικής αρχής ή το οπτικοακουστικό υλικό μπορούν να ληφθούν υπόψη σαν αποδεικτικά μέσα, αλλά δεν μπορεί να ασκηθεί πειθαρχική δίωξη μόνο με βάση αυτά²⁶⁹. Συνέπεια αυτών είναι η επιβολή των ποινών να γίνεται αυτοδίκαια χωρίς την ύπαρξη υποχρέωσης εκ μέρους της επιτροπής να καλέσει σε απολογία τους παραβάτες, καθώς στα αναγραφόμενα στις εκθέσεις των αξιωματούχων του αγώνα δε χωρεί ανταπόδειξη²⁷⁰. Ρητή εξαίρεση προβλέπεται στην περίπτωση της στ) περίπτωσης της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του Πειθαρχικού Κώδικα²⁷¹ και σε περιπτώσεις φαινομένων βίας και ρατσισμού, όπου σε αυτές τις

²⁶⁶ Άρθρο 24, παρ. 9 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁶⁷ Πρόκειται για την έκθεση του παρατηρητή του αγώνα, ο οποίος θεωρείται εκπρόσωπος της διοργανώτριας αρχής και το φύλλο αγώνα που συντάσσει ο διαιτητής. Σε περίπτωση αντιφατικών αναφορών σχετικά με ένα γεγονός, γίνεται δεκτό ότι το Φύλλο Αγώνος υπερτερεί αν το γεγονός συνέβη εντός του αγωνιστικού χώρου, ενώ η έκθεση του παρατηρητή σε σχέση με τα γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στις κερκίδες

²⁶⁸ Άρθρο 14 παρ.1 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργία των δικαστικών οργάνων

²⁶⁹ Άρθρο 3, παρ. 2 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁷⁰ Άρθρο 10, παρ. 5 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁷¹ Διαπίστωση λάθους στην ταυτότητα του προσώπου του παραβάτη και σε περίπτωση παράβασης που διέλαθε της προσοχής του διαιτητή

περιπτώσεις μπορεί να γίνει χρήση οπτικών μέσων²⁷². Χωρίς περιορισμούς χρήση οπτικοακουστικών μέσων μπορεί να γίνει για τα διαδραματισθέντα στις κερκίδες και στους λοιπούς χώρους του σταδίου²⁷³. Στις περιπτώσεις αυτές είναι υποχρεωτική η κλήση σε απολογία. Η άσκηση πειθαρχικής δίωξης βάσει οπτικοακουστικών μέτρων μπορεί να ασκηθεί μόνο από τον Υπεύθυνο άσκησης δίωξης ποδοσφαιρικών αδικημάτων και όχι από τις επιτροπές²⁷⁴. Ένας τελευταίος τρόπος έναρξης της πειθαρχικής δίωξης είναι ύστερα από ένσταση του ενδιαφερόμενου μέρους για τους αποκλειστικά αναφερόμενους στο άρθρο 23 του Κανονισμού Αγώνων Ποδοσφαίρου²⁷⁵. Οι δικονομικοί κανόνες ενώπιον της Πειθαρχικής Επιτροπής δεν παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες. Σε αδρές γραμμές μετά την έναρξη της πειθαρχικής διαδικασίας η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω: ορίζεται δικάσιμος και γίνονται η κλήτευση των διαδίκων²⁷⁶. Την συζήτηση διευθύνει ο Πρόεδρος της Επιτροπής, η οποία εξετάζει αυτεπαγγέλτως την αρμοδιότητά της²⁷⁷. Μέχρι την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας μπορεί να γίνει αίτηση εξαίρεσης κάποιου μέλους της επιτροπής, στην οποία περιλαμβάνονται οι λόγοι της αίτησης και η καταχωρείται στα πρακτικά. Απόφαση επί της αιτήσεως εξαίρεσεως λαμβάνει η επιτροπή χωρίς τη συμμετοχή του υπό εξαίρεση μέλους²⁷⁸. Η αποδεικτική διαδικασία είναι βασικά έγγραφη. Στις περιπτώσεις που η πειθαρχική δίωξη έχει ασκηθεί για περιστατικά που δεν σχετίζονται με τη διεξαγωγή ενός αγώνα βασικά αποδεικτικά μέσα θεωρούνται τα έγγραφα, η ομολογία και η πραγματογνωμοσύνη. Μαρτυρικές καταθέσεις και προφορική εξέταση των διαδίκων διατάσσονται κατ' εξαίρεση όταν κριθούν αναγκαίες από τον Πρόεδρο της Επιτροπής²⁷⁹. Τα διάδικα μέρη μέχρι το αργότερο την ημέρα της δικάσιμου μπορούν να καταθέσουν υπόμνημα μαζί με τα έγγραφα που επικαλούνται σε αυτό. Μετά τη δικάσιμο μπορεί να δοθεί σύντομη προθεσμία για την κατάθεση συμπληρωματικού υπομνήματος²⁸⁰. Η βάση της πειθαρχικής κατηγορίας δεν μπορεί να μεταβληθεί με εξαίρεση την περίπτωση του άρθρου 7 παρ. 2²⁸¹. Κατά την εκδίκαση μιας υπόθεσης ενώπιον της Πειθαρχικής Επιτροπής επιτρέπεται η άσκηση κύριας ή πρόσθετης παρέμβασης από τον έχοντα άμεσο και αποδεικνυόμενο έννομο συμφέρον μέχρι 24 ώρες πριν τη δικάσιμο. Ο παρεμβαίνων καθίσταται διάδικος και έχει δικαίωμα να μετέχει και στη κατ' έφεση δίκη. Άσκηση παρέμβασης το πρώτον στη κατ' έφεση δίκη απορρίπτεται ως απαράδεκτη²⁸². Οι συνεδριάσεις των πειθαρχικών επιτροπών είναι δημόσιες και οι διάδικοι μπορούν να παρασταθούν είτε με

²⁷² Άρθρο 3, παρ. 2 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁷³ Άρθρο 3, παρ. 2 του Πειθαρχικού Κώδικα

²⁷⁴ Άρθρο 25, παρ. 1 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁷⁵ Άρθρο 7 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

²⁷⁶ Άρθρα 8 και 9 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

²⁷⁷ Άρθρο 11 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

²⁷⁸ Άρθρο 12 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

²⁷⁹ Άρθρο 14 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

²⁸⁰ Άρθρο 15 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

²⁸¹ Σε περίπτωση ελλιπούς διώξεως, η πειθαρχική επιτροπή μπορεί να τη συμπληρώσει ή και να την επεκτείνει.

²⁸² Άρθρο 19 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

δήλωση είτε αυτοπροσώπως είτε δια των πληρεξουσίων δικηγόρων τους²⁸³. Η πληρεξουσιότητα ελέγχεται και αυτεπαγγέλτως ή μετά από ένσταση νόμιμα παριστάμενου διαδίκου, ενώ η μη εμφάνιση των διαδίκων δεν αναστέλλει την πρόοδο της δίκης²⁸⁴. Τέλος η απόφαση θα πρέπει να έχει ένα ελάχιστο περιεχόμενο²⁸⁵ ενώ κατά της οριστικής απόφασης χωρεί έφεση ενώπιον της Επιτροπής Εφέσεων υπό τις προϋποθέσεις που θέτει ο Πειθαρχικός Κώδικας²⁸⁶.

6.7 Η δικονομία της Επιτροπής Δεοντολογίας

Πιο ενδιαφέροντες δικονομικούς κανόνες παρουσιάζει ο Κώδικας Δεοντολογίας. Εξαιτίας της σοβαρότητας των παραπτώματων που προβλέπει και τη δυσκολία που υφίσταται στην αποκάλυψη των παραβατικών συμπεριφορών, ο Κώδικας περιλαμβάνει μεγαλύτερες εγγυήσεις υπέρ του διωκόμενου, τόσο κατά την διεξαγωγή της ερευνητικής διαδικασίας όσο και της δικαστικής, προσομοιάζοντας στις εγγυήσεις υπέρ του κατηγορουμένου κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Προβλέπει, εκτός από την έφεση, και το ένδικο μέσο της αναψηλάφησης, ενώ διάδικος της δίκης θεωρείται μόνο ο διωκόμενος, ο οποίος και απολαμβάνει τα ανάλογα δικαιώματα. Παρέχει όμως και περισσότερα μέσα για την αποκάλυψη της αλήθειας, ενώ σε περιπτώσεις που από τα αποδεικτικά μέσα προκύπτει σοβαρή πιθανότητα παραβίασης κάποιας διάταξης, το δικαστικό τμήμα είναι εφοδιασμένο με την επιβολή προσωρινών μέτρων κατά του διωκόμενου. Παρακάτω περιγράφεται η διαδικασία ενώπιον των τμημάτων και οι βασικοί δικονομικοί κανόνες.

6.7.1 Η διαδικασία στο Ερευνητικό Τμήμα

Όπως έχουμε ξαναπεί η Επιτροπή Δεοντολογίας αποτελείται από δύο τμήματα, το ερευνητικό και το δικαστικό²⁸⁷. Η διαδικασία εκκινεί από το ερευνητικό τμήμα είτε ύστερα από άσκηση πειθαρχικής δίωξης από το αρμόδιο όργανο της Ε.Π.Ο. (Πειθαρχική Επιτροπή), είτε αυτεπαγγέλτως με δική του πρωτοβουλία κατά την απόλυτη και ανεξάρτητη διακριτική ευχέρεια, ύστερα από αναφορά του Προέδρου ή της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ε.Π.Ο. είτε, τέλος, κατόπιν υποβολής καταγγελίας κατά τους ορισμούς του άρθρου 61 του Κώδικα Δεοντολογίας²⁸⁸. Η καταγγελία αυτή για να υποβληθεί παραδεκτά θα πρέπει να προέρχεται από πρόσωπο που δεσμεύεται από τον Κώδικα Δεοντολογίας. Η υποβολή γίνεται γραπτώς στον γραμματέα του

²⁸³ Άρθρο 20 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

²⁸⁴ Άρθρα 21 και 22 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

²⁸⁵ Άρθρο 27 Δικονομικού Κανονισμού Λειτουργίας Δικαστικών Οργάνων

²⁸⁶ Άρθρο 24, παρ. 5 Πειθαρχικού Κώδικα

²⁸⁷ Άρθρο 26 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁸⁸ Άρθρο 28 Κώδικα Δεοντολογίας

ερευνητικού τμήματος, συνυποβαλλόμενων και όλων των αποδεικτικών στοιχείων που έχει στη διάθεσή του ο καταγγέλλων. Ο γραμματέας ενημερώνει άμεσα το μέλος του ερευνητικού τμήματος για την υποβολή της καταγγελίας. Η καταγγελία δεν συνεπάγεται και αξίωση έναρξης ερευνητικής διαδικασίας, αλλά αντίθετα το μέλος του ερευνητικού τμήματος που έχει χρεωθεί την εξέταση της εν λόγω καταγγελίας θα αποφασίσει εάν θα εκκινήσει τις διαδικασίες, χωρίς να απαιτείται δικαιολόγηση αυτής της απόφασης είτε είναι θετική είτε αρνητική, ενώ η απόφαση αυτή είναι απρόσβλητη. Ταυτόχρονα, στις περιπτώσεις καταγγελιών που υποβάλλονται με μόνο σκοπό τη βλάβη αθώων προσώπων και όχι για την αποκάλυψη αντιδεοντολογικών ή ανήθικων συμπεριφορών, προβλέπεται τιμωρία, ενώ ανώνυμες καταγγελίες ή αναφορές τίθενται αυτομάτως στο αρχείο με απόφαση του Προέδρου²⁸⁹. Αυτή η πρόβλεψη έχει περιληφθεί εξαιτίας των δυσμενών συνεπειών που μπορεί να έχει άτομο η εκκίνηση, έστω, ερευνητικής διαδικασίας εναντίον του.

Μετά την έναρξη της ερευνητικής διαδικασίας, το τμήμα προβαίνει σε μια *prima vista* εξέταση της υπόθεσης. Αν κρίνει ότι δεν τίθεται θέμα παραβίασης, τότε την θέτει στο αρχείο χωρίς τη διεξαγωγή περαιτέρω ερευνών. Αντίθετα, αν κρίνει ότι υπάρχει πιθανότητα ύπαρξης παραβατικής συμπεριφοράς, τότε ξεκινά η ερευνητική διαδικασία με τη διεξαγωγή των αναγκαίων ερευνών, εκτός κι αν κρίνει ότι ο φάκελος είναι πλήρης και η υπόθεση δε χρήζει έρευνας. Ταυτόχρονα ενημερώνει τα ενδιαφερόμενα μέρη ότι έχει ξεκινήσει ερευνητική διαδικασία εναντίον τους, εκτός κι αν κρίνει ότι μια τέτοια γνωστοποίηση μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την διεξαγωγή της έρευνας ή μπορεί να εγείρει ζητήματα ασφάλειας και προστασίας. Σε κάθε περίπτωση από τη φράση «περιορισμένη εξαίρεση» που χρησιμοποιείται στον Κώδικα για τη μη γνωστοποίηση της έναρξης της διαδικασίας στους ενδιαφερόμενους, συνάγεται ότι η εξαίρεση αυτή πρέπει να γίνεται αποκλειστικά και μόνο όταν πραγματικά συντρέχει κάποιος από τους παραπάνω λόγους, σε μια προσπάθεια να προλάβει καταχρηστικές συμπεριφορές από το Τμήμα και να διασφαλίσει το δικαίωμα των ενδιαφερόμενων για ενημέρωση. Κατά τη διάρκεια των ερευνών, το Τμήμα είναι υποχρεωμένο να αναζητά και να συλλέγει επιβαρυντικά και ελαφρυντικά στοιχεία. Μετά το πέρας των ερευνών ή εφόσον εξ αρχής δεν κρίθηκε αναγκαία η διεξαγωγή αυτών, το Τμήμα συντάσσει και αποστέλλει μαζί με τον φάκελο της υπόθεσης μια τελική έκθεση στο δικαστικό τμήμα στην οποία αποφαινεται για την υπόθεση. Αν σε αυτήν υπάρχει πρόταση για επιβολή ποινής, τότε θα πρέπει να καταδεικνύεται η τιμωρητέα συμπεριφορά και η πιθανή παραβίαση των κανόνων. Σε περίπτωση που το Δικαστικό τμήμα κρίνει ότι είναι αναγκαία η διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας, τότε το ερευνητικό τμήμα εισηγείται της υποθέσεως ενώπιον του²⁹⁰.

²⁸⁹ Άρθρο 61 & 63 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁹⁰ Άρθρο 28 Κώδικα Δεοντολογίας

6.7.2 Η διαδικασία στο Δικαστικό Τμήμα

Η αρμοδιότητα του Δικαστικού Τμήματος ξεκινά από την αποστολή του φακέλου της υπόθεσης και της τελικής έκθεσης του Ερευνητικού Τμήματος. Από την εξέταση του φακέλου, το δικαστικό τμήμα μπορεί είτε να κλείσει τη διαδικασία διερεύνησης, εάν δεν προκύπτουν επαρκή στοιχεία για τη στοιχειοθέτηση κάποιας παράβασης, είτε να προχωρήσει περαιτέρω τη δικαστική διαδικασία. Επίσης μπορεί να αναπέμψει τον φάκελο στο ερευνητικό τμήμα εάν κρίνει ότι χρειάζεται συμπλήρωση των αποδείξεων ή συμπλήρωση της τελικής έκθεσης. Σε περίπτωση ανάγκης συμπλήρωσης του φακέλου, το δικαστικό τμήμα μπορεί να αναλάβει το ίδιο τη διεξαγωγή συμπληρωματικών αποδείξεων²⁹¹.

Εάν κριθεί ότι υπάρχει πιθανή παράβαση, τότε το δικαστικό τμήμα γνωστοποιεί την τελική έκθεση του ερευνητικού τμήματος στα ενδιαφερόμενα μέρη και τους καλεί να καταθέσουν υπόμνημα επί αυτής. Σε αυτό οι διάδικοι θα πρέπει να αναφέρουν τη θέση τους σχετικά με τις αποδιδόμενες σε αυτούς πράξεις, τους υπερασπιστικούς τους ισχυρισμούς και τυχόν ισχυρισμούς περί αναρμοδιότητας της Επιτροπής Δεοντολογίας. Επίσης θα πρέπει να αναφέρουν τα αποδεικτικά τους μέσα καθώς και αιτιολογημένα αιτήματα παραδοχής των αποδεικτικών μέσων στα οποία στηρίζουν τους ισχυρισμούς τους. Σε περίπτωση υποβολής αιτήματος για διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας, αυτό θα πρέπει να είναι αιτιολογημένο και θα πρέπει να αναφέρουν τους μάρτυρες που θα εξετάσουν, συνυποβάλλοντας και μια περίληψη του περιεχομένου που αναμένεται να έχουν οι μαρτυρικές καταθέσεις²⁹².

6.8 Δικονομικοί Κανόνες

6.8.1 Γενικοί Κανόνες

Από τη γνωστοποίηση αυτή, τα ενδιαφερόμενα μέρη αποκτούν το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα του φακέλου της υπόθεσης. Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα, διάδικος θεωρείται μόνο ο διωκόμενος²⁹³. Συνεπώς μόνο αυτός απολαμβάνει το δικαίωμα ακρόασης, το δικαίωμα να εισφέρει αποδεικτικά στοιχεία, να εξετάζει όλα τα στοιχεία που μπορούν να οδηγήσουν στην έκδοση απόφασης, καθώς το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο της υπόθεσης και το δικαίωμα σε μία αιτιολογημένη απόφαση. Το δικαίωμα στην ακρόαση μπορεί να περιορισθεί μόνο σε

²⁹¹ Άρθρο 29 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁹² Άρθρο 69 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁹³ Άρθρο 38 Κώδικα Δεοντολογίας

εξαιρετικές περιπτώσεις, κυρίως όταν ανακύπτουν ζητήματα εμπιστευτικής φύσης ή προστασίας μαρτύρων και όταν απαιτείται να προσδιοριστούν απόρρητα στοιχεία των διαδικασιών²⁹⁴.

Οι διωκόμενοι έχουν το δικαίωμα να έχουν νομική εκπροσώπηση με δικά τους έξοδα, ενώ εάν δεν θεωρείται αναγκαία η αυτοπρόσωπη παρουσία τους ενώπιον της Επιτροπής, μπορούν να εκπροσωπηθούν από το νομικό τους παραστάτη με απλή έγγραφη εξουσιοδότηση, με επικυρωμένο το γνήσιο της υπογραφής του εντολέα από οποιαδήποτε δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή ή δικηγόρο. Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα να ζητήσει την υποβολή νομότυπης πληρεξουσιότητας από τους εκπροσώπους των διαδίκων. Η επιλογή του νομικού παραστάτη ή εκπροσώπου είναι ελεύθερη²⁹⁵.

Εκτός από τα παραπάνω δικαιώματα οι διωκόμενοι αλλά και οι μάρτυρες μια υπόθεσης είναι υποχρεωμένοι να ενεργούν με καλή πίστη κατά τη διάρκεια των διαδικασιών ενώπιον της Επιτροπής. Συγκεκριμένα υποχρεούνται να συνεργάζονται με τα μέλη της Επιτροπής για την εξακρίβωση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, με την παροχή των ζητούμενων πληροφοριών και με την αυτοπρόσωπη παρουσία τους όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο από την Επιτροπή. Οι θέσεις και οι δηλώσεις των διαδίκων μπορούν να καταγράφονται με τα κατάλληλα μέσα, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο. Σε περίπτωση που οι διάδικοι αρνούνται να συνεργαστούν, τότε ο Πρόεδρος της Επιτροπής, αφού αρχικά τους προειδοποιήσει, να επιβάλλει πειθαρχικές κυρώσεις. Αν η άρνηση των διαδίκων για συνεργασία είναι διαρκής και εξακολουθεί και μετά την επιβολή των πειθαρχικών κυρώσεων, τότε το ερευνητικό τμήμα συντάσσει την τελική έκθεση και το δικαστικό τμήμα εκδίδει απόφαση μόνο με τα στοιχεία που έχουν στη διάθεση τους. Η στάση των διαδίκων και η συμπεριφορά τους κατά τη διάρκεια των διαδικασιών συνεκτιμάται²⁹⁶. Ίδια υποχρέωση βαρύνει και όλα τα υπόλοιπα φυσικά άτομα που δεσμεύονται από τον Κώδικα Δεοντολογίας και τα οποία οφείλουν, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, να συνεισφέρουν στην απόδειξη των γεγονότων μια υπόθεσης, κυρίως καταθέτοντας ως μάρτυρες, γραπτά και προφορικά. Η άρνηση συνεργασίας εν γένει, επιφέρει την επιβολή κυρώσεως. Ειδικότερα, όταν τα πρόσωπα καλούνται σαν μάρτυρες οφείλουν να καταθέτουν την πλήρη αλήθεια και να απαντούν στις υποβαλλόμενες ερωτήσεις με βάση όσα γνωρίζουν. Η άρνηση συνεργασίας μαρτύρων, και εφόσον έχει προηγηθεί προειδοποίηση, επισύρει την επιβολή κυρώσεων από τον Πρόεδρο της Επιτροπής²⁹⁷.

²⁹⁴ Άρθρο 39 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁹⁵ Άρθρο 40 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁹⁶ Άρθρο 41 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁹⁷ Άρθρο 42 Κώδικα Δεοντολογίας

6.8.2 Αποδεικτικά Μέσα

Στη διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής Δεοντολογίας κάθε είδους απόδειξη μπορεί να παρουσιαστεί και να εξετασθεί. Ο Κώδικας αναφέρει τα κυριότερα και συνηθέστερα είδη αυτών: τα έγγραφα, οι εκθέσεις των αξιωματούχων, απολογίες διαδίκων, καταθέσεις μαρτύρων, εγγραφές ήχου και εικόνας, εκθέσεις εμπειρογνομόνων²⁹⁸. Δεν λαμβάνονται υπόψη αποδεικτικά μέσα τα οποία θίγουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια ή είναι καταφανώς είναι ακατάλληλα για την απόδειξη των γεγονότων μιας συγκεκριμένης υπόθεσης²⁹⁹.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ασχολείται με συμπεριφορές που θίγουν την ακεραιότητα και την αξιοπιστία του ποδοσφαίρου, ιδιαίτερα περιπτώσεις διαφθοράς, χειραγώγησης αγώνων, δωροδοκιών και φαρμακοδιέγερσης. Οι συμπεριφορές αυτές υποκινούνται συνήθως από ισχυρά φυσικά πρόσωπα που έχουν σκοπό να αποκομίσουν παράνομα κέρδη από το ποδόσφαιρο. Η ενασχόληση τέτοιων προσώπων με τέτοιες παράνομες συμπεριφορές και η προσπάθεια τους να αποκρύψουν με κάθε τρόπο τις παράνομες δραστηριότητες τους, αναγκάζει πολλούς εμπλεκομένους να απέχουν από οποιαδήποτε προσπάθεια αποκάλυψης τέτοιων συμπεριφορών είτε με την αναφορά τους στο ερευνητικό τμήμα είτε με την κατάθεση τους σαν μάρτυρες. Ο Κώδικας, έχοντας υπόψη του τα παραπάνω, αφιερώνει δύο άρθρα στα οποία προβλέπει τα αναγκαία μέτρα ασφαλείας που θα πρέπει να ληφθούν στην περίπτωση που η κατάθεση ενός μάρτυρα μπορεί να προκαλέσει άμεσο κίνδυνο ζωής για τον ίδιο ή να θέσει σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητα του ιδίου, της οικογένειας του ή του στενού φιλικού του περιβάλλοντος. Όταν συντρέχει τέτοιος κίνδυνος, ο Πρόεδρος του αρμόδιου τμήματος ή ο αναπληρωτής του έχει το δικαίωμα να διατάξει να μην ταυτοποιηθούν τα στοιχεία του μάρτυρα παρουσία των διαδίκων, να μην εμφανιστεί ο μάρτυρας στην ακροαματική διαδικασία και να συμπεριληφθούν σε μεμονωμένο, εμπιστευτικό φάκελο όλα τα αποδεικτικά στοιχεία του φακέλου που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποκάλυψη της ταυτότητας του μάρτυρα.

Εάν οι συνθήκες το επιβάλλουν, ειδικότερα όταν δεν υπάρχουν άλλα αποδεικτικά στοιχεία που να επιβεβαιώνουν την κατάθεση του μάρτυρα, μπορεί εξαιρετικά να διαταχθεί από τον Πρόεδρο του τμήματος ή τον αναπληρωτή του, αυτεπάγγελα ή ύστερα από αίτημα κάποιου διαδίκου, η αλλοίωση της φωνής του μάρτυρα, η κάλυψη των χαρακτηριστικών του προσώπου του, η εξέτασή του εκτός ακροατηρίου ή και η εξέτασή του με την υποβολή έγγραφων ερωτήσεων. Η ταυτοποίηση του ανώνυμου μάρτυρα θα γίνεται κεκλεισμένων των θυρών και ερήμην των διαδίκων παρουσία είτε από μόνο του Προέδρου του τμήματος ή του αναπληρωτή του είτε

²⁹⁸ Άρθρο 46 Κώδικα Δεοντολογίας

²⁹⁹ Άρθρο 49 Κώδικα Δεοντολογίας

ολόκληρου του τμήματος. Κατά τη διαδικασία αυτή θα τηρούνται πρακτικά, τα οποία θα περιλαμβάνουν τα προσωπικά στοιχεία του μάρτυρα και τα οποία δεν θα γνωστοποιούνται στους διαδίκους. Για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων των διαδίκων και για τη διαφάνεια της διαδικασίας, θα λαμβάνουν μια ειδοποίηση που θα επιβεβαιώνει ότι έγινε η ταυτοποίηση των στοιχείων του μάρτυρα, χωρίς να αναφέρεται οτιδήποτε που θα μπορούσε να μαρτυρήσει την ταυτότητα του μάρτυρα. Η αποκάλυψη του ονόματος μάρτυρα που έχει υπαχθεί στις παραπάνω διατάξεις ή στοιχείων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποκάλυψη της πραγματικής του ταυτότητας, τιμωρείται με πειθαρχικές κυρώσεις³⁰⁰.

Η εκτίμηση των αποδείξεων εναπόκειται στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια των μελών της Επιτροπής Δεοντολογίας³⁰¹. Τα μέλη της Επιτροπής κρίνουν και αποφασίζουν με βάση την προσωπική τους πεποίθηση³⁰², ενώ το βάρος της απόδειξης των παραβάσεων που προβλέπονται στον Κώδικα Δεοντολογίας φέρει η Επιτροπή³⁰³. Ο Πρόεδρος αποφασίζει για την αποδοχή αιτημάτων παραδοχής αποδεικτικών μέσων που υποβάλλονται από τους διαδίκους. Σε περίπτωση απόρριψης τέτοιου αιτήματος, οι διάδικοι ενημερώνονται με απλή αναφορά των λόγων της απόφασης. Η απόφαση αυτή είναι απρόσβλητη³⁰⁴. Εάν κριθεί απαραίτητο, ο Πρόεδρος μπορεί αυτεπαγγέλτως να διατάξει τη συλλογή περαιτέρω αποδείξεων και την κλήτευση πρόσθετων μαρτύρων κατά την ακροαματική διαδικασία. Επίσης όταν κρίνεται αναγκαία η άμεση γνώση των αποδείξεων, μπορεί να διαταχθεί η εκ νέου λήψη αποδείξεων. Όταν συντρέξει τέτοια περίπτωση, ο Πρόεδρος οφείλει να ενημερώσει σχετικά τους διαδίκους³⁰⁵.

6.8.3 Ακροαματική Διαδικασία

Ο γενικός κανόνας που ισχύει για τις υποθέσεις που υπόκεινται στην αρμοδιότητα της Επιτροπής Δεοντολογίας, επιτάσσει τη μη διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας, αλλά η απόφαση λαμβάνεται βάσει των στοιχείων του φακέλου³⁰⁶. Κατά τη διακριτή ευχέρεια του δικαστικού τμήματος ή κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος των διαδίκων, μπορεί να αποφασιστεί η διεξαγωγή ακροαματικής διαδικασίας. Αυτή λαμβάνει χώρα δημόσια, με κλήτευση όλων των διαδίκων³⁰⁷. Ο Πρόεδρος διευθύνει την ακροαματική διαδικασία και αποφασίζει για τη σειρά εξέτασης των

³⁰⁰ Άρθρα 47 & 48 Κώδικα Δεοντολογίας

³⁰¹ Άρθρο 50 Κώδικα Δεοντολογίας

³⁰² Άρθρο 51 Κώδικα Δεοντολογίας

³⁰³ Άρθρο 52 Κώδικα Δεοντολογίας

³⁰⁴ Άρθρο 70 Κώδικα Δεοντολογίας

³⁰⁵ Άρθρο 71 Κώδικα Δεοντολογίας

³⁰⁶ Άρθρο 73, παρ. 1 Κώδικα Δεοντολογίας

³⁰⁷ Άρθρο 73, παρ. 2,3,4 Κώδικα Δεοντολογίας

μαρτύρων. Οι διάδικοι οφείλουν να διασφαλίζουν την παρουσία των μαρτύρων, των οποίων έχουν ζητήσει την εξέταση, καθώς και να καλύπτουν τα έξοδα προσέλευσης τους³⁰⁸. Μετά την ολοκλήρωση της αποδεικτικής διαδικασίας, ακολουθεί η εισήγηση του μέλους του ερευνητικού τμήματος, και η διαδικασία ολοκληρώνεται με τις αγορεύσεις των διαδίκων. Ο Πρόεδρος μπορεί να επιτρέψει στον διωκόμενο να μιλήσει τελευταίος³⁰⁹.

Οι αποφάσεις πρέπει να περιέχουν υποχρεωτικά τη σύνθεση της Επιτροπής, τα ονοματεπώνυμα των διαδίκων, την ημερομηνία δημοσίευσης, μια συνοπτική αναφορά των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης, την αιτιολογία της απόφασης μαζί με τις θέσεις της τυχόν μειοψηφίας και τις εφαρμοζόμενες διατάξεις, τους όρους ή τις κυρώσεις που θέτει και τέλος την αναφορά της δυνατότητας και της προθεσμίας για την άσκηση έφεσης. Οι αποφάσεις θα πρέπει να υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον γραμματέα³¹⁰.

6.8.4 Προσωρινά Μέτρα

Λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών που απαιτούνται για την αποκάλυψη της αλήθειας, ο πρόεδρος του δικαστικού τμήματος μπορεί να διατάξει προσωρινά μέτρα όταν ανακύπτει κίνδυνος απόκρυψης στοιχείων που θα θεμελιώναν την αλήθεια για μια υπόθεση. Η απόφαση λαμβάνεται αφού προηγηθεί αίτημα από μέλος του ερευνητικού τμήματος, στην περίπτωση που από την διεξαγομένη έρευνα προκύπτει ότι έχει συντελεστεί παραβίαση του Κώδικα και δεν πρόκειται να ληφθεί έγκαιρα απόφαση επί της ουσίας. Ο πρόεδρος μπορεί να αναθέσει την απόφαση λήψης προσωρινών μέτρων σε άλλο μέλος του δικαστικού τμήματος³¹¹. Τα προσωρινά μέτρα κυρίως αφορούν την προσωρινή επιβολή κυρώσεων μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης και την έκδοση τελικής απόφασης επί αυτής.

Ο Πρόεδρος πριν τη λήψη της απόφασης μπορεί, εντός σύντομων προθεσμιών, να καλέσει τους ενδιαφερόμενους σε ακρόαση ή να τους θέσει σύντομη προθεσμία ώστε να υποβάλλουν υπόμνημα. Διατηρεί, όμως, το δικαίωμα να εκδώσει απόφαση λήψης προσωρινών μέτρων και χωρίς να προηγηθεί ακρόαση των διαδίκων, βασιζόμενος μόνο στα στοιχεία του φακέλου. Σε αυτήν την περίπτωση ο Πρόεδρος καλεί του διαδίκους σε ακρόαση ή υποβολή υπομνήματος μετά

³⁰⁸ Άρθρο 74 Κώδικα Δεοντολογίας

³⁰⁹ Άρθρο 74 παρ. 4 Κώδικα Δεοντολογίας

³¹⁰ Άρθρο 77 Κώδικα Δεοντολογίας

³¹¹ Άρθρο 78 Κώδικα Δεοντολογίας

τη λήψη της απόφασης. Μετά το πέρας της ακρόασης, ο Πρόεδρος μπορεί είτε να επικυρώσει την απόφαση ή να την τροποποιήσει ή να την ανακαλέσει³¹².

Τα προσωρινά μέτρα ισχύουν για εξήντα ημέρες και σε εξαιρετικές περιπτώσεις που επιβάλλονται από τις συνθήκες κάθε υπόθεσης, ο Πρόεδρος μπορεί να παρατείνει την ισχύ τους για όχι περισσότερο από τριάντα ημέρες. Το χρονικό διάστημα ισχύος των προσωρινών μέτρων προσμετράται όταν εκδοθεί η τελική απόφαση³¹³. Οι διάδικοι μπορούν να προσβάλλουν την απόφαση λήψης προσωρινών μέτρων, με την υποβολή έφεσης προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εφέσεων. Η προθεσμία της έφεσης είναι δύο ημέρες από την ημέρα κοινοποίησης της προσβαλλόμενης απόφασης, ενώ εντός της ίδιας προθεσμίας θα πρέπει να υποβάλλεται αντίγραφο του εφετηρίου και στην Ε.Π.Ο. μέσω τηλεομοιοτυπίας. Η άσκηση της έφεσης δεν αναστέλλει την ισχύ των προσωρινών μέτρων³¹⁴.

6.8.5 Ένδικα Μέσα

Γενικά όλες οι αποφάσεις της Επιτροπής Δεοντολογίας υπόκεινται σε έφεση, η οποία υποβάλλεται ενώπιον της Επιτροπής Εφέσεων. Δικαίωμα να υποβάλλει έφεση έχει ο διάδικος στον οποίο η προσβαλλόμενη επέβαλε κυρώσεις. Ανέκκλητες θεωρούνται οι αποφάσεις με τις οποίες επιβάλλονται οι παρακάτω ποινές: προειδοποίηση, επίπληξη, αποκλεισμός για λιγότερους από τρεις αγώνες ή μέχρι δύο μήνες και όσες επιβάλλουν πρόστιμο μικρότερο των 5.000,00 ευρώ. Δεν προσβάλλεται σε καμία περίπτωση το τμήμα της πρωτόδικης απόφασης που αφορά τα έξοδα. Δικαίωμα να υποβάλει έφεση, εκτός από τον διάδικο που τιμωρείται, έχει και η Πειθαρχική Επιτροπή της Ε.Π.Ο³¹⁵.

Το ερευνητικό τμήμα μπορεί να ανοίξει εκ νέου μια υπόθεση που έχει κλείσει με την έκδοση απόφασης, εφόσον κάποιος διάδικος ανακαλύψει νέα στοιχεία, τα οποία δεν ήταν δυνατό να ανακαλυφθούν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας και τα οποία θα είχαν ως αποτέλεσμα την έκδοση μιας πιο ευνοϊκής απόφασης. Επί ποινή απαραδέκτου, το αίτημα για αναψηλάφησης θα πρέπει να υποβληθεί από τον διάδικο εντός δέκα ημερών από την ημέρα που έλαβε γνώση για την ύπαρξη των αιτιών που στοιχειοθετούν το λόγο της αναψηλάφησης³¹⁶. Το ίδιο δικαίωμα διατηρεί και ο Υπεύθυνος Δίωξης Ποδοσφαιρικών αδικημάτων κατά απαλλακτικών αποφάσεων, όταν

³¹² Άρθρο 79 Κώδικα Δεοντολογίας

³¹³ Άρθρο 80 Κώδικα Δεοντολογίας

³¹⁴ Άρθρο 81 Κώδικα Δεοντολογίας

³¹⁵ Άρθρο 82 Κώδικα Δεοντολογίας

³¹⁶ Άρθρο 84 Κώδικα Δεοντολογίας

αποκαλυφθούν στοιχεία ή γεγονότα που αν ήταν γνωστά κατά την εκδίκαση της υπόθεσης θα οδηγούσαν σε καταδικαστική απόφαση. Σε κάθε περίπτωση η παραγραφή για την υποβολή αιτήματος αναψηλάφησης είναι ένα έτος από την έκδοση της απόφασης.

6.9 Δύο Δικαιοδοτικά Όργανα ή Ένα;

Η επιλογή της Ε.Π.Ο. να συμβαδίσει με τη F.I.F.A. και να ιδρύσει δύο δικαιοδοτικά όργανα για τον έλεγχο της ποδοσφαιρικής δραστηριότητας³¹⁷ δημιουργεί το ερώτημα εάν και κατά πόσο το σύστημα αυτό είναι αποδοτικό και εάν θα προκρινόταν ένα σύστημα με ένα δικαιοδοτικό όργανο με ενιαία δικαιοδοσία.

Από την ανάλυση των κανόνων που προηγήθηκε τόσο σε σχέση με τις ουσιαστικές όσο και με τις δικονομικές διατάξεις των δύο δικαιοδοτικών οργάνων, προέκυψαν σημαντικές διαφορές, κυρίως όσον αφορά την εκδίκαση των αντίστοιχων παραβάσεων. Ο μεγάλος όγκος των υποθέσεων που καλείται να χειριστεί η Πειθαρχική Επιτροπή σε συνδυασμό με τα αδικήματα που προβλέπονται στον πειθαρχικό Κώδικα και την ανάγκη για την ταχεία εκδίκασή τους δικαιολογούν την επίστευση των διαδικασιών ενώπιον των Πειθαρχικών Επιτροπών και τη θέσπιση περιορισμένων αποδεικτικών μέτρων. Από την άλλη πλευρά και για τους αντίθετους ακριβώς λόγους επιβάλλεται στην Επιτροπή Δεοντολογίας να διεξάγει όλες τις απαιτούμενες έρευνες για την εξακρίβωση της αλήθειας, καθώς τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Δεοντολογίας αδικήματα είναι πολύ σοβαρά και αφορούν την ακεραιότητα και την αξιοπιστία του ποδοσφαίρου. Στα πλαίσια αυτά δικαιολογείται και η αυξημένη προστασία των διωκόμενων, με τον ορισμό σοβαρών εγγυήσεων σεβασμού των δικαιωμάτων τους. Η επιλογή της θέσης όλων των αδικημάτων υπό μια ενιαία δικαιοδοσία με κοινούς κανόνες, οι οποίοι θα λειτουργούν συμβιβαστικά μεταξύ των ήδη τεθειμένων διατάξεων, θα προκαλούσε τεράστια χρονοτριβή σε υποθέσεις που είναι αναγκαίο να εκδικάζονται σύντομα³¹⁸, ενώ παράλληλα δεν θα πληρούσε τα εχέγγυα για μια ορθή κρίση σε δύσκολες υποθέσεις.

Από την άλλη πλευρά ένα ενιαίο δικαιοδοτικό όργανο εξασφαλίζει την ενότητα της νομολογίας, αποφεύγονται περιπτώσεις σύγκρουσης δικαιοδοσιών και γενικά τα μέλη του αποκτούν μεγάλη εμπειρία που σταδιακά οδηγεί σε γρήγορες και ορθές κρίσεις. Δημιουργείται έτσι ασφάλεια δικαίου στους εμπλεκόμενους, οι οποίοι ξέρουν τι να περιμένουν και δεν πέφτουν θύματα

³¹⁷ Αντίθετα από την U.E.F.A., η οποία θέσπισε ένα ενιαίο όργανο και εξέδωσε έναν Κώδικα

³¹⁸ Για την ομαλή διεξαγωγή ενός πρωταθλήματος, τα πειθαρχικά ζητήματα που προκύπτουν θα πρέπει να λύνονται μέχρι την επόμενη αγωνιστική ημέρα

εκπλήξεων. Παρά τις διαφορές που εντοπίσαμε ανωτέρω, όλες αυτές οι παραβατικές συμπεριφορές εντάσσονται στον εν γένει χώρο του ποδοσφαίρου και θα ήταν προς το συμφέρον του αθλήματος να αντιμετωπίζονται από ένα δικαιοδοτικό όργανο. Σε αυτό μπορεί να προστεθεί ότι ήδη στο ποδόσφαιρο λειτουργούν πολλές άλλες επιτροπές³¹⁹ και η ύπαρξη δύο πρωτοβάθμιων δικαιοδοτικών οργάνων, επιτείνει την γραφειοκρατία.

Κατά τη γνώμη μου, για τους λόγους που αναφέρω παραπάνω, θα έπρεπε να υπάρχει ένα δικαιοδοτικό όργανο, το οποίο θα λειτουργεί κατά κύριο λόγο βάσει κανόνων που θα εξυπηρετούν την ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων του ποδοσφαίρου, κατά τα πρότυπα των διατάξεων του Πειθαρχικού Κώδικα, ενώ για υποθέσεις που απαιτούν μεγαλύτερη προσοχή και έρευνα θα προβλέπονται ειδικότερες διατάξεις που θα εξασφαλίζουν τα δικαιώματα των διαδίκων, αλλά και θα εξοπλίζουν το δικαιοδοτικό όργανο με περισσότερες δυνατότητες για την ανεύρεση της αλήθειας, κατά τα πρότυπα του Κώδικα Δεοντολογίας.

³¹⁹ Οικονομικών διαφορών, Επαγγελματικού Αθλητισμού, Αδειοδότησης Ομάδων κτλ

VII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την ανάλυση που προηγήθηκε καταδείχθηκε η ιδιαιτερότητα της προέλευσης των κανόνων που διέπουν εν γένει την αθλητική δραστηριότητα, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε εθνικό επίπεδο. Παρουσιάστηκε, συγκεκριμένα, η δυναμική του ποδοσφαίρου σε παγκόσμιο επίπεδο, η οποία επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό την παγκόσμια κοινωνική, πολιτική και οικονομική ζωή, ανάγοντάς το σε κάτι πολύ περισσότερο από ένα απλό παιχνίδι.

Σκιαγραφήθηκε η οργάνωση των διεθνών οργανισμών που ελέγχουν, ρυθμίζουν και διαμορφώνουν το ποδόσφαιρο σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο. Αναλύθηκε διεξοδικώς η σχέση που υφίσταται μεταξύ της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας και των υπερκείμενων διεθνών ποδοσφαιρικών οργανισμών της F.I.F.A και της U.E.F.A., έτσι όπως καταγράφεται στις διατάξεις των καταστατικών τους, καταδεικνύοντας τη συντριπτική υπεροχή και την απόλυτη εξουσία του έναντι της ελληνικής ομοσπονδίας, αλλά και απέναντι σε οποιαδήποτε άλλη εθνική ομοσπονδία. Η υπεροχή αυτή δεν περιορίζεται μόνο στις ομοσπονδίες, αλλά επεκτείνεται και στις κυβερνήσεις των εθνικών κρατών, τα οποία υποχωρούν μπροστά τους, διαφορετικά καταδικάζουν το ποδόσφαιρο της χώρας τους στην ανυποληψία και την παρακμή.

Τέλος, παρουσιάστηκαν οι βασικές αρχές που διέπουν τη σύνθεση και τη λειτουργία των δύο πρωτοβάθμιων δικαιοδοτικών οργάνων της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας, και αναδείχθηκαν οι βασικές τους διαφορές κατά τη διαδικασία απονομής της δικαιοσύνης ενώπιον τους.

VIII. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Παναγιωτόπουλος Δημήτριος, Αθλητικό Δίκαιο (Πρώτος Τόμος) Συστηματική θεμελίωση – Εφαρμογή, 2005, Αθήνα, Εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

1. Επίσημη ιστοσελίδα της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας (http://www.epo.gr/Home.aspx?a_id=256 , τελευταία ανάκτηση 8-3-2018)

2. Επίσημη ιστοσελίδα της Fédération Internationale de Football Association (F.I.F.A.)

(<http://www.fifa.com/> , τελευταία ανάκτηση 8-3-2018)

3. Επίσημη ιστοσελίδα της Union of European Football Associations (U.E.F.A.)

(<https://www.uefa.com/> , τελευταία ανάκτηση 8-3-2018)